

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2022

Michala Paterová

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

Studijní program: Porodní asistence B5349

Michala Paterová

SOUKROMÁ PRAXE PORODNÍ ASISTENTKY

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Magdaléna Ezrová

PLZEŇ 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a všechny použité prameny jsem uvedla v seznamu použitých zdrojů.

V Plzni dne 31. 3. 2022.

.....

vlastnoruční podpis

Abstrakt

Příjmení a jméno: Michala Paterová

Katedra: Ošetřovatelství a porodní asistence

Název práce: Soukromá praxe porodní asistentky

Vedoucí práce: Mgr. Magdaléna Ezrová

Počet stran – číslované: 76

Počet stran – nečíslované: 33

Počet příloh: 4

Počet titulů použité literatury: 50

Klíčová slova: porodní asistentka, komunitní péče, legislativa, Karlovarský kraj

Souhrn:

Tato bakalářská práce se zabývá tématem soukromé praxe porodní asistentky. Práce se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické části. V teoretické části je popsána definice porodní asistentky, její kompetence a profesní organizace porodních asistentek. Dále se zabývá problematikou péče v porodní asistenci v komunitním prostředí, vymezuje základní pojem komunitní porodní asistentka, principy komunitní péče, nároky na porodní asistentku působící v komunitním prostředí nebo etické aspekty poskytované péče. Zabývá se také legislativou v porodní asistenci, založením soukromé praxe, či aktuální situací komunitní péče v České republice.

Praktická část má výzkumný charakter, jehož hlavním cílem bylo analyzovat potřeby příjemkyň péče porodní asistentky v Karlovarském kraji, a tím možnosti pro vznik praxe komunitní porodní asistentky. Výsledkem této práce je zjištění, že by ženy měly největší zájem o služby poskytované v šestinedělí, a to konkrétně o laktiční poradenství, konzultace v šestinedělí a manipulaci a péči o novorozence.

Abstract

Surname and name: Michala Paterová

Department: Nursig and midwifery assistance

Title of thesis: Private practice of a midwife

Consultant: Mgr. Magdaléna Ezrová

Number of pages – numbered: 76

Number of pages – unnumbered: 33

Number of appendices: 4

Number of literature items used: 50

Keywords: midwife, community care, legislation, Karlovy Vary Region

Summary:

This bachelor thesis focuses on the work of private midwives. The work is divided into theoretical and practical part. The theoretical part describes the definition of a midwife, her competences and the professional organization of midwives. It also discusses the issue of midwifery care in community settings, defines the basic concept of community midwife, the principles of community care, the requirements for a midwife working in a community setting or the ethical aspects of the care provided. It also deals with the legislation in midwifery, the establishment of co-practice, or the current situation of community care in the Czech Republic.

The practical part has a research character, the main aim of which was to analyse the needs of midwife care recipients in the Karlovy Vary Region and thus the possibilities for the establishment of community midwifery practice. As a result of this work, it was found that women would be most interested in services provided in six weeks postpartum, specifically lactation counselling, consultations in six weeks after delivery and handling and care of newborns.

Poděkování

Děkuji Mgr. Magdaléně Ezrové za odborné vedení práce, poskytování rad a materiálních podkladů. Dále bych ráda poděkovala všem respondentkám a zároveň porodním asistentkám za čas a ochotu, kterou mi věnovaly, při vyplňování dotazníku. Také bych ráda poděkovala své rodině, která mě po celou dobu studia a psaní bakalářské práce tolik podporovala.

OBSAH

SEZNAM GRAFŮ	9
SEZNAM TABULEK	10
SEZNAM ZKRATEK	11
ÚVOD.....	12
1 PORODNÍ ASISTENTKA	15
1.1 Definice porodní asistentky	15
1.2 Kompetence porodní asistentky	16
1.3 Profesionální organizace porodních asistentek.....	17
1.3.1 Unie porodních asistentek – UNIPA	18
1.3.2 Česká komora porodních asistentek – ČKPA.....	19
1.3.3 Česká společnost porodních asistentek – ČSPA	21
1.3.4 Mezinárodní konfederace porodních asistentek – ICM.....	21
1.3.5 Evropská asociace porodních asistentek – EMA.....	21
2 KOMUNITNÍ PÉČE V PORODNÍ ASISTENCI	23
2.1 Komunitní porodní asistentka	23
2.2 Principy komunitní péče	24
2.3 Nároky na porodní asistentku působící v komunitním prostředí	29
3 LEGISLATIVA V PORODNÍ ASISTENCI	31
3.1 Platné směrnice Evropské unie	32
4 ZALOŽENÍ SOUKROMÉ PRAXE	34
4.1 Provozování samostatné činnosti.....	34
4.2 Vlastní podmínky pro praxi porodní asistentky.....	35
4.3 Materiální vybavení	37
4.4 Nemateriální vybavení	38
5 AKTUÁLNÍ SITUACE KOMUNITNÍ PÉČE V ČR.....	40
5.1 Komunitní porodní asistentky působící v Karlovarském kraji	41
6 FORMULACE PROBLÉMU	45
7 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY/PROBLÉMY	46
7.1 Hlavní cíl.....	46
7.2 Dílčí cíle a výzkumné otázky/problémy	46
8 CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÉHO SOUBORU	48
9 METODIKA PRÁCE	49
10 ORGANIZACE VÝZKUMU	50
11 ZPRACOVÁNÍ DAT	51
12 ANALÝZA ÚDAJŮ	52

13 PREZENTACE A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ	75
DISKUZE	83
ZÁVĚR.....	87
SEZNAM LITERATURY.....	89
SEZNAM PŘÍLOH	94
PŘÍLOHY	95
Příloha č. 1: Dotazník	95
Příloha č. 2: Informovaný souhlas	99
Příloha č. 3: Formulář pro poskytovatele zdravotních služeb (fyzická osoba)	100
Příloha č. 4: Formulář pro poskytovatele zdravotních služeb (právnícká osoba)	105

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 – Bydliště žen	53
Graf č. 2 – Nejvyšší ukončené vzdělání	54
Graf č. 3 – Věková kategorie žen	55
Graf č. 4 – Znalost definice komunitní porodní asistentky	56
Graf č. 5 – Povědomí o komunitní porodní asistentce ve Vašem okolí	57
Graf č. 6 – Informovanost žen v České republice	58
Graf č. 7 – Povědomost žen o poskytování služeb PA v komunitním prostředí	59
Graf č. 8 – Dostupnost péče komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji.....	60
Graf č. 9 – Informovanost žen o hrazené péči	62
Graf č. 10 – Zájem o služby poskytované komunitní porodní asistentkou	63
Graf č. 11 – Optimální cena za služby poskytované komunitní porodní asistentkou	64
Graf č. 12 – Charakter služby poskytovaný komunitní porodní asistentkou.....	65
Graf č. 13 – Preference služby poskytované komunitní porodní asistentkou	66
Graf č. 14 – Informovanost žen o hrazené péči ze zdravotního pojištění	61
Graf č. 15 – Využití péče komunitní porodní asistentky	67
Graf č. 16 – Důvody nevyužití péče poskytované komunitní porodní asistentky	71
Graf č. 17 – Zdroj o poskytování péče komunitní porodní asistentky	68
Graf č. 18 – Důvody využití péče poskytované komunitní porodní asistentky.....	69
Graf č. 19 – Největší pomoc komunitní porodní asistentky	74
Graf č. 20 – Spokojenost s poskytnutou péčí komunitní porodní asistentkou	75

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1	73
--------------------	----

SEZNAM ZKRATEK

ČKPA	Česká komora porodních asistentek
ČR.....	Česká republika
ČSPA	Česká společnost porodních asistentek
EMA	European Midwives Association (Evropská asociace porodních asistentek)
ICM.....	International Confederation of Midwives (Mezinárodní konfederace porodních asistentek)
IČO	Identifikační číslo osoby
KÚ	Krajský Úřad
MHMP	Magistrát Hlavního města Prahy
MZČR.....	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
PA.....	Porodní asistentka
PDCAP	Porodní dům U čápa
SPAPK.....	Sdružení porodních asistentek Plzeňského kraje
UNIPA	Unie porodních asistentek
UNIQUA	Univerzální pojišťovna
WHO.....	World Health Organization (Světová zdravotnická organizace)

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá tématem soukromé praxe porodní asistentky, tedy poskytováním služeb porodní asistentky mimo zdravotnické zařízení (stejně tak, jak to bylo minulosti zcela běžné). Porodní asistentky, totiž nemusí poskytovat svou péči jen v nemocničním prostředí či v ambulancích u obvodních gynekologů, ale mohou ji poskytovat i v komunitním prostředí (za předpokladu splnění určitých podmínek). Komunitní porodní asistentky poskytují péči ženám a jejich rodinám, ideálem je komplexní péče. Obsah poskytování komunitní péče se odvíjí od poptávky žen a nabídky porodních asistentek.

V současné době, by měla mít každá žena nárok na jednu návštěvu provedenou komunitní porodní asistentkou během těhotenství a tři návštěvy po porodu. Tato služba by měla být úplně hrazena pojišťovnou, ale pojišťovna tuto péči hradí, jen tehdy, pokud mají ženy doporučení od svého ošetřujícího gynekologa, nebo pokud má komunitní porodní asistentka smlouvu s danou pojišťovnou. Jinak si žena musí tuto péči uhradit sama. V České republice je založení soukromé praxe komunitní porodní asistentky ztíženo tím, že zdravotní pojišťovny nechtějí uzavírat s komunitními porodními asistentkami smlouvy, ale také tím, že péče komunitních porodních asistentek je málo rozšířená mezi veřejností. Zajímavé je, že v jiných evropských zemích (Německo, Anglie), je péče samostatně pracujících porodních asistentek zcela běžná a rozšířená.

Tato bakalářská práce se věnuje tématu soukromé praxi porodní asistentky. Práce se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické části. V teoretické části je popsána definice porodní asistentky, kompetence porodní asistentky a profesní organizace porodních asistentek. Dále se zabývá komunitní ošetrovatelskou péčí, a to vymezením pojmů komunitní porodní asistentky, principů komunitní péče, nároků na porodní asistentku působící v komunitním prostředí, etikou. Zabývá se také legislativou v porodní asistenci, založením soukromé praxe, či aktuální situací komunitní péče v České republice (v Karlovarském kraji). Praktická část má výzkumný charakter, jehož hlavním cílem bylo zjistit a analyzovat, potřeby příjemkyň péče porodní asistentky v Karlovarském kraji, a tím možnosti pro vznik praxe komunitní porodní asistentky. Na podkladě 112 dotazníků, jsem vyhodnotila informovanost a míru toho, o jaké služby mají ženy v Karlovarském kraji největší zájem, a tím tak analyzovala, možnosti vstupu na trh v oblasti poskytování péče porodní asistentkou.

Zdroje k bakalářské práci jsem si opatřila ve Studijní knihovně Karlovarského kraje, dále jsem si zažádala o řešerši zdrojů ze specializované knihovny NCO NZO, v Brně. Některé zdroje jsem také získala pomocí hledání klíčových slov, vztahujících se k tématu, na internetových stránkách (Google Scholar).

TEORETICKÁ ČÁST

1 PORODNÍ ASISTENTKA

Profese porodní asistentky, má u nás svou historii již od 14. století. Ženy, které vykonávaly babičtví, se nazývaly *položné* nebo *báby pupkořezné*, poté *babičky*. Manžel porodní *babičky* byl pojmenován *babák*. K tomu, aby porodní asistentka mohla oprávněně provozovat svou profesi samostatně, byla podle pravidla nutná spolupráce se starší *babičkou* minimálně na čtyři roky, a teprve poté, získala porodní asistentka oprávnění provádět své povolání samostatně, v rozsahu dle jejího uvážení (Sedláčková, 1973, s. 3).

Původní porodní *báby* bývaly většinou chudé ženy, které samy již porodily. Často to bývaly také osamělé ženy, které přišly o svého manžela. V oblasti vzdělání, nebyly vůbec odborně vyškolené po zdravotnické stránce (Hendrych Lorenzová a Raisnerová, 2020, s. 3).

1.1 Definice porodní asistentky

Mezinárodní definice, kterou v roce 1972 vytvořila Mezinárodní konfederace porodních asistentek (ICM) ve spolupráci s Mezinárodní federací gynekologů a porodníků (FIGO) a Světovou zdravotnickou organizací (WHO) označuje porodní asistentku jako osobu, „*kteřá úspěšně ukončila vzdělávací program, uznávaný v dané zemi, vycházející z dokumentů „Nezbytné dovednosti (kompetence) pro základní praxi porodní asistentky“ a z rámce „Globálních požadavků na vzdělávání porodních asistentek“; která dosáhla nezbytné kvalifikace, aby byla registrovaná a/nebo aby mohla získat povolení k výkonu povolání porodní asistentky a používat označení porodní asistentka; a která vykazuje potřebné znalosti a dovednosti pro praktický výkon povolání porodní asistentky. Porodní asistentka je uznávána jako plně zodpovědný zdravotnický pracovník; pracuje v partnerství se ženami, aby jim poskytla potřebnou podporu, péči a radu během těhotenství, porodu a v době poporodní, vede porod na svou vlastní zodpovědnost, poskytuje péči novorozencům a dětem v kojeneckém věku. Tato péče zahrnuje preventivní opatření, podporu normálního porodu, zjišťování komplikací u matky nebo dítěte, zprostředkování přístupu k lékařské péči nebo jiné vhodné pomoci a provedení nezbytných opatření při mimořádné naléhavé situaci. Porodní asistentka má důležitou úlohu ve zdravotním poradenství a vzdělávání nejen žen, ale i v rámci jejich rodin a celých komunit. Tato práce by měla zahrnovat předporodní přípravu a přípravu k rodičovství a může být rozšířena i do oblasti zdraví žen, sexuálního nebo reprodukčního zdraví a péči o dítě. Porodní asistentka může vykonávat svou profesi v jakémkoli prostředí, včetně domácího prostředí, ambulantních zdravotnických zařízení, nemocnic, klinik, nebo zdravotnických středisek.“ (MZČR, 2021).*

V České republice je tato profese definována zákonem č. 284/2018 Sb. Zákonem, kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních, který udává podmínky k vykonávání této profese. Vlastní kompetence porodních asistentek jsou uvedeny v § 5 ve vyhlášce č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

1.2 Kompetence porodní asistentky

Kompetence porodních asistentek jsou stanoveny v § 5 podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. Kompetence, které má porodní asistentka dle § 5 vyhlášky č. 55/2011 Sb. jsou:

(I) Porodní asistentka vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále poskytuje a zajišťuje bez odborného dohledu a bez indikace základní a specializovanou ošetrovatelskou péči těhotným, rodícím ženám a šestinedělkám prostřednictvím ošetrovatelského procesu. Přitom zejména může:

a) poskytovat informace o životosprávě v těhotenství a při kojení, přípravě na porod, ošetření novorozence a o antikoncepci; poskytovat rady a pomoc v otázkách sociálně-právních ve spolupráci s odpovědnými orgány,

b) provádět návštěvy v rodině těhotné ženy, ženy do šestého týdne po porodu a gynekologicky nemocné, sledovat její zdravotní stav,

c) podporovat a edukovat ženu v péči o novorozence, včetně podpory kojení a předcházet jeho komplikacím,

d) diagnostikovat těhotenství, předepisovat, doporučovat nebo provádět vyšetření nutná ke sledování fyziologického těhotenství, sledovat ženu s fyziologickým těhotenstvím, poskytovat jí informace o prevenci komplikací; v případě zjištěného rizika předávat ženu do péče lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví,

e) sledovat stav plodu v děloze všemi vhodnými klinickými a technickými prostředky, rozpoznávat u matky, plodu nebo novorozence příznaky patologií, které vyžadují zásah lékaře, a pomáhat mu v případě zásahu; při nepřítomnosti lékaře provádět neodkladná opatření,

f) připravovat rodičku k porodu, pečovat o ni ve všech dobách porodních a vést fyziologický porod, včetně případného nástřihu hráze; v neodkladných případech vést i porod v poloze koncem pánevním; neodkladným případem se rozumí vyšetřovací nebo léčebný výkon nezbytný k záchraně života nebo zdraví,

- g)* ošetřovat porodní a poporodní poranění a pečovat o ženu do šestého týdne po porodu,
- h)* přejímat, kontrolovat, ukládat léčivé přípravky a manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
- i)* přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi, a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu,
- j)* analyzovat, zajistit a hodnotit kvalitu a bezpečnost poskytované ošetrovatelské péče),
- k)* pečovat o ženu s odumřelým plodem ve vyšším stupni těhotenství, s přerušným těhotenstvím nad dvanáctý týden z genetické indikace či zdravotní indikace ženy ve všech porodních dobách, včetně sledování a vyhodnocování rizik s tím spojených.

(2) Porodní asistentka poskytuje bez odborného dohledu a bez indikace ošetrovatelskou péči fyziologickým novorozencům prostřednictvím ošetrovatelského procesu a provádí jejich první ošetření, včetně případného zahájení okamžité resuscitace.

(3) Porodní asistentka pod přímým vedením lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví

a) asistovat při komplikovaném porodu

b) asistovat při gynekologických výkonech

c) instrumentovat na operačním sále při porodu

(4) Porodní asistentka se podílí pod odborným dohledem porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v oboru nebo všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí v oboru, případně zaměření, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem na poskytování vysoce specializované ošetrovatelské péče. Přitom zejména vykonává činnosti podle § 4 odst. 1 písm. B) až i).

(5) Porodní asistentka dále vykonává činnosti podle § 4 odst. 1, 3 a 4 u těhotných a rodících žen, šestinedělek a pacientek s gynekologickým onemocněním (MZČR, 2021).

1.3 Profesní organizace porodních asistentek

Profesní organizace jsou často neziskové a samostatné. Vznikají spojením příslušníků určité profese, ať už fyzických nebo právnických osob. Cílem je pozorovat a hájit zájmy dané profese, které nejsou odborovou organizací. Týká se to profesních, společenských,

kulturních a ekonomických zájmů. Pro profesní organizace může být někdy použito označení komora (Trtíková, 2014, s. 9).

Vyjednáváním lepších podmínek pro praxi komunitní porodní asistentky, se zabývají zejména profesní organizace, které sdružují porodní asistentky. Mezi profesní organizace, které sdružují porodní asistentky v České republice, patří: Unie porodních asistentek, Česká komora porodních asistentek a Česká společnost porodních asistentek. Mezi světově známé profesní organizace, pro porodní asistentky, můžeme zařadit Mezinárodní konfederaci porodních asistentek a Evropská asociace porodních asistentek.

1.3.1 Unie porodních asistentek – UNIPA

Unie porodních asistentek, z. s., patří mezi neziskové profesní organizace porodních asistentek a studentek porodní asistence. Byla založena 28. listopadu v roce 2005. Je součástí rozvoje oboru porodní asistence, dle souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky. Směřuje ostatní zdravotníky ke zkvalitnění péče o ženu a dítě. Pro těhotné ženy a jejich rodiny, ale také i pro porodní asistentky poskytuje odbornou pomoc v rámci informační a poradenské služby. Prezidentkou Unie porodních asistentek je Mgr. Magdaléna Ezrová (UNIPA, 2021).

Hlavní aktivity UNIPY jsou:

1. Sdružování porodních asistentek a studentek oboru porodní asistence v České republice.
2. Propagování oboru porodní asistence směrem k veřejnosti.
3. Podporování a napomáhání uznání profese porodní asistentky jako vzdělaného a zodpovědného zdravotnického pracovníka, poskytovatele primární péče o ženu a dítě.
4. Prosazování zájmů porodních asistentek, zejména v oblasti pracovních a sociálních podmínek.
5. Podílení se na tvorbě a rozvoji koncepce primární péče o ženu a dítě.
6. Podporování odpovědnosti ženy za vlastní zdraví i za zdraví jejího dítěte.
7. Hájení zájmů žen a prohlubování povědomí o rovných příležitostech a uplatnění žen ve společnosti.
8. Podporování členské aktivity.

9. Informování a podporování studentek oboru porodní asistence a zájemkyň o studium tohoto oboru.

10. Tvoření a pořádání:

- vzdělávacích programů pro porodní asistentky, další osoby zabývající se péčí o ženy a jejich děti a pro rodiny v souvislosti s rodičovstvím
- vzdělávacích akcí zaměřené na rodinu, zejména v období těhotenství, rodičovství a péče o děti
- programů zdravotní výchovy a poradenství pro ženy a jejich rodiny, obzvláště v souvislosti s rodičovstvím

1. Poskytování ženám informace, na jejichž základě se mohou rozhodnout o místě, způsobu a poskytovateli zdravotní péče.

2. Poskytování poradenství a informace o oboru porodní asistence (UNIPA, 2021).

1.3.2 Česká komora porodních asistentek – ČKPA

Česká komora porodních asistentek funguje nejdéle, jako profesní organizace porodních asistentek v České republice. Vznikla v roce 1997, tím, že porodní asistentky vystoupily z Gynekologicko-porodnické sekce, České asociace sester. V roce 2005 se název ČKPA přeměnil na Českou konfederaci porodních asistentek. V důsledku legislativních změn bylo změněno označení na Českou komoru porodních asistentek, v roce 2016. ČKPA sdružuje regionální spolky porodních asistentek v České republice. ČKPA je členkou Mezinárodní konfederace porodních asistentek (International confederation of midwives – ICM) a Evropské asociace porodních asistentek (European Midwives Association – EMA) (ČKPA, 2021).

Cíle ČKPA:

- vytváření jednotné reprezentace českých porodních asistentek ve vztahu k orgánům státní správy v resortech zdravotnictví a školství, ke zdravotním pojišťovnám, k organizacím ostatních zdravotnických pracovníků a k organizacím porodních asistentek v jiných zemích

- vyjadřování názorů a hájení profesních zájmů porodních asistentek na celostátní a krajské úrovni, jednání o vytváření a implementaci zdravotní politiky, legislativních,

administrativních a regulačních mechanismů, upravujících vzdělávání a výkon povolání porodní asistentky

- pozvednutí a upevnění profesní hrdosti, prestiže a postavení porodní asistentky v systému zdravotní péče v ČR jako samostatného zdravotnického pracovníka, jehož náplň činnosti, kompetence a odpovědnost vychází z mezinárodní definice porodní asistentky a směrnic EU

- dbát na odbornou způsobilost porodních asistentek a podílení se na systému jejich celoživotního vzdělávání, přitom šíření „umění“ být porodní asistentkou na základě dlouhodobých zkušeností z praxe i nových poznatků vědy a výzkumu

- dohlížení na kvalitu, komplexnost, dostupnost a hospodárnost zdravotní péče, posílit primární komunitní péči poskytovanou ženám, jejich dětem a rodinám, dbát na dodržování mezinárodního etického kodexu porodních asistentek

- dbát na dodržování kodexu práv pacientů, respektování práva ženy na poskytnutí potřebných informací a na rozhodování o místě, způsobu a poskytovateli zdravotní péče, podporovat odpovědnost ženy za vlastní zdraví i za zdraví jejího dítěte (ČKPA, 2021).

ČKPA má konfederativní charakter, jejíž členy jsou i menší spolky:

Sdružení porodních asistentek Praha

Sdružení porodních asistentek Jihočeského kraje

Sdružení porodních asistentek Jihomoravského kraje – SPAJK

Sdružení porodních asistentek Moravskoslezského kraje

Sdružení porodních asistentek Olomouckého kraje

Sdružení porodních asistentek Plzeňského kraje – SPAPK

Sdružení porodních asistentek Východočeského kraje – SPAVČ

Sdružení porodních asistentek kraje Vysočina

Sdružení porodních asistentek Zlínského kraje – SPAZK

Soukromé porodní asistentky – SPA

SPAPK, tedy Sdružení porodních asistentek Plzeňského kraje, je vedlejší profesní spolek porodní asistentek České komory porodních asistentek. SPAPK zastupuje a obhájí záliby porodních asistentek v Plzeňském kraji. Spolupracuje spolu s orgány státní správy, se zdravotními pojišťovnami, dále s organizacemi ostatních zdravotnických pracovníků, následně s ženskými organizacemi a organizacemi pacientů. SPAPK pořádá pravidelné odborné konference v regionu, které slouží k získávání nových odborných znalostí v oboru porodní asistence. Dále také zajišťuje prostředky pro činnost SPAPK a nakládá s nimi, eviduje členy a placení členských příspěvků. A v neposlední řadě organizuje také vzdělávací kurzy Homeopatie nebo Kojení trochu jinak, či spolupřádá festival Cesta ženy-matky (Sdružení porodních asistentek Plzeňského kraje, 2021).

1.3.3 Česká společnost porodních asistentek – ČSPA

V roce 2013 vznikla Česká společnost porodních asistentek. ČSPA je dobrovolné, nevládní, neziskové sdružení. V tomto sdružení se slučují porodní asistentky, ostatní nelékařské profese, ale i studenti a studentky nelékařských oborů. Hlavním cílem je, aby byly dodrženy postupy České gynekologicko-porodnické společnosti a České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Mezi další cíle patří rozvíjení oboru, vzdělávání a prosazení zájmů členů organizace. Tato organizace poskytuje také právní ochranu pro své členy. Snaží se o zvýšení důvěry ve zdravotníky a o zpříjemnění prostředí porodnic. Předsedkyní ČSPA je Mgr. Ludmila Lukešová. Mezi čestné členy společnosti patří: gynekolog-porodník, intenzivista, pediatr-neonatolog, zástupce z postgraduálního vzdělávání, dlouholetá řadová porodní asistentka (ČSPA, 2021).

1.3.4 Mezinárodní konfederace porodních asistentek – ICM

Ve světě je známá pod názvem International Confederation of Midwives (zkratkou ICM). Mezinárodní konfederace porodních asistentek, jejímž cílem je hlavně posílení a podpora profesních sdružení porodních asistentek, má v současné době členy ze 143 profesních organizací porodních asistentek ze 124 zemí, ze všech kontinentů. ICM spolupracuje s dalšími mezinárodními organizacemi, z důvodu projevení podpory pro porodní asistentky na celém světě. Za ČR jsou členy ICM organizace: ČKPA a UNIPA (ICM, 2021).

1.3.5 Evropská asociace porodních asistentek – EMA

Ve světě je známá pod názvem European Midwives Association (zkratkou EMA). Evropská asociace porodních asistentek je nezisková a nevládní organizace, která je složená z porodních asistentek, které zastupují porodnické organizace a sdružení členských států Evropské unie, členů rady Evropy, Evropského hospodářského prostoru a kandidátských zemí. EMA

poskytuje pro porodní asistentky, v Evropské unii, fórum, kde spolu mohou diskutovat ohledně zdraví žen a profesi porodních asistentek. EMA se dále snaží zlepšit zdravotní politiku, a také poskytuje standardy vzdělávání a praxe porodních asistentek v rámci Evropské Unie. Většina členských států, má své zastoupení v Evropské asociaci porodních asistentek. Za ČR jsou členy asociace EMA, tyto organizace: ČKPA a UNIPA (EMA, 2021).

2 KOMUNITNÍ PÉČE V PORODNÍ ASISTENCI

V odborné literatuře je komunita definovaná jako společenství lidí, *kteří žijí v geograficky definované oblasti a mezi kterými existují vzájemné sociální vazby: přátelství, známosti, účast v ekonomické směně – tj. nákup zboží a služeb, práce v místě, využívají různé místní služby v oblasti školství, zdravotnictví, dopravy, veřejné správy. Jsou často citově vázáni k místu, kde žijí – pociťují identifikaci s místem, sounáležitost, respekt k tradicím. Dle Šťastné, je komunita popsána, jako úspěch záměrného snažení, kdy je důležitou součástí vyhledávat společné názory a zájmy pro budoucí cíle. (Šťastná, 2016, s. 9).*

O péči, která je poskytována v komunitním prostředí, můžeme říct, že je *spektrum* služeb, ať už zdravotních, sociálních či několika jiných odlišných. Je určena, jak pro nezdravé, tak i zdravé lidi, dále pro rodiny a jedince konkrétního společenství. Součástí této péče je především prevence, jako je primární, sekundární a terciární. Hlavním cílem je, aby daný jednatel mohl co nejvíce dlouhou dobu pobývat v komunitě, a to i v případě dlouhotrvajícího onemocnění, nebo tělesného postižení člověka. Komunitní péče je založena na principu skupinové dynamiky, kdy se snaží využít všech, kteří se podílejí na této péči, proto zde patří samozřejmě klient, rodina, komunita, profesionálové, obec a jiné (Jarošová, 2007, s. 25).

Pojem komunitní péče nemůžeme jasně pojmenovat. Dle Probstové, se jedná o péči, kde jsou hlavním a důležitým zájmem potřeby lidí. Komunitní péče tedy označuje péči v lokálním společenství. Péče poskytovaná v komunitním prostředí je úzce spjata s primární péčí, která je svým charakterem považována jako jedno z míst, kde dochází k prvotnímu kontaktu mezi dospělým, nebo dětským pacientem a systémem komunitní péče, který může být kolem něj rozvíjen. Mezi jednotlivými složkami by mělo docházet k prospěšné kooperaci (Sikorová, 2012, s. 125).

2.1 Komunitní porodní asistentka

Porodní asistentka pracuje samostatně, tedy privátně, v komunitním prostředí, a to na podkladu registrace na příslušném krajském úřadě nebo magistrátu. Může se také sdružovat v komunitním centru s dalšími porodními asistentkami. V rámci náplně poskytování služeb v porodní asistenci, se PA zabývá edukací rodičů, kteří očekávají příchod svého miminka, může vést předporodní kurzy a cvičení. Bývá pomocníkem matky, muže i dítěte v oblasti prožívání celého procesu těhotenství a porodu, aby vše proběhlo, v co nejlepší fyzické i psychické rovině. Její péče začíná konzultacemi před těhotenstvím, a dále pokračuje

provázením v těhotenství, doprovázením k porodu. Komunitní porodní asistentka, dle svých kompetencí, může navštěvovat ženu doma v šestinedělí a pečovat o novorozence. Kontinuální péče je ideálním modelem (Janečková, 2020, s. 18).

Hlavním cílem ošetrovatelské péče komunitních porodních asistentek, je, aby docházelo k uspokojení všech potřeb a zdraví žen po porodu. Samozřejmě se to týká i novorozence, rodinných příslušníků nebo konkrétního společenství. Aby byly tyto cíle uskutečněny, je potřebná kooperace mezi specialisty jako je například: dětská sestra, pediatr, psycholog, sociální pracovník, fyzioterapeut, rodinný terapeut, nutriční specialista aj. (Edwins, 2008, s. 18).

Porodní asistentky poskytující své služby v komunitní péči, mohou také spolupracovat se státními, či nestátními a charitativními organizacemi. Dále mohou navazovat profesní vztah s různými podpůrnými skupinami, s centry určené pro matky. Potom se mohou zapojit do spolupartnerství s centry, které jsou zaměřené na pomoc znevýhodněným spoluobčanům, následně s nadacemi pro oběti trestných činů či domácího násilí, s poradnami pro péči o závislé osoby, ale také s jinými organizacemi poskytujícími komunitní péči (Andraščíková, 2010, s. 17).

2.2 Principy komunitní péče

Mezi principy komunitní péče patří: kontinuita péče, dostupnost zdravotních a sociálních služeb, multidisciplinární spolupráce, možnost výběru služeb, individuální přístup, diskrétnost a zachování etických principů péče (Andraščíková et al., 2010, s. 14). Sikorová uvádí tyto výhody v komunitní péči: „*dostupnost 24 hodin denně, snadnou fyzickou i psychologickou dostupnost, rychlé předávání odpovídajícím službám, návaznost péče, multidisciplinární spolupráci, možnost výběru služeb, individuální přístup, diskrétnost a účelnost nákladů*“ (Sikorová, 2012, s. 129).

Jako základní etické principy komunitního ošetrovatelství považujeme prospěšnost poskytované péče, pravdomluvnost, dále také spravedlivost, autonomie, ale i věrnost a poctivost. Dle Szaboóvé je obtížné rozhodování v komunitním prostředí, stejně tak jako ve zdravotnictví. Szaboóvá považuje za rozporuplné, tyto otázky: Zodpovědnost za vlastní zdravotní stav by měl mít sám člověk, nebo společnost? Má mít člověk autonomní volbu při ochraně svého zdraví, nebo je to oblast, o kterou by se měl starat stát? Má být člověk zodpovědný za své chování, pokud si tím ničí své zdraví a společnost se má pak distancovat od

jeho léčby? V jakém vztahu je člověk v právu na autonomii k blahu společnosti? (Hanzlíková a kol., 2004, s. 137–139)

Základním zaměřením komunitního ošetrovatelství je rodina, následně i širší komunita. Porodní asistentka, která pracuje v komunitních podmínkách obvykle řeší širokou řadu problémů dětí, žen, rodiny i celé komunity. Proto je dobré, aby navázala vztah s organizacemi, které nabízejí vhodné doplňující služby. V souvislosti s péčí o ženu po porodu v komunitním prostředí, je vhodné, aby PA měla povědomí o blízkých mateřských a rodinných center, o podpůrných skupinách pro matky a děti, o centru pomoci pro svobodné či zneužívané ženy, o azylových domech pro matky (Page a McCandlish, 2013, s. 142).

Součástí komunitní péče je komunitní plánování. Mezi důležité faktory řadíme vyhledávání skupin, určení věkové struktury a stanovení potřeb. Důležité je zhodnocení stávajících služeb a možností, ale také posouzení situace a stanovení společné koncepce (Jarošová, 2007, s. 28–30).

Komunitní péče je obvykle založená na algoritmu ošetrovatelského procesu. V první fázi je nutné, abychom posoudili zdraví komunity, kde zjišťujeme příslušné údaje o skupině. Mezi podstatná fakta řadíme například: údaje o demografické struktuře skupiny, socioekonomickém stavu, zaměstnanosti, dosaženém vzdělání a vzdělanosti, údaje o podmínkách bydlení, vyznání rasové a etnické příslušnosti, natalitě, morbiditě, mortalitě. Měli bychom také pátrat po životním stylu, který je v komunitě dominantní, dále o systému zdravotní služby, o informační a komunikační síti, o dosahu státní správy a samosprávy, o ekologii a jině. Do druhé fáze ošetrovatelské komunitní péče můžeme zařadit diagnostiku zdraví komunity. Pro zapisování diagnóz je doporučován tzv. formát PES (problém – etiologie – symptomy), nebo lze také využít systému NANDA. Třetí fáze ošetrovatelského procesu, je plánování ošetrovatelské komunitní péče. Využívá se zde systém NIC a NOC. Čtvrtou fází ošetrovatelského procesu je realizace vlastní komunitní ošetrovatelské péče. Jako nejčastěji plánované a realizované aktivity se považuje vzdělávání a edukace, management péče, koordinace monitorování, poskytování poradenství, vysvětlování a rozbor situace a činností, vykonávání základních ošetrovatelských výkonů, mezioborová spolupráce. Jako poslední fáze ošetrovatelského procesu je vyhodnocení komunitní ošetrovatelské péče. Zdravotnický pracovník pracující v komunitním prostředí, by měl najít změnu, ke které došlo, poté, co byla poskytnuta péče. Zjišťujeme, jak vhodným a účelným způsobem byla poskytnuta péče. Posoudit bychom měli také čas a náklady, které jsme investovali do provedené péče.

Důležité je zapojit i členy komunity, kteří by měli formulovat svůj názor k provedené péči, protože nám záleží na jejich názorech a pocitech. Součástí této fáze je také určení příčiny úplného či částečného neúspěchu komunitní péče. Eventuelně zpracujeme nový ošetrovatelský proces (Hanzlíková a kol., 2004, s. 100–105).

V některých zemích je porodní asistentka uznávanou autonomní zdravotnickou profesí. V jiných zemích, PA bojuje o uznání jako autonomní profese. Profesní autonomie znamená, že porodní asistentky určují a kontrolují standardy pro vzdělávání porodních asistentek, regulaci porodní asistence, jejího vzdělávání a praxe. Koncept profesní autonomie neznamená pracovat samostatně či izolovaně od ženy, nebo kolegů. Nelze jej také zaměňovat s pojmy, které popisují způsob, jak si porodní asistentka volí typ své práce a zdroj příjmů, jako je například soukromá praxe porodní asistentky. Samostatná praxe soukromé porodní asistentky umožňuje porodním asistentkám plnit jejich smlouvu se společností tím, že poskytují rodičím ženám a jejich rodinám, aktuální, vysoce kvalitní a etickou péči, která je založená na důkazech, jak je uvedeno v definici porodní asistentky dle ICM (Mezinárodní konfederace porodních asistentek). Nicméně, v některých oblastech světa, bývá porodnické vzdělání a praxe definováno těmi porodními asistentkami, které nemají porodnické znalosti a dovednosti. V jiných oblastech světa, bývá porodnické vzdělání a praxe definováno porodními asistentkami, kdy regulace porodnické praxe je v rukou jiných zdravotnických pracovníků nebo vládních činitelů, kteří mohou kontrolovat a omezovat rozsah kompetencí praxe porodní asistentky. Praxe porodní asistentky může být také omezována zneužíváním opatření, protokolů, nebo závazků zaměstnavatelů. Tyto skutečnosti se musí změnit, pokud mají ženy získat všechny výhody, které plynou z profesionální autonomní péče porodní asistentky. Součástí porodnické praxe je závazek každého profesionála, aby průběžně obnovoval své znalosti a dovednosti v souladu se základními zásadami ICM.

Kompetence pro základní praxi porodní asistentky jsou stanoveny v Mezinárodním etickém kodexu porodních asistentek. Mezinárodní etický kodex porodních asistentek je regulovaný standardy vzdělání a praxe, jak je vyžaduje země, ve které vykonávají PA svou praxi. Autonomie bude s větší pravděpodobností podporována, pokud tyto země budou vycházet ze své regulace, a vzdělávací standardy budou budovat na standardech ICM. Mezinárodní konfederace porodních asistentek se domnívá, že obor porodní asistence by měla být celosvětově uznávaná jako samostatná profese. Porodní asistence odráží filozofii a model péče porodní asistence, který je pro ICM důležitý a uznává těhotenství a porod, jako životní etapu, ve které jsou ženy a jejich rodiny primárně rozhodující. Autonomní profese porodní

asistentky usnadňuje informované rozhodování způsobem, který zlepšuje výsledky porodu pro matku a dítě. ICM propaguje a podporuje porodní asistentky, aby prosazovaly nebo udržovaly porodní asistenci jako autonomní profesi. Prvky autonomní profese musí zahrnovat: jedinečný soubor znalostí, etický kodex, samosprávu, postupy rozhodování členů, uznání ze strany společnosti prostřednictvím regulace. Členským sdružením je doporučováno, aby toto stanovisko bylo používáno jako průvodce pro politické a právní jednání, k zajištění a udržení autonomie profese, aby lépe sloužila ženám a rodinám, rodící ženy (ICM, 2017).

Základní dokument – Filozofie a model porodnické péče, popisuje porodní péči. Výzkum naznačuje, že modely kontinuální péče vedené porodní asistentkou jsou spojeny s výhodami pro matky a novorozence, jako je snížení používání epidurální anestezie, menší počet lékařských zákroků, méně epiziotomií a instrumentálních porodů, zvýšení počtu spontánních vaginálních porodů a zvýšení počtu kojených dětí. U žen byla nižší pravděpodobnost předčasného porodu nebo ztráty dítěte před 24. týdnem těhotenství. Šance, že se o ženy při porodu postará porodní asistentka, kterou by žena měla znát, se zvýšila. ICM uznává porodní asistentky jako odborníky, které si rodičky vybírají ve všech oblastech světa. Tento univerzální standard je založen na počátečním a průběžném vzdělávání porodních asistentek. ICM prosazuje model porodní asistence založený na respektu k člověku, důstojnosti, soucitu a prosazování lidských práv všech osob. ICM věří, že porodní asistentky nabízejí péči založenou na filozofii, která ovlivňuje model porodní asistence (ICM, 2014).

Filozofie porodní péče:

- Těhotenství a porod jsou obvykle normální fyziologické procesy.
- Těhotenství a porod jsou hluboký zážitek, který s sebou nese důležitý význam pro ženu, její rodinu a komunitu.
- Porodní asistentky jsou nejvhodnějšími poskytovateli péče o rodící ženy.
- Porodní asistentka svou péčí propaguje, chrání a podporuje lidský, reprodukční a duševní rozvoj žen, sexuální zdraví a práva, respektuje etnickou a kulturní rozmanitost. Je založena na etických zásadách spravedlnosti, rovnosti a respektu k lidské důstojnosti.

- Porodní asistence má holistický a kontinuální charakter a vychází z pochopení následujících aspektů: sociálních, emocionálních, kulturních, duchovních, psychologických a fyzických zkušeností žen.
- Porodní asistence je emancipační, protože chrání a posiluje zdravotní a sociální postavení žen a posiluje sebedůvěru žen v jejich schopnost zvládnout porod.
- Porodní asistentka poskytuje péči ve spolupráci se ženami, přičemž uznává jejich právo na odhodlání, rozhodování a je respektující, individuální, kontinuální a neautoritativní.
- Etická a kompetentní porodní péče je informována a řídí se formálními a kontinuálními postupy, vzděláváním, vědeckým výzkumem a uplatňováním důkazů (ICM, 2014).

Model porodní péče:

- Porodní asistentky podporují a chrání zdraví a práva žen a novorozenců.
- Porodní asistentky respektují a důvěřují ženám v jejich schopnosti při porodu.
- Porodní asistentky podporují a prosazují nezasahování do normálního porodu.
- Porodní asistentky poskytují ženám vhodné informace a rady takovým způsobem, aby podporovaly účast a zlepšoval informované rozhodování.
- Porodní asistentky nabízejí respektující, předvídavou a flexibilní péči, která zahrnuje potřeby ženy, jejího novorozence, rodiny a komunity, a začíná u primární péče a vztahu mezi ženou, která vyhledává porodní asistentku a porodní asistentkou.
- Porodní asistentky umožňují ženám převzít zodpovědnost za své zdraví a za zdraví své rodiny.
- Porodní asistentky konají svou praxi ve spolupráci s dalšími zdravotnickými pracovníky, aby vyhověly potřebám ženy, jejího novorozence, rodiny a komunity.
- Porodní asistentky si udržují své kompetence a zajišťují, aby jejich praxe byla založena na důkazech.
- Porodní asistentky vhodně využívají technologie a včas předávají pacienty k dalšímu ošetření, před tím, než vzniknou problémy.

- Porodní asistentky jsou individuálně i kolektivně odpovědné za rozvoj porodní asistence, péče, vzdělávají novou generaci porodních asistentek a kolegyně v koncepci porodní asistence a v pojetí celoživotního vzdělávání.

Členským asociacím se doporučuje, aby využívaly tento dokument jako návod při vzdělávání porodních asistentek, při organizování porodní asistence a hodnocení porodní asistence. Dále aby používaly tento dokument, jako návod pro vztah mezi porodní asistentkou a ženou, její rodinou a ostatními zdravotnickými pracovníky (ICM, 2014).

2.3 Nároky na porodní asistentku působící v komunitním prostředí

Porodní asistentka, která se pohybuje v komunitním prostředí, musí mít kromě důkladného profesního vzdělání i několik důležitých osobnostních charakteristik. Již v nejstarších dobách byly na porodní asistentky kladeny tyto nároky: *měly mít dlouhé, štíhlé prsty, měly mít vlastní zkušenost s porodem a mateřstvím, měly mít dobrou paměť, býti vytrvalé, měly být mravné, důvěryhodné, obdařené zdravými smysly a silnou tělesnou konstrukcí. Dále měly být empatické, zkušené, nesměly být ziskuchtivé a pověřivé* (Vránová, 2007, s. 15).

Současné komunitní porodní asistentky, by se měly orientovat v základech transkulturního ošetrovatelství, měly by dodržovat etický kodex porodních asistentek, měly by dbát na multioborovou spolupráci, na komunikační dovednosti a umět řešit konflikty. V neposlední řadě by měly dbát na vlastní duševní hygienu (Hanzlíková, 2004, s. 147; Andraščíková, 2010, s. 15).

Porodní asistentky pracující v komunitě, by měly být schopné vydržet poskytovat péči tohoto druhu. Hlavním obsahem komunitního ošetrovatelství je dlouhodobost, kontinuita a „*one-to-one péče*“, kdy jedna porodní asistentka, pečuje pouze o jednu ženu (Hendrych Lorenzová a Raisnerová, 2020, s. 92).

Publikace *Midwifery Continuity of Care: A Practical Guide*. Je to kniha, která je určena pro komunitní porodní asistentky a studentky porodní asistence. Toto dílo vzniklo v Austrálii, kde je komunitní porodní asistence velmi běžná. V této publikaci je uvedeno doporučení pro profesní adaptaci, a to pro přicházející porodní asistentky z nemocničního prostředí, které by chtěly poskytovat své služby v komunitním prostředí. Tento adaptační proces trvá 10–12 měsíců, z důvodu toho, že porodní asistentka si musí navyknout na jinou

časovou organizaci času, a to v souvislosti s osobním životem (Homer a Brodie a Leap, 2008, s. 42).

3 LEGISLATIVA V PORODNÍ ASISTENCI

Platné právní předpisy v České republice, se řídí a jsou upravovány v souladu s platnými směrnici Evropské unie.

Hlavním zákonem v oblasti zdravotní péče obecně je zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách). Ve znění účinném od 1. 7. 2012 mimo jiné upravuje druhy a formy zdravotní péče, práva a povinnosti poskytovatelů zdravotních služeb, zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. Dále tento zákon určuje podmínky udělování oprávnění k poskytování zdravotních služeb fyzické nebo právnické osobě. Tuto část upravuje zejména § 16, náležitosti žádosti o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb stanoví § 18 uvedeného zákona.

Důležitým dokumentem pro porodní asistentky, pracují v komunitním prostředí, je informovaný souhlas. Pokud žena podepíše tento souhlas, vyjádří, tím tak, dobrovolný souhlas s výkonem. Samozřejmě žena musí být předem dostatečně edukována za jakým účelem se bude daný zákrok provádět, jaké budou jeho následky a jaká by mohla vzniknout případná rizika. Souhlas by měl vždy obsahovat datum, podpis ženy a porodní asistentky, která ženu poučila dostatečnými informacemi (PDCAP, 2022).

Výkony porodních asistentek by měly být hrazeny, v České republice, z veřejného zdravotního pojištění. O veřejném zdravotním pojištění pojednává aktuální Zákon č. 290/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Proto, aby porodní asistentce byla proplacena poskytnutá služba, musí být dodrženy konkrétní předpoklady. Důležitou podmínkou je, že péče poskytovaná komunitní porodní asistentkou, která je oprávněná k výkonu své profese bez odborného dohledu, musí být i tak, doporučena od gynekologa. Pokud lékař vystaví Formulář 06, může pak porodní asistentka pracovat na vyžádanou péči. Jako další podmínkou je uzavření smlouvy mezi porodní asistentkou a pojišťovnou, u které má žena zdravotní pojištění (Hendrych Lorenzová, 2019, s. 40-41).

Podle Vyhlášky č. 143/2018 Sb., se kterou mění vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam, kde jsou uvedené zdravotní výkony s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů, existuje eventualita, kdy si porodní asistentky mohou vykázat konkrétní kódy, poté, co poskytly ošetrovatelský výkon. Porodní asistentka vykonává svou pracovní činnost pod kódem odbornosti č. 921. Pokud PA poskytne ošetrovatelskou péči po porodu,

může si nechat vykázat výkon s číslem 06211 „Návštěva těhotné nebo matky v šestinedělí ženskou sestrou“. Tento výkon je naprosto hrazen ze zdravotního pojištění, ale jen pokud bude proveden jen 1x v těhotenství a maximálně 3x v šestinedělí. Poté co PA poskytne návštěvní službu, patří dané porodní asistentce 161 bodů (Vyhláška č. 143/2018, s. 2463). Jestliže PA poskytne ženě své služby v rozmezí od 22 do 6 hodin, může si také vykázat kód 06135. A pokud PA provede návštěvní službu ve dnech, na které připadá státní svátek, může si vykázat ještě kód 06137. Oba kódy mají hodnocení 100 body a obě možnosti návštěvních hodin musí být doporučeny od lékaře (Hendrych Lorenzová, 2019, s. 41).

Podání Žádosti o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb se řídí těmito zákony a vyhláškami ve znění pozdějších předpisů:

- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních)
 - Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků
 - Prováděcí vyhláška č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče
 - Prováděcí vyhláška č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb

3.1 Platné směrnice Evropské unie

V dnešní době platí směrnice č. 80/154 EEC, která se zabývá požadavky na vzdělávání porodních asistentek. Součástí této směrnice je studijní plán, ve kterém je vymezena teoretická i praktická výuka, která je orientovaná pro porodní asistentky. Tato směrnice uvedla do souladu právní a správní předpisy, které se vztahovaly k činnostem a výkonům, které poskytují porodní asistentky.

Odbornou přípravou porodních asistentek se zabývá směrnice č. 2013/55/EU, která upravuje výkony odborných činností a specifických práv porodních asistentek, ale také

stanovuje minimální rozsah péče a činností, které vychází z kompetencí porodních asistentek. Touto směrnicí je sloučen systém pro vzájemné uznávání kvalifikací v rámci Evropské unie.

Odborné kompetence a minimální požadavky na vzdělávání porodních asistentek reguluje směrnice 80/155/ EHS.

Směrnice č. 80/154 EHS se zabývá volným pohybem odborných pracovníků. Tato směrnice řeší uznávání diplomů, které poskytují doklad dosaženém vzdělání porodních asistentek, a také opatření volného pohybu služeb (Kramná, 2015, s. 21).

Uznáváním odborných kvalifikací se zabývá směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES (Zákony pro lidi, 2021).

4 ZALOŽENÍ SOUKROMÉ PRAXE

Před samotným rozhodnutím založit si vlastní praxi, by si měla každá porodní asistentka uvědomit, že je to ona, kdo poskytuje péči a je tedy nutné spoolehnout se především sama na sebe, na své vědomosti a znalosti a převzít plnou odpovědnost za svou činnost (Štomerová, 2010, s. 41).

Zásadní je pro porodní asistentky vzdělání. Vzdělání v oboru Komunitní péče, které směřuje k podpoře a rozvoji samostatné práce porodních asistentek, jehož cílem je získání specializované způsobilosti s označením odbornosti – Porodní asistentka pro komunitní péči. *„Absolvent/ka specializačního vzdělávání v oboru Komunitní péče v porodní asistenci bude připraven/a provádět, zajišťovat a koordinovat základní, specializovanou a vysoce specializovanou péči v porodní asistenci. Je oprávněn/a na základě vlastního posouzení a rozhodnutí, v souladu s platnou legislativou zabezpečovat komunitní péči v rozsahu své specializované způsobilosti stanovené činnostmi, ke kterým je porodní asistentka pro komunitní péči připravena na základě tohoto vzdělávacího programu a platné legislativy“* (Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2021).

4.1 Provozování samostatné činnosti

Pokud si chce porodní asistentka založit vlastní soukromou praxi a pracovat výlučně samostatně, tedy nikoliv v porodnici či ordinaci soukromého lékaře, pak se jedná o zdravotní službu a musí získat udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb u KÚ nebo v Praze u MHMP. Porodní asistence je živnost vázaná, tudíž nestačí mít živnostenský list, a proto je nutná registrace na krajském úřadu, který porodní asistentce přidělí IČO.

Na podkladě této registrace je PA oprávněna poskytovat zdravotní služby pod svým jménem a na vlastní odpovědnost, dle zákonů viz. kapitola 3.

Porodní asistentka musí pak splnit několik následujících podmínek:

1. Příslušné odborné vzdělání (absolvování nejméně bakalářského studia oboru – porodní asistentka)
2. Osvědčení o způsobilosti k výkonu povolání bez odborného dohledu (podle zákona č. 96/2004 Sb.)
3. Registrace – Porodní asistentky

Důležité je klást důraz na to, že každé zdravotnické zařízení, které se zabývá porodní asistencí, je podle § 11, odst. 1, zákona č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu, povinno poskytovat takovou zdravotnickou péči, která je v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy (PDCAP, 2021).

4.2 Vlastní podmínky pro praxi porodní asistentky

Nejdříve je důležité rozhodnout se, v jakém rozsahu a kde bude porodní asistentka své služby poskytovat. V úvahu přichází tyto tři možnosti:

- kontaktní pracoviště pro domácí péči
- pracoviště PA, kde nejsou vedeny porody
- pracoviště PA, kde jsou vedeny porody

První možnost, kontaktní pracoviště pro domácí péči, vychází z poskytování péče PA v domácím prostředí klientů a klientek. Jestliže komunitní porodní asistentka pracuje výlučně ve vlastním sociálním zařízení příjemkyň péče, musí mít zřízeno tzv. kontaktní pracoviště, které by takto mělo být označeno. Výhodou je, že se nemusí jednat o nebytové prostory ani o zdravotnické zařízení a není nutné mít provozní řád. Kontaktní pracoviště musí mít minimální plochu 10 m² a sanitární zařízení pro zaměstnance. Pokud je toto kontaktní pracoviště ve vlastní nemovitosti PA, stačí doložit výpis z katastru nemovitostí o tom, že objekt vlastní. Pokud je ale kontaktní pracoviště v objektu, který PA nenáleží, je nutné mít nájemní smlouvu s vlastníkem nemovitosti.

Jako druhou možností, je tedy pracoviště PA, kde nejsou vedeny porody (jedná se v podstatě o ambulantní péči). Porodní asistentka může mít vlastní pracoviště nebo pracovat v jiném zdravotnickém zařízení (ať už v nemocnici nebo ordinaci lékaře, nemusí to být ordinace gynekologa či gynekoložky). Pak je nutné předložit potvrzení, že je zdravotnické zařízení technicky a věcně vybaveno k poskytování zdravotních služeb a mít schválený provozní řád orgánem ochrany veřejného zdraví. Při poskytování péče na vlastním pracovišti PA, musí PA doložit nájemní smlouvu nebo výpis z katastru nemovitostí dokládající, že je vlastníkem (nebo nájemcem) objektu, ve kterém ambulantní péči poskytuje.

Poslední možností pro poskytování služeb je pracoviště PA, kde jsou vedeny porody, jedná se o porodní dům či porodní centrum, které klade v současné době velké nároky na věcné a personální zajištění). Je nutné předložit potvrzení, že je zdravotnické zařízení

technicky a věcně vybaveno k poskytování zdravotních služeb a mít schválený provozní řád orgánem ochrany veřejného zdraví. Dále je nutné doložit vlastnictví či pronájem nemovitosti, ve které se pracoviště nachází (UNIPA, 2021).

Dále se může porodní asistentka rozhodnout, jak bude zdravotní službu poskytovat. Na výběr má z těchto možností:

- poskytování zdravotních služeb jako fyzická osoba
- poskytování zdravotních služeb jako právnická osoba (společnost s ručením omezeným – s. r. o.)

Obě varianty mají své výhody a nevýhody. Jako největší výhodu společnosti s ručením omezeným se považuje snadné založení, díky novému občanskému zákoníku. Základní kapitál je od roku 2014 stanoven v minimální výši 1 Kč. Mezi další výhody patří finanční ručení, kdy společníci (může být ale i jen jeden) ručí svým vkladem, a nikoliv celým svým majetkem, jako je tomu u fyzické osoby. Nevýhodou bývá složitější administrativa, ale hlavně finanční náročnost, která je na rozdíl od fyzické osoby mnohem vyšší (UNIPA, 2021).

Dalším důležitým bodem je získání potřebné registrace. K získání registrace je zapotřebí vyplnit potřebný **formulář**, po jehož schválení získá porodní asistentka možnost poskytovat péči mimo zdravotnické zařízení (Štomerová, 2010, s.44).

K podání žádosti potřebujete:

1. žádost o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb
2. doklad o vzdělání – diplom
3. doklad o zdravotní způsobilosti k výkonu povolání – lékařský posudek (nesmí být starší 90 dnů)
4. výpis z evidence rejstříku trestů (nesmí být starší 90 dnů)
5. prohlášení, že u žadatele netrvá žádná z překážek pro udělení oprávnění
6. seznam zdravotnických pracovníků (je nutností i pokud pracuje porodní asistentka sama za sebe bez dalších spolupracovníků)
7. doklady potvrzující možnost používání prostor pro poskytování zdravotních služeb (nájemní smlouva) (UNIPA, 2021)

Po získání registrace je zapotřebí, aby porodní asistentka živnost nahlásila na statistický úřad, z důvodu přidělení identifikačního čísla, a také na finanční úřad, kterému bude odvádět potřebnou daň ze mzdy. Dále je nutné ohlásit zahájení samostatné činnosti na úřad sociálního zabezpečení a své zdravotní pojišťovně. Do 15 dnů od udělení oprávnění je určité potřebné zařídit si profesní pojištění zodpovědnosti. Ne každá pojišťovna ale pojišťuje profesi porodní asistentky. Jednou z pojišťoven, u které se porodní asistentka může pojistit, je například pojišťovna UNIQUA (Štromerová, 2010, s.44).

4.3 Materiální vybavení

Materiální vybavení je nezbytnou součástí soukromé praxe porodní asistentky. Předepsané vybavení mohou přijít zkontrolovat svěřené pracovnice či pracovníci magistrátu, či krajského úřadu. Požadavky na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče jsou uvedeny ve vyhlášce č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče.

Kontaktní pracoviště by mělo být vybaveno následujícími pomůckami:

- nábytek pro práci porodní asistentky
- kartotéční uzamykatelná skříň
- připojení k veřejné telefonní síti mobilní
- přístroj pro detekci ozev plodu
- jednorázové pomůcky k vyšetření těhotné ženy
- tonometr, fonendoskop, teploměr lékařský
- pomůcky pro poskytnutí první pomoci včetně kardiopulmonální resuscitace – resuscitační rouška, rukavice
- vybava pro stavění krvácení
- box na přepravu biologického materiálu (Vyhláška č. 92/2012 Sb.)

Kterákoliv komunitní porodní asistentka by si měla evidovat vlastní dokumentaci. Měla by mít záznamy o péči v těhotenství, také záznam o průběhu porodu, dále záznam o

návštěvě po porodu, hlášení o narození dítěte, zprávu o rodičce a zprávu o novorozenci (PDCAP, 2021).

V knize *Being a happy midwife / Být šťastná porodní asistentka*, uvádí porodní asistentka Hendrych Lorenzová, své rozšířené vybavení pro komunitní ošetrovatelskou péči o ženy po porodu. Inspirovala se soukromou porodní asistentkou Liz Nightingalovou z Velké Británie, českou porodní asistentkou Zuzanou Štromerovou a také vlastní komunitní praxí. V komunitního prostředí navštěvuje ženy s porodnickou brašnou, ve které má: budíkový tonometr s fonendoskopem, sterilní a nesterilní jednorázové chirurgické rukavice, lihový teploměr, hypoalergenní náplast, sterilní krytí ran z gázy, jednorázový močový katetr, testovací proužky na chemické vyšetření moči, sterilní set na převaz rány (tampóny, pinzeta, mul), ústní roušku, hydrogelové polštářky na poraněné prsní bradavky, hojící a pečující krém na prsní bradavky, kojící čaj, krizové esence Dr. Bacha Rescue Remedy, růžovou květovou vodu, esenciální oleje: meduňka, růže, jasmín, levandule, homeopatika: Arnica Montana 9 CH, China 15 CH, Staphysagria 15 CH, Ricinus Communis 5 CH, Phytolacca Decandra 9 CH, sušený řepík, dubovou kůru ve formě gelu, glycerinové čípky, odsávačku dětských hlenů, přenosnou závěsnou dětskou váhu, sadu pomůcek pro alternativní krmení při podpoře laktace, desinfekci na kůži, vlastní dokumentaci porodní asistentky (Hendrych Lorenzová a Raisnerová, 2020, s. 99 – 100).

Komunitní porodní asistentka podává rady a pomáhá ženám i v oblasti kojení, proto je nezbytné, aby mezi své pomůcky zařadila i homeopatii, olej na podporu kojení, aromaterapii, vložky do podprsenky z vlny a hedvábí, ochranné kloboučky a pomůcky, které jsou zapotřebí k nástupu laktace (Gaskin, 2010 s. 362-405).

V České republice nenajdeme žádný kamenný obchod, kde si porodní asistentka může zakoupit úplné vybavení do komunitního prostředí. Často je pak velmi složité najít základní a nutné vybavení pro její práci. V současné době bychom mohli využít například internetového e-shopu La Natali, který propaguje pomůcky do praxe porodních asistentek. Tento obchod nabízí produkty nejen pro porodní asistentky, ale i dully, laktační poradkyně a pediatry.

4.4 Nemateriální vybavení

K nemateriálnímu vybavení patří motivace a silné odhodlání k vystoupení ze zdravotního systému, který poskytuje finanční jistotu. Některé porodní asistentky motivuje touha pomáhat těhotným a rodícím ženám, probudit v nich novou životní roli, roli matky. Jiné

motivuje možnost pozměnit určité věci v oblasti poskytování zdravotnické péče. Motivací může být také vlastní finanční zabezpečení (Štomerová, 2010, s. 43-44).

Porodní asistentka, která vykonává svou profesi v komunitním prostředí, by měla umět reagovat na situaci, která se pojí při vstupování do rodin v domácím prostředí. Měla by být komunikativní a kreativní. Porodní asistentka působící v komunitním prostředí, by měla být flexibilní a být schopná v neustálé pohotovosti, a nedržet se striktně rutinních vzorců.

Proto, aby porodní asistentka vykonávala svou profesi, není nutnou podmínkou vlastnit řidičské oprávnění, ale je to určitě velkou výhodou v oblasti poskytování péče v komunitním prostředí, z důvodu nezávislosti a rychlého přesunu do domácího prostředí k ženě. Naopak zásadní podmínkou pro porodní asistentky, které poskytují své služby v komunitním prostředí, je určitá schopnost vyznat se v široké paletě zákonů, které jsou součástí jejich profese. Porodní asistentka by měla poskytovat své služby v souladu s platnými zákony a měla by být schopná je umět najít. K hledání můžeme využít brožuru Právo a porodní asistence, která se nachází na webové adrese www.pdcap.cz (Štomerová, 2010, s.46).

5 AKTUÁLNÍ SITUACE KOMUNITNÍ PÉČE V ČR

V současné době můžeme nalézt přibližně 90 % porodních asistentek, které pracují v nemocnicích či gynekologických ambulancích. A jenom 10 % porodních asistentek, kterých pracuje v komunitním prostředí (Lorenzová, Janoušková a Kašová, 2014).

Komunitní péče porodních asistentek není plošně dostupná pro všechny ženy, které jsou pojištěné – platí podmínka doporučení gynekologa, nutnost mít smlouvu s pojišťovnou shodnou s pojišťovnou ženy. Toto způsobuje bariéru ve volbě žen ohledně poskytovatele zdravotnické péče a také to zvyšuje náklady zdravotnického systému (Štromerová, 2010, s. 267).

V roce 2016 zareagovala Anna Kohutová, soukromá komunitní porodní asistentka, na komunitní péči v ČR. Zorganizovala celonárodní elektronickou petici s názvem Chceme státem hrazenou péči porodních asistentek. Petici podepsalo celkem 3 502 lidí. Petice vyzývala zdravotní pojišťovny k uzavírání smluv s komunitními porodními asistentkami a k proplácení odborných výkonů (Kohutová, 2016).

Současný stav soukromé porodní asistence v České republice analyzovaly také porodní asistentky Kateřina Ratislavová a Magdaléna Ezrová. Zjišťovaly, kolik soukromých porodních asistentek má aktuálně platnou smlouvu se zdravotní pojišťovnou. Porodní asistentky K. Ratislavová s M. Ezrovou oslovily v průběhu března roku 2017, celkem 136 soukromých porodních asistentek, skrz e-mail. Vyplněných dotazníků se jim vrátilo celkem 69 dotazníků (50,7 %). Z toho bylo 56 dotazníků vyplněno soukromými porodními asistentkami, které nemají uzavřenou smlouvu se zdravotní pojišťovnou, a 13 dotazníků vyplněno soukromými porodními asistentkami, které mají uzavřenou smlouvu o poskytování a úhradě hrazených zdravotních služeb se zdravotní pojišťovnou. Všeobecná zdravotní pojišťovna uvedla 15 smluv. Ze všech odpovědí se zjistilo, že je velmi těžké se uživit na hlavní pracovní poměr, jako k soukromá či komunitní porodní asistentka. Ve výzkumu byly dále zjištěny další zajímavá data, kdy 88,4 % respondentek / odpovídajících porodních asistentek považovalo své postavení, poskytovatele zdravotnické péče, za nevyhovující. A 68 % porodních asistentek mělo pocit, že nemůže plně využít svoje kompetence v praxi. Závěrem tohoto šetření, mezi hlavní problémy, které byly zjištěny, byly problémy ve spolupráci soukromých porodních asistentek se zdravotními pojišťovnami, ale také nespokojenost respondentek s postavením porodních asistentek jako poskytovatelek zdravotní péče, a tím nemožnosti uplatňovat kompetence porodních asistentek v praxi. Pozitivně byla hodnocena možnost

pečovat ve své soukromé praxi o ženu samostatně, komplexně, individuálně a kontinuálně (Ratislavová a Ezrová, 2017).

Komunitní péče v České republice v současné době není poskytována jako komplexní servis, ale spíše odděleně jako sociální a zdravotní služba (Tóthová, Bártlová, Prošková, 2010).

5.1 Komunitní porodní asistentky působící v Karlovarském kraji

Podle internetového zdroje Karlovarského krajského úřadu, jsem vyhledala jmenný seznam všech porodních asistentek, kterým Krajský úřad vydal oprávnění k poskytování zdravotních služeb v Karlovarském kraji. A to na základě žádosti – Žádost o informace dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ze dne 21.4. 2015. Na tomto internetovém zdroji, jsou uvedeny všechny porodní asistentky, kterým bylo vydáno rozhodnutí o registraci v souladu se zákonem č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, ve znění pozdějších předpisů či uděleno oprávnění k poskytování zdravotních služeb v souladu se zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů) (Karlovarský krajský úřad, 2021).

Registrace byla udělena pouze těmto porodním asistentkám: Bc. Michaela Drudašiu (Kraslice), Milada Gottfriedová (Březová), Arnoštka Krpejšová (Mariánské Lázně), Lada Macečková (Karlovy Vary, Drahovice), Magdalena Mikulandová (Karlovy Vary), Studio pro ženy s.r.o./ Mikulandová Magdalena (Karlovy Vary), Eva Šedivá (Cheb), Václava Veitlová (Sokolov) (Karlovarský krajský úřad, 2021).

Žena, která by chtěla využít služeb porodní asistentky, ji může hledat různými způsoby. Jeden z možných způsobů jsou online mapy porodních asistentek. Svou porodní asistentku můžeme vyhledat na stránkách: Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb, Unie porodních asistentek nebo Ambulantního porodu.

Dle Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb, bylo nalezeno 10 záznamů, tedy porodních asistentek poskytujících své služby v Karlovarském kraji. Byly vyhledány tyto porodní asistentky: Milada Gottfriedová (Březová), Michaela Dudašiu (Kraslice), Lada Macečková (Karlovy Vary), Václava Veitlová (Sokolov), Studio pro ženy s.r.o. (Karlovy Vary), Barbora Březinová (Ostrov), Bc. Jana Duřtová (Ostrov), Mgr. Aneta

Menclová (Cheb), Mgr. Andrea Bučková, DiS. (Sokolov) (Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb, 2021).

UNIPA na svých webových stránkách uvádí mapu porodních asistentek v České republice. Uvedené jsou zde pouze porodní asistentky, které jsou zaregistrované v profesní organizaci, a tak si příjemkyně péče mohou být jisté, že jim bude poskytována péče v souladu s Mezinárodním etickým kodexem porodních asistentek. Porodní asistentky jsou zde přehledně rozdělené podle krajů, a žena si tak může vybrat nejbližší dostupnou a vyhovující porodní asistentku. Porodní asistentky, které poskytují služby v komunitním prostředí a konkrétně i v Karlovarském kraji, jsou: Jana Duřtová, Kateřina Brodská a Andrea Bučková.

Porodní asistentka Jana Duřtová (působnost: Karlovarský kraj, Středočeský kraj, ale také po domluvě kdekoliv) nabízí poradnu v těhotenství, konzultace v šestinedělí, poradenství při péči o miminko, laktační poradenství, individuální přípravu na porod, návštěvu po ambulantním porodu, kraniosakrální biodynamiku, rebozo techniku, spinning babies, poporodní zavinování, zpracování placenty, masáže kojenců a Aromaterapii. Kateřina Brodská, další komunitní porodní asistentka, působící v Karlovarském a Plzeňském kraji, provází ženy v těhotenství, při i po porodu. Vede pravidelné podpůrné skupiny pro podporu přirozeného porodu v Plzni. Následující porodní asistentkou je Andrea Bučková, pracující v komunitní péči i v nemocnici na porodním sále (Karlovarský kraj, Plzeňský kraj, Středočeský kraj). Obsahem její komunitní péče je poradna v těhotenství, doprovod k porodu, konzultace v šestinedělí, poradenství při péči o miminko, laktační poradenství, kurzy předporodní přípravy, individuální příprava na porod. Andrea Bučková, je také lektorkou Jemného zrození s hypnoporodem a vede kompletní předporodní přípravu pro ženy i páry. Také je specialistkou pro zpracování placenty (UNIPA, 2021).

Zmínit musím také komunitní porodní asistentku, která je pro mě velkým vzorem a průvodkyní v oblasti komunitní porodní asistence, a tou je Bc. Tereza Lerch Davidková. Působí zejména jako porodní asistentka v komunitním prostředí, ale i na oddělení šestinedělí v KKN, dále pracuje jako laktační poradkyně, konzultantka pro ženy a propagátorka osobního rozvoje, v mém rodném městě Ostrov, v Karlovarském kraji.

Mezi služby, které nabízí v komunitním prostředí, patří v oblasti předporodní přípravy: příprava na početí, partnerská příprava, příprava na sebevědomí porod, příprava na kojení, individuální konzultace, těhotenské masáže a těhotenské konzultace a individuální cvičení. Co se týče poporodní péče, můžeme u ní využít například: baby masáže, cvičení po

porodu, laktační poradenství, péči o miminko, vyrovnání se ztrátou miminka, podporu v šestinedělí, poradenství pro manipulaci s miminkem, uzdravení porodního traumatu. A v neposlední řadě v rámci péče o ženy, můžeme využít aromaterapeutickou masáž pro ženy, přechodové rituály, uzdravení a rozvíjení ženství, péči po potratu, bylinkovou péči o yoni a aromaterapeutickou masáž s napáčkou (Zdraví ženy, 2021).

Paní Tereza Lerch Davidková je také autorkou knihy s názvem Zdraví ženy, která je určena všem dívkám i ženám v kterémkoliv životním období. Porodní asistentka, Tereza Lerch Davidková, provádí knihou jak po odborné stránce, tak také skrze vlastní příběh a zkušenosti. Kniha se zabývá těhotenstvím, porodem, šestinedělím, kojením a proč je důležité kontaktní rodičovství. Dále se můžeme také dozvědět informace, které se týkají zraněného ženství, pluralitou ve vztazích, ženských přechodových rituálů, a jak o sebe pečovat. V knize popisuje skloubení mateřství s pracovním životem. Pro Český rozhlas uvedla Tereza Lerch Davidková: „*Maminky se v knize mohou dočíst, jak to dělám já. V průběhu knihy jsem psala i ze svého života. V každé kapitole je kurzívou moje zkušenost, čímž je ta kniha taková osobitější a lepším průvodcem.*“ Mimo jiné si můžeme od této porodní asistentky přečíst i e-book, - Šťastné kojení a 10 kroků k úspěšnému kojení (Zdraví ženy, 2021).

PRAKTICKÁ ČÁST

6 FORMULACE PROBLÉMU

Téma vybrané pro tuto bakalářskou práci jsem si zvolila, protože mě zajímá povědomí žen o profesi komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji. Profese komunitní porodní asistentky není v českém prostředí ještě plně etablovaná a vzhledem k tomu, že nabídka v Karlovarském kraji není moc široká, chtěla bych proto zjistit, jaký je zájem žen o tuto profesi. Cílem této bakalářské práce je zjistit potencial, pro poskytování služeb komunitní porodní asistentkou. Výstupem této bakalářské práce, je shromáždění postupů pro založení soukromé praxe, které by mohly být užitečné pro porodní asistentky, které si chtějí založit vlastní soukromou praxi. Ale také zjištění, o jaké služby mají ženy v Karlovarském kraji zájem, a tím analyzovat možnosti vstupu na trh v oblasti poskytování péče porodní asistentkou.

O jaké služby porodní asistentky mají ženy v Karlovarském kraji největší zájem?

7 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY/PROBLÉMY

7.1 Hlavní cíl

Výzkumným cílem, je analyzovat potřeby příjemkyň péče porodní asistentky v Karlovarském kraji, a tím možnosti pro vznik praxe komunitní porodní asistentky.

7.2 Dílčí cíle a výzkumné otázky/problémy

Cíl 1: Zjistit, zda má bydliště v Karlovarském kraji, vzdělání a věk žen vliv na znalosti o komunitní porodní asistentce.

Výzkumný problém: Znají ženy definici komunitní porodní asistentky? Jsou tyto skutečnosti ovlivněny jejich bydlením v Karlovarském kraji, věkem a vzděláním?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 1, 2, 3, 4

Cíl 2: Jaká je míra informovanosti žen o profesi komunitní porodní asistentky pracující v komunitním prostředí.

Výzkumný problém: Jsou ženy v České republice dostatečně informovány o poskytování služeb porodní asistentkou v komunitním prostředí? Je možné, aby PA poskytovala své služby mimo zdravotnické prostředí? Jak vnímají ženy dostupnost péče komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji? Znají ženy nějakou komunitní porodní asistentku ve svém okolí?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 5, 6, 7, 8, 14

Cíl 3: Analyzovat kritéria, která by byla pro ženy důležitá, při vyhledávání péče komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Jaké jsou pro ženy kritéria pro výběr jejich komunitní porodní asistentky? O jaké konkrétní služby, poskytované porodní asistentkou, by měly ženy zájem? Jakou částku by byly ženy ochotné zaplatit za poskytování služeb komunitní porodní asistentkou? Jaký charakter služeb, komunitní porodní asistentky, by ženy spíše preferovaly?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 9, 10, 11, 12, 13

Cíl 4: Zjistit, zda ženy někdy využily péči komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Využily ženy někdy služby komunitní porodní asistentky? Kde se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky? Jaké byly důvody, které vedly ženy k vyhledání péče poskytované komunitní porodní asistentkou?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 15, 17, 18

Cíl 5: Zjistit, proč ženy nevyužily péči komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Využily ženy někdy služby komunitní porodní asistentky? Z jakých důvodů ženy nevyužily/nechtějí využít služby poskytované komunitní porodní asistentkou?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 15, 16

Cíl 6: Analyzovat spokojenost žen, které využily službu/péči komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Využily ženy někdy služby komunitní porodní asistentky? S čím nejvíce komunitní porodní asistentka ženám pomohla? Byly ženy spokojené s péčí, kterou jim poskytla komunitní porodní asistentka?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 15, 19, 20

8 CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÉHO SOUBORU

V dotazníkovém šetření jsem využila záměrný výběr respondentů. Sledovaným souborem pro tento výzkum byly hlavně těhotné ženy a ženy v poporodním období - v šestinedělí z Karlovarského kraje. Do tohoto výzkumu jsem si vybrala právě ženy v reprodukčním období, z důvodu toho, že služby, které poskytuje porodní asistentka, spadají do kompetencí porodní asistentky. Zkoumaný soubor tvořilo celkem 150 žen ve věku od 15 do 46 let a více.

9 METODIKA PRÁCE

K vypracování mé bakalářské práce jsem zvolila kvantitativní výzkum. V této bakalářské práci, bylo využito pro sběr dat, dotazníkové šetření. Kvantitativní výzkum se zabývá zaměřením na velký počet respondentů, číselné údaje, které nejprve shromažďuje a poté analyzuje, skrze tento výzkum můžeme také ověřit konkrétní teorie a hypotézy. Ke sběru informací nejčastěji využívá dotazníku nebo standardizovaného rozhovoru (Kutnohorská, 2009, s.21-22). Důležitá je především validita měření. Výhodou kvantitativního výzkumu je relativně rychlá analýza dat (Hendl, 2005, str. 49).

Ke sběru dat jsem si zvolila strukturovaný dotazník, který obsahoval 20 otázek (viz. příloha č. 1). Skládal se z 14 uzavřených otázek, u kterých byla možná pouze jedna správná odpověď, dále ze 4 otázek polootevřených, kde měly respondentky možnost výběru z více odpovědí a ze 2 otevřených otázek. Otázky jsou zaměřené na poskytování služeb komunitní porodní asistentkou v Karlovarském kraji. Vyplnění dotazníku trvalo přibližně 10 minut.

Otázky 1-3 v dotazníku jsou filtrující se zaměřením na bydliště, vzdělání a věk. Pomocí těchto otázek jsem chtěla zjistit, zda má bydliště, vzdělání a věk respondentek vliv na znalosti o komunitní porodní asistentce. Dalších 17 otázek je zaměřených na informovanost žen o profesi porodní asistentky pracující v komunitním prostředí. Zajímala jsem se o to, zda ženy znaly definici komunitní porodní asistentky, zda ženy věděly o možnosti využití služeb komunitní porodní asistentky. Zajímalo mě, jakou optimální částku, by byly ochotné zaplatit za poskytování služeb komunitní porodní asistentkou. Také mě zajímalo, podle čeho by si ženy svou komunitní porodní asistentku vybraly a jaké byly jejich důvody, které je vedly k výběru komunitní porodní asistentky. Otázky č. 17-20 vyplňovaly pouze ženy, které využily služby komunitní porodní asistentky. Zde jsem se zaměřila na to, kde se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky, proč komunitní porodní asistentku vyhledaly, zda byly s péčí spokojené, a v čem jim komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla.

10 ORGANIZACE VÝZKUMU

Výzkum probíhal od 22.7.2021 do 31.10.2021 v Karlovarském kraji. Metodou dotazníkového šetření jsem osobně rozdala anonymní dotazníky ženám v mém okolí, při konání odborné praxe v primární péči (u soukromé komunitní porodní asistentky), poté do gynekologických ambulancí, dále na gynekologicko - porodnické oddělení (šestinedělí) v Karlovarské krajské nemocnici, kde byl výzkum povolen pomocí informovaného souhlasu, který je přiložen v příloze. Na začátku výzkumu jsem si stanovila kritérium pro minimální počet vyplněných dotazníků, což bylo 100 dotazníků. Celkem jsem rozdala 150 dotazníků. Ženy mi vyplnily celkem 132 dotazníků, z toho správně vyplněných a použitelných (validních) pro výzkum bylo 112 dotazníků, a 20 dotazníků bylo neúplně vyplněno, nebo byly nevyhovující (nevalidní). Ženy mi nevrátily celkem 18 dotazníků. Pro zachování anonymity žen, byly umístěny do ambulancí a na oddělení šestinedělí neprůhledné boxy, do kterých ženy vhazovaly vyplněné dotazníky.

11 ZPRACOVÁNÍ DAT

Ve výzkumné části bakalářské práce byla využita kvantitativní metoda výzkumu. Na základě správného vyplnění anonymních dotazníků, jsem následně zpracovala získané informace od žen. Výsledky byly zpracovány v MS Excel a pro zpracování byla využita popisná statistika, absolutní a relativní četnosti. Pro prezentaci výsledků jsem zvolila sloupcové grafy.

12 ANALÝZA ÚDAJŮ

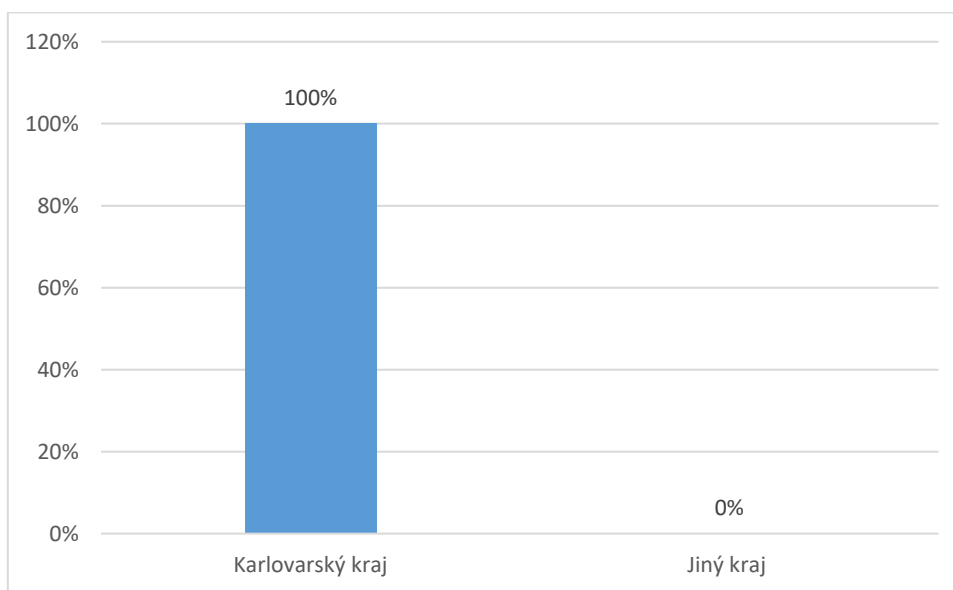
Cíl 1: Zjistit, zda má bydliště v Karlovarském kraji, vzdělání a věk žen vliv na znalosti o komunitní porodní asistentce.

Výzkumný problém: Znájí ženy definici komunitní porodní asistentky? Jsou tyto skutečnosti ovlivněny jejich bydlením v Karlovarském kraji, věkem a vzděláním?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 1, 2, 3, 4

Otázka č. 1 - **Jste z Karlovarského kraje?**

Graf č. 1 – Bydliště žen

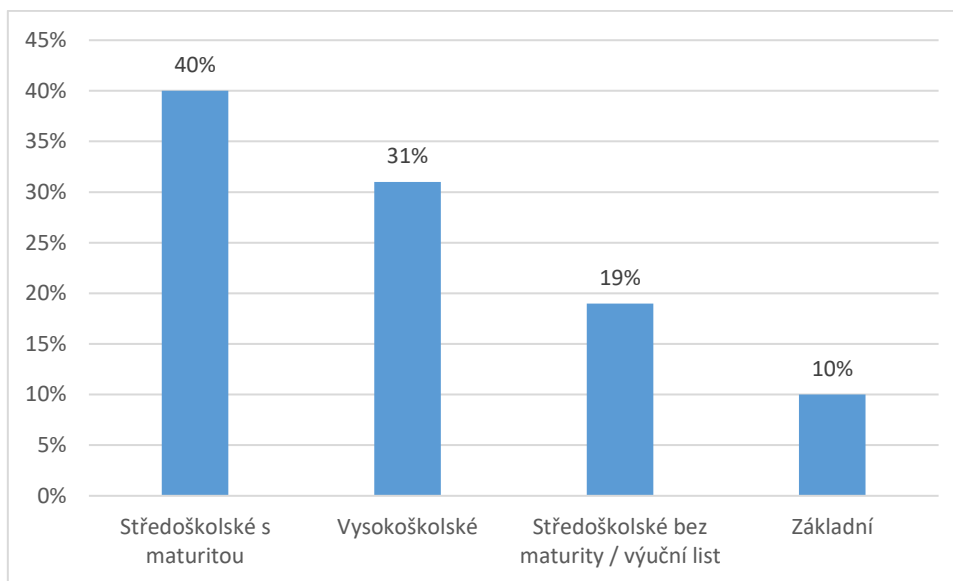

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen jich 112 (100 %) uvedlo, že jsou z Karlovarského kraje. Žádná z žen (0 %) neuvedla, že není z Karlovarského kraje.

Otázka č. 2 - Jaké je Vaše nejvyšší ukončené vzdělání?

Graf č. 2 – Nejvyšší ukončené vzdělání

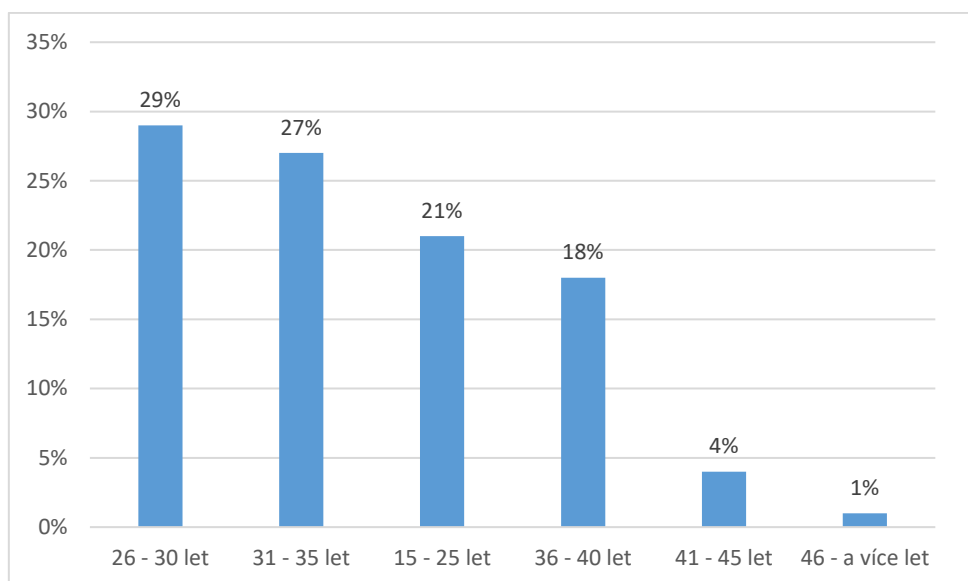

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen bylo nejvyšší zastoupení 45 žen (40 %) se středoškolským vzděláním s maturitou, 35 žen (31 %) mělo vysokoškolské vzdělání, 21 žen (19 %) mělo středoškolské vzdělání bez maturity / výuční list a 11 žen (10 %) mělo základní vzdělání.

Otázka č. 3 - Uved'te nyní Váš věk:

Graf č. 3 – Věková kategorie žen

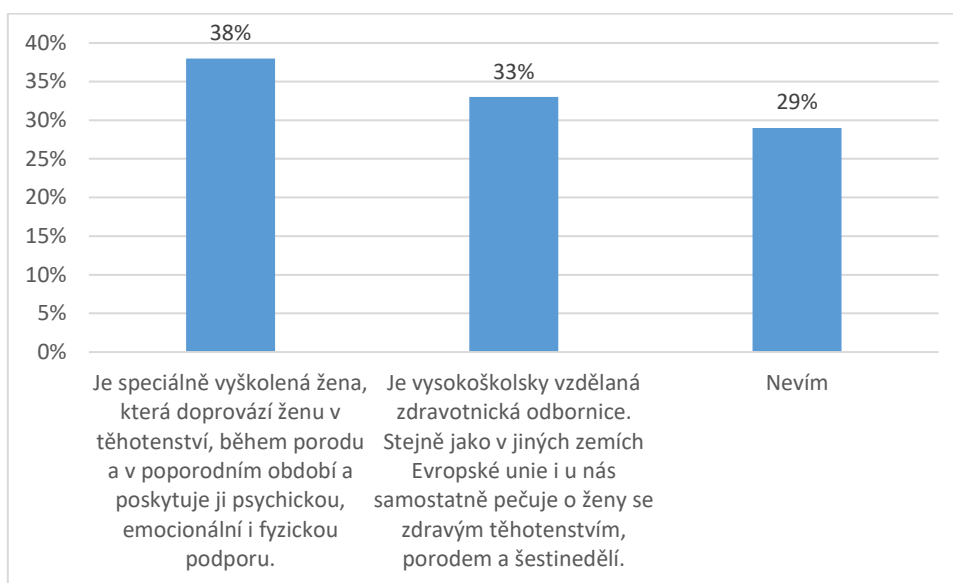

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen bylo nejvyšší zastoupení 33 žen (29 %) ve věku 26 až 30 let. Ve věku 31 až 35 let bylo 30 (27 %) dotazovaných žen. Ve věku 15 až 25 let bylo 24 (21 %) dotazovaných žen. Ve věku 36 až 40 let bylo 20 (18 %) dotazovaných žen. Ve věku 41 až 45 let byly 4 (4 %) dotazované ženy. Pouze jedna (1 %) respondentka byla ve věku 46 let a více.

Otázka č.4 - Víte, kdo je to komunitní porodní asistentka?

Graf č. 4 – Znalost definice komunitní porodní asistentky

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 43 žen (38 %), že komunitní porodní asistentka je speciálně vyškolená žena, která doprovází ženu v těhotenství, během porodu a v poporodním období a poskytuje jí psychickou, emocionální i fyzickou podporu. 37 žen (33 %) si myslelo, že komunitní porodní asistentka je vysokoškolsky vzdělaná zdravotnická odbornice. Stejně jako v jiných zemích Evropské unie i u nás samostatně pečuje o ženy se zdravým těhotenstvím, porodem a šestinedělím. A 32 žen (29 %) odpovědělo, že neví, kdo je komunitní porodní asistentka.

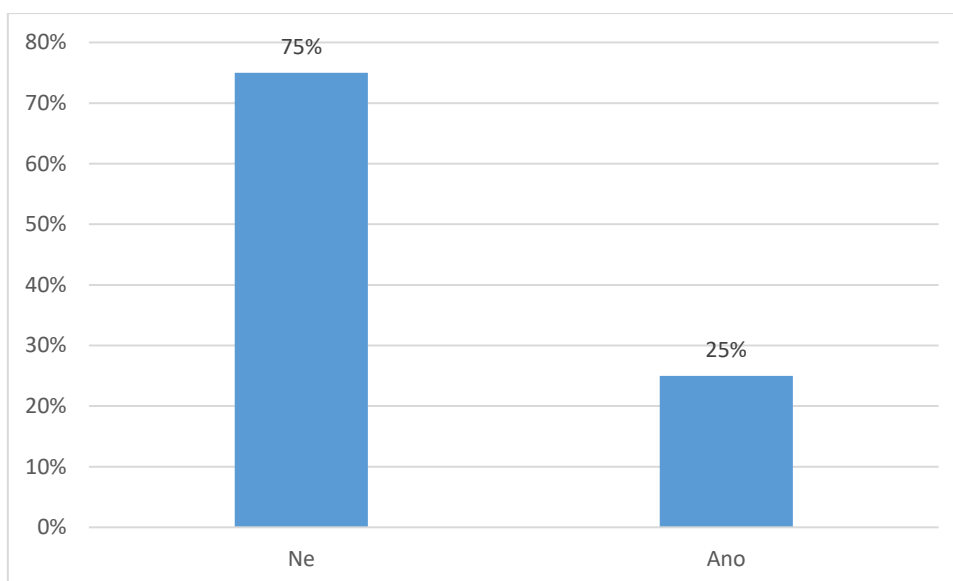
Cíl 2: Jaká je míra informovanosti žen o profesi komunitní porodní asistentky pracující v komunitním prostředí.

Výzkumný problém: Jsou ženy v České republice dostatečně informovány o poskytování služeb porodní asistentkou v komunitním prostředí? Je možné, aby PA poskytovala své služby mimo zdravotnické prostředí? Jak vnímají ženy dostupnost péče komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji? Znají ženy nějakou komunitní porodní asistentku ve svém okolí?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 5, 6, 7, 8, 14

Otázka č. 5 - **Znáte nějakou komunitní porodní asistentku ve Vašem okolí?**

Graf č. 5 – Povědomí o komunitní porodní asistentce ve Vašem okolí

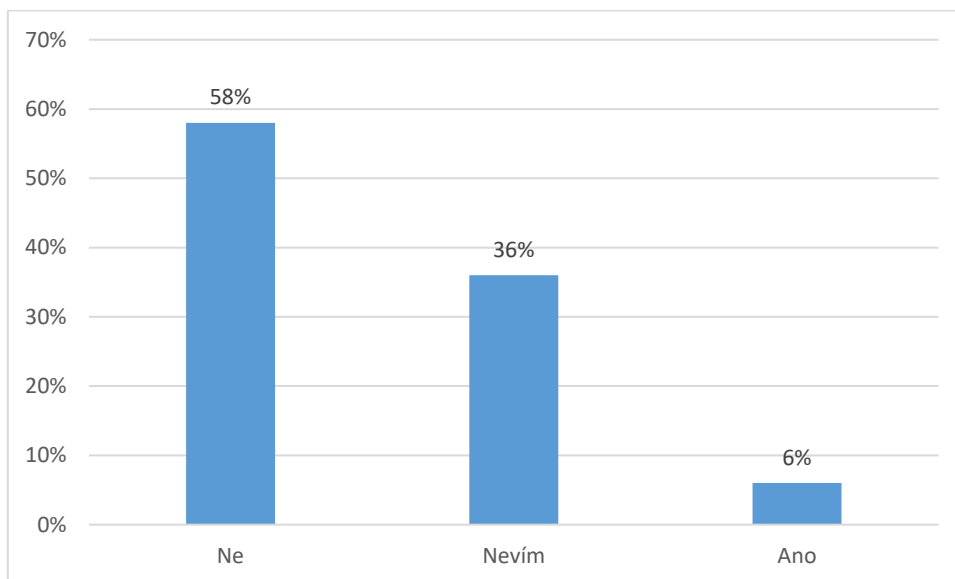

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 84 žen (75 %), že neznají žádnou komunitní porodní asistentku ve svém okolí. A pouze 28 žen (25 %) uvedlo, že znají komunitní porodní asistentku ve svém okolí.

Otázka č. 6 – **Myslíte si, že jsou ženy v České republice dostatečně informovány o poskytování služeb porodní asistentkou v komunitním prostředí?**

Graf č. 6 – Informovanost žen v České republice

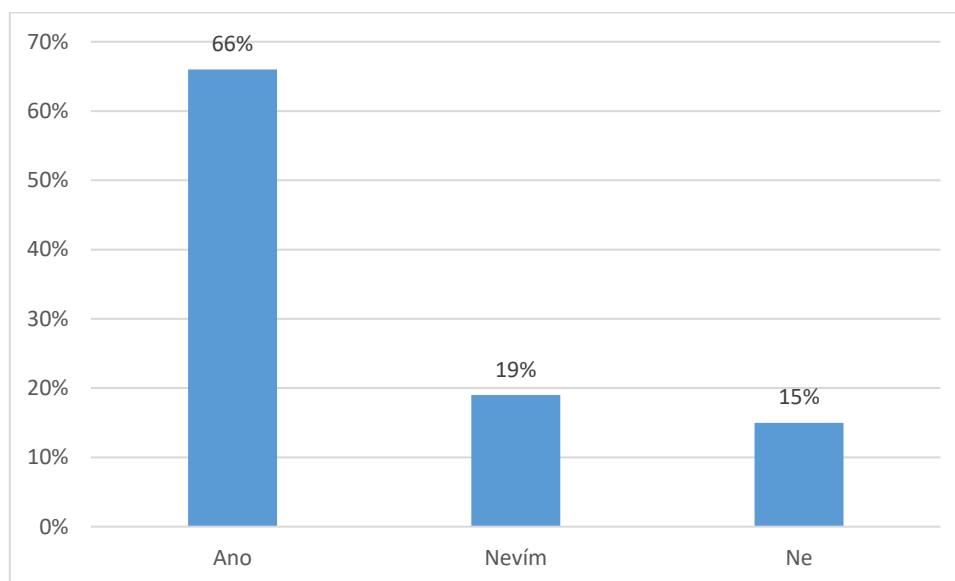

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 65 žen (58 %), že je nedostatečná informovanost o poskytování služeb komunitní porodní asistentkou v České republice. Dalších 40 žen (36 %) uvedlo, že neví a 7 žen (6 %) uvedlo, že je dostatečná informovanost o poskytování služeb komunitní porodní asistentkou v České republice.

Otázka č. 7 – Je podle Vás možné, aby porodní asistentka poskytovala své služby v komunitním prostředí? (mimo zdravotnické zařízení)

Graf č. 7 – Povědomost žen o poskytování služeb PA v komunitním prostředí

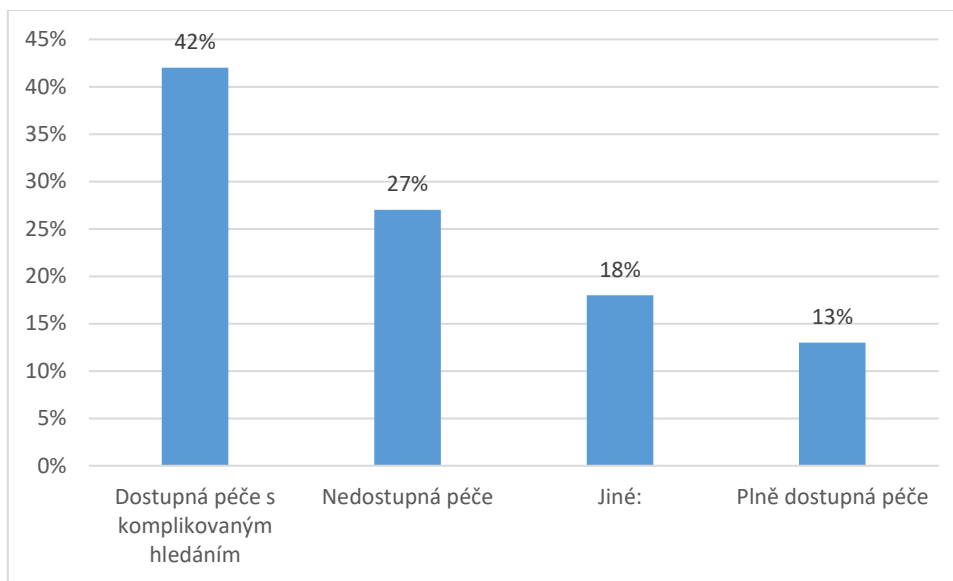

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 74 žen (66 %), že je podle nich možné, aby porodní asistentka poskytovala své služby v komunitním prostředí (mimo zdravotnické zařízení). Dalších 21 žen (19 %) uvedlo, že neví, zda je možné, aby porodní asistentka poskytovala své služby v komunitním prostředí (mimo zdravotnické zařízení). A 17 žen (15 %) uvedlo, že není podle nich možné, aby porodní asistentka poskytovala své služby v komunitním prostředí (mimo zdravotnické zařízení).

Otázka č. 8 – **Jak vnímáte dostupnost péče komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji?**

Graf č. 8 – Dostupnost péče komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji

Zdroj: vlastní

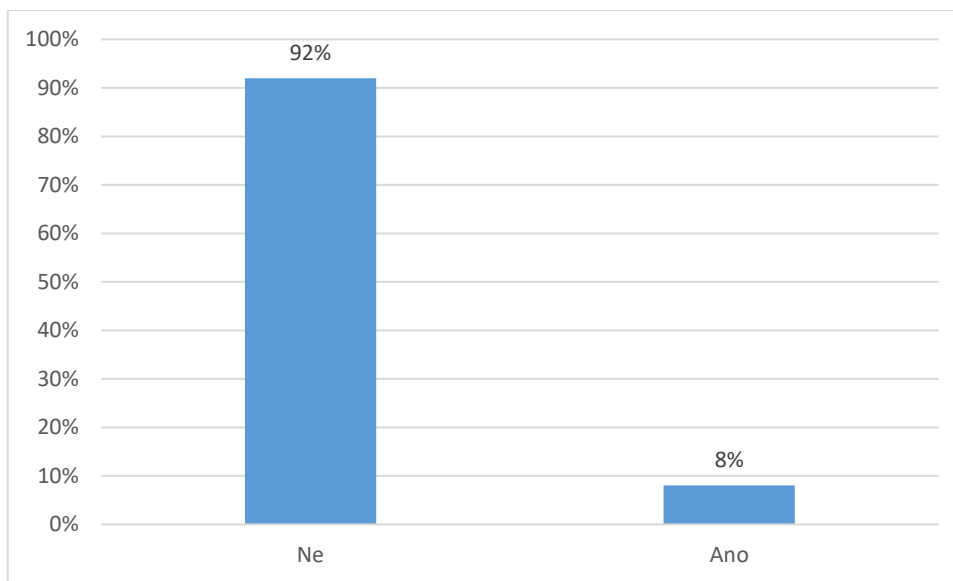
Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 47 žen (42 %), že je podle nich péče poskytovaná porodní asistentkou dostupná s komplikovaným hledáním. Dalších 30 žen (27 %) uvedlo, že je podle nich péče poskytovaná porodní asistentkou nedostupná a 15 žen (13 %) uvedlo, že je podle nich péče poskytovaná porodní asistentkou plně dostupná. A 20 žen (18 %) uvedlo jinou odpověď, než byla nabídnuta.

Jiná odpověď:

- „Nevím“ (9x)
- „Nezjišťovala jsem“ (4x)
- „Nezajímala jsem se“ (3x)
- „Netuším“ (3x)
- „Nemohu posoudit“ (1x)

Otázka č. 14 – Věděla jste, že máte nárok 1x během těhotenství a 3x během šestinedělí, na návštěvu komunitní porodní asistentky? (plně hrazenou ze zdravotního pojištění)

Graf č. 14 – Informovanost žen o hrazené péči ze zdravotního pojištění

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 103 žen (92 %), že nevěděly, že mají nárok 1x během těhotenství a 3x během šestinedělí, na návštěvu komunitní porodní asistentky. (plně hrazenou ze zdravotního pojištění). Dalších 9 žen (8 %) uvedlo, že věděly, že mají nárok 1x během těhotenství a 3x během šestinedělí, na návštěvu komunitní porodní asistentky. (plně hrazenou ze zdravotního pojištění).

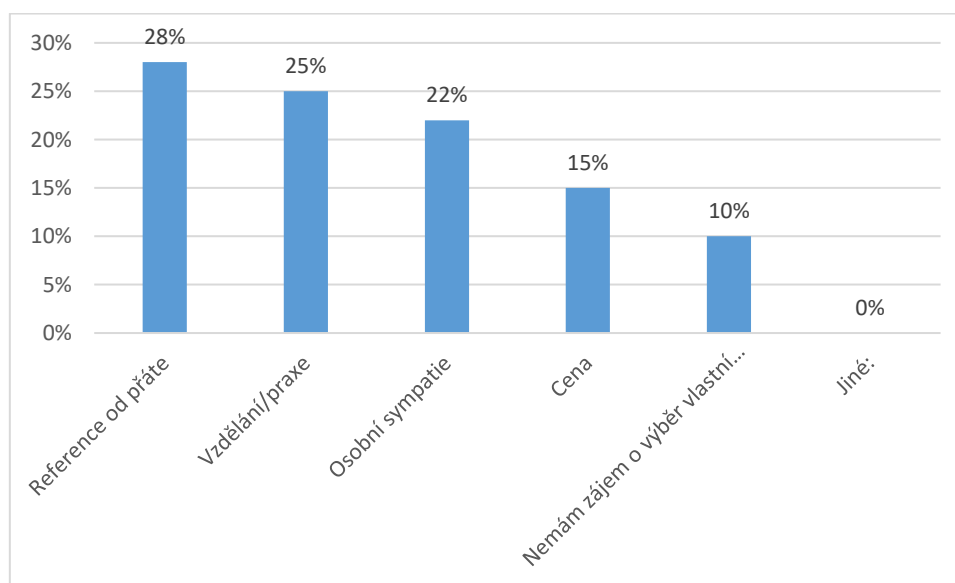
Cíl 3: Analyzovat kritéria, která by byla pro ženy důležitá, při vyhledávání péče komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Jaké jsou pro ženy kritéria pro výběr jejich komunitní porodní asistentky? O jaké konkrétní služby, poskytované porodní asistentkou, by měly ženy zájem? Jakou částku by byly ženy ochotné zaplatit za poskytování služeb komunitní porodní asistentkou? Jaký charakter služeb, komunitní porodní asistentky, by ženy spíše preferovaly?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 9, 10, 11, 12, 13

Otázka č. 9 – **Jaká jsou pro Vás kritéria, pro výběr Vaší komunitní porodní asistentky? (můžete zaškrtnout více odpovědí)**

Graf č. 9 – Kritéria pro výběr komunitní porodní asistentky

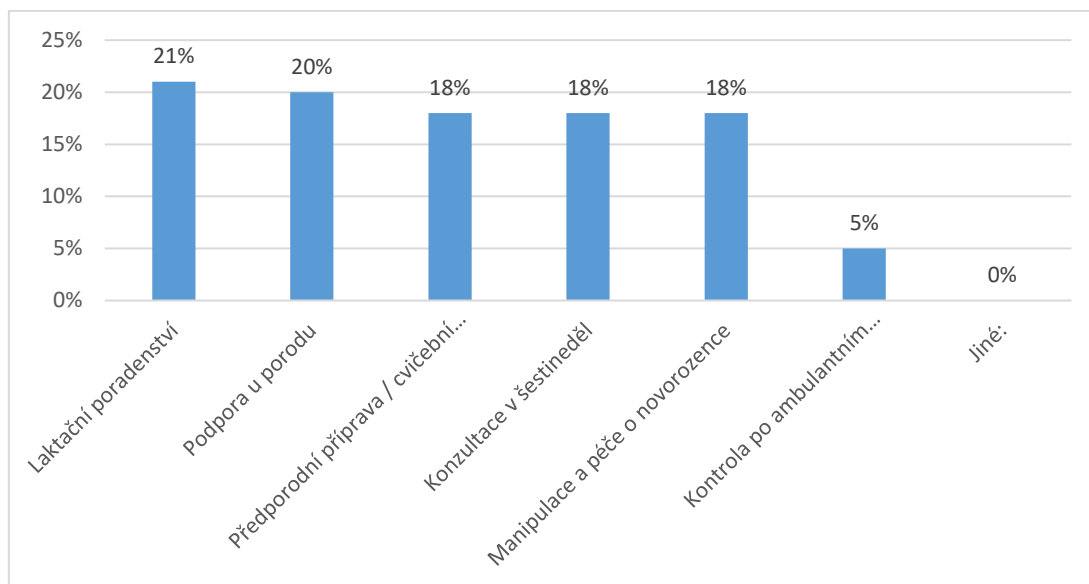
Zdroj: vlastní

U této otázky mohly respondentky označit více odpovědí. Celkem ženy označily 220 odpovědí. V 61 odpovědích od žen (28 %) bylo uvedeno, že by si komunitní porodní asistentku vybraly podle referencí od přátel a v 54 odpovědích od žen (25 %) bylo uvedeno, že by si komunitní porodní asistentku vybraly podle jejího vzdělání/praxe. Dalších 48 žen (22 %) uvedlo, že by si komunitní porodní asistentku vybraly podle osobní sympatie. U 34 žen (15 %) bylo označeno, že by si komunitní porodní asistentku vybraly podle ceny. 23 žen (10 %) uvedlo, že nemají zájem o výběr vlastní komunitní porodní asistentky. (Ženy, které takto

odpověděly, přešly k otázce č. 14). U 0 žen (0 %) nebyla vypsána jiná než stanovená kritéria pro výběr vlastní komunitní porodní asistentky.

Otázka č. 10 – O jaké služby byste měla zájem? (můžete zaškrtnout více odpovědí)

Graf č. 10 – Zájem o služby poskytované komunitní porodní asistentkou

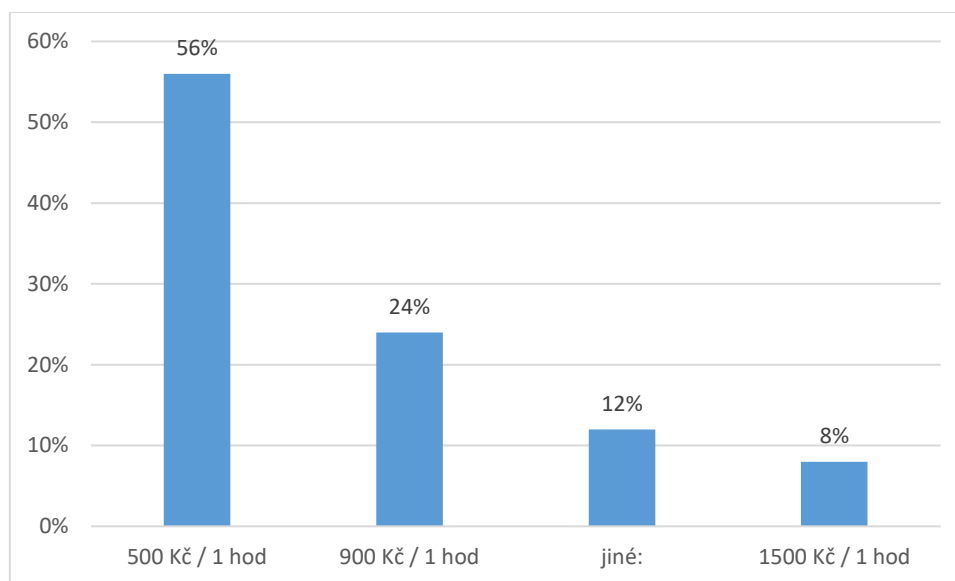

Zdroj: vlastní

U této otázky mohly respondentky označit více odpovědí. Celkem ženy označily 280 odpovědí. V 60 odpovědích od žen (21 %) bylo uvedeno, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o laktiční poradenství a v 55 odpovědích od žen (20 %) bylo uvedeno, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o podporu u porodu. Dalších 50 žen (18 %) uvedlo, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o předporodní přípravu/cvičební kurzy/těhotenskou jógu, 50 žen (18 %) uvedlo, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o konzultaci v šestinedělí a dalších 50 žen (18 %) uvedlo, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o manipulaci a péči o novorozence. U 15 žen (5 %) bylo označeno, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o kontrolu po ambulantním porodu (krvácení, novorozenecký screening). U 0 žen (0 %) nebyla vypsána jiná služba než stanovená nabídka služeb poskytovaných komunitní porodní asistentkou.

Otázka č. 11 – Jakou částku byste byla ochotná zaplatit za poskytování služeb komunitní porodní asistentkou?

Graf č. 11 – Optimální cena za služby poskytované komunitní porodní asistentkou

Zdroj: vlastní

Celkem ženy označily 89 odpovědí. V 50 odpovědích od žen (56 %) bylo uvedeno, že by za služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly ochotné zaplatit 500 Kč/ 1 hod. Dalších 21 žen (24 %) uvedlo, že by za služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly ochotné zaplatit 900 Kč/ 1 hod. U 10 žen (12 %) bylo uvedeno, že by za služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly ochotné zaplatit jinou částku, než je uvedená v nabídce.

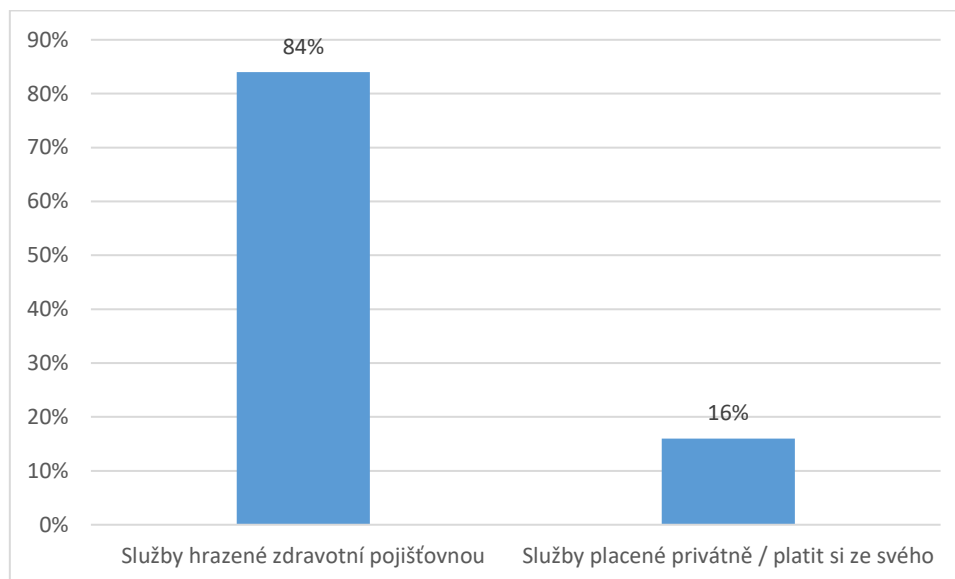
Jiná částka:

- Zdarma/ 0 Kč (5x)
- Pojišťovna (4x)
- 200 Kč (1x)

A 7 žen (8 %) uvedlo, že by za služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly ochotné zaplatit 1 500 Kč/ 1 hod.

Otázka č. 12 – **Jaký charakter služeb, komunitní porodní asistentky, byste spíše preferovala?**

Graf č. 12 – Charakter služby poskytovaný komunitní porodní asistentkou

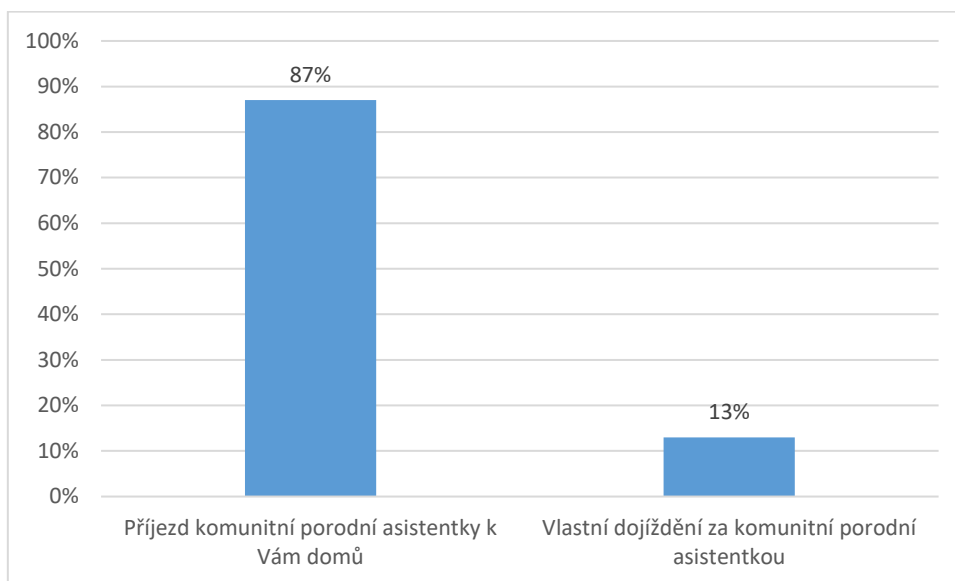

Zdroj: vlastní

Celkem ženy označily 89 odpovědí. V 75 odpovědích od žen (84 %) bylo uvedeno, že by jako charakter služeb poskytovaný komunitní porodní asistentkou, spíše preferovaly služby hrazené zdravotní pojišťovnou. Dalších 14 žen (16 %) uvedlo, že by jako charakter služeb poskytovaný komunitní porodní asistentkou, spíše preferovaly služby placené privátně / platit si ze svého.

Otázka č. 13 – **Preferovala byste raději??**

Graf č. 13 – Preference služby poskytované komunitní porodní asistentkou

Zdroj: vlastní

Celkem ženy označily 89 odpovědí. V 77 odpovědích od žen (87 %) bylo uvedeno, že by spíše preferovaly příjezd komunitní porodní asistentky domů. Dalších 12 žen (13 %) uvedlo, že by spíše preferovaly vlastní dojíždění za komunitní porodní asistentkou.

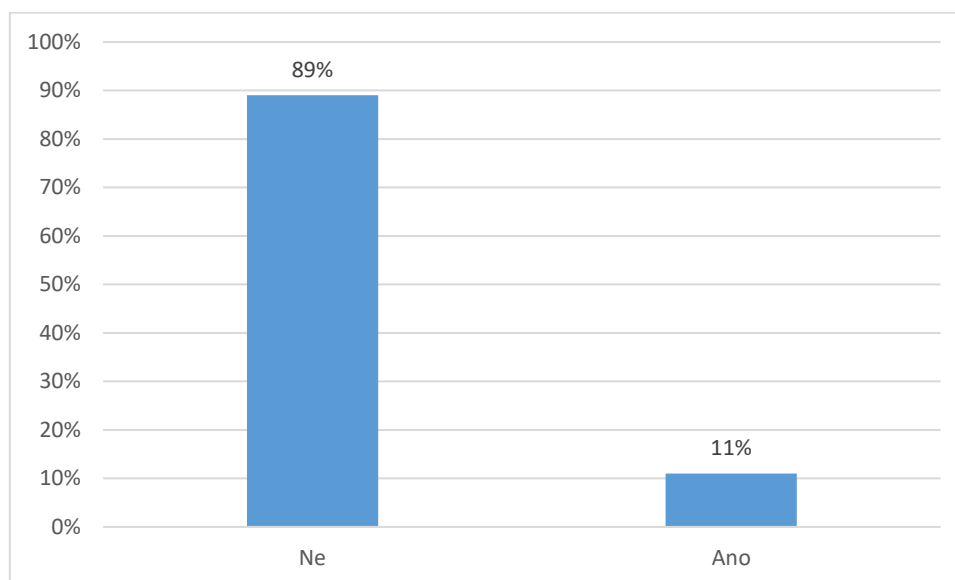
Cíl 4: Zjistit, zda ženy někdy využily péči komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Využily ženy někdy služby komunitní porodní asistentky? Kde se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky? Jaké byly důvody, které vedly ženy k vyhledání péče poskytované komunitní porodní asistentkou?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 15, 17, 18

Otázka č. 15 – **Využila jste někdy služby komunitní porodní asistentky?**

Graf č. 15 – Využití péče komunitní porodní asistentky

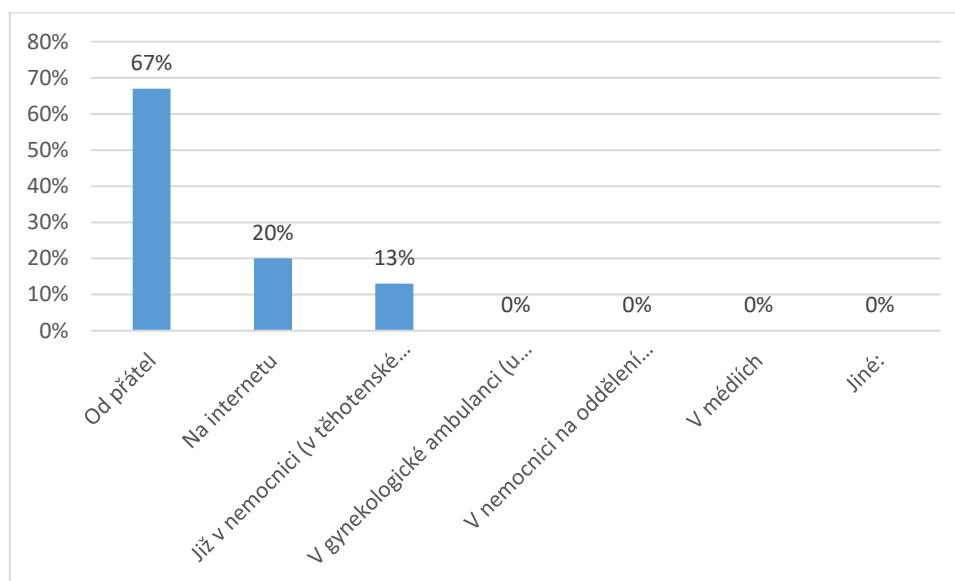

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 100 žen (89 %), že nikdy nevyužily služby komunitní porodní asistentky. Dalších 12 žen (11 %) uvedlo, že již někdy využily služby komunitní porodní asistentky.

Otázka č. 17 – **Kde jste se dozvěděla o poskytování péče komunitní porodní asistentky?**
(můžete zaškrtnout více odpovědí)

Graf č. 17 – Zdroj o poskytování péče komunitní porodní asistentky

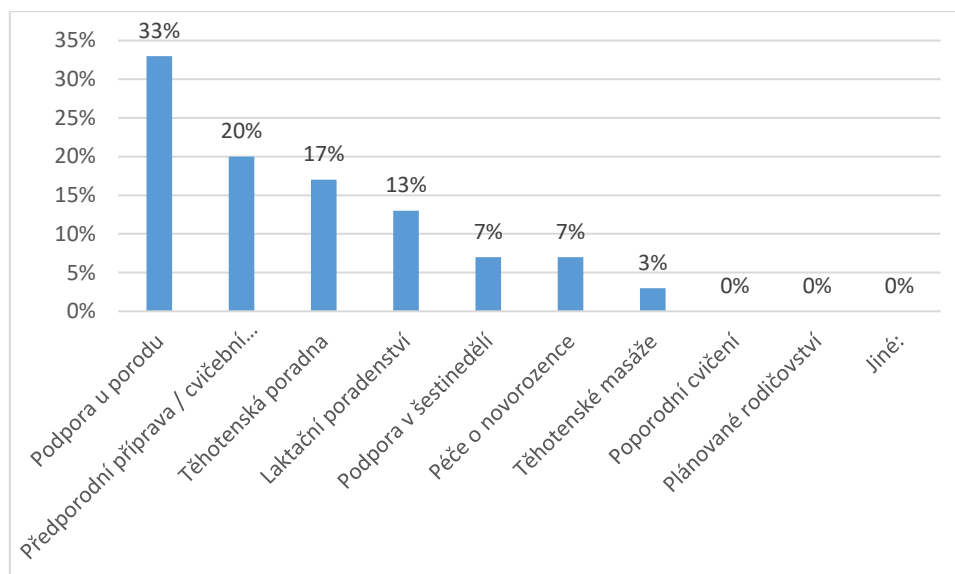
Zdroj: vlastní

Na otázku č. 17, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 12 žen (11 %), které využily péči komunitní porodní asistentky.

U této otázky mohly respondentky označit více odpovědí. Celkem ženy označily 15 odpovědí. V 10 odpovědích od žen (67 %) bylo uvedeno, že se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky od přátel. Další 3 ženy (20 %) uvedly, že se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky na internetu. Následující 2 ženy (13 %) uvedly, že se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky již v nemocnici, v těhotenské poradně. Žádná z žen (0 %) neuvádla, že se dozvěděla o poskytování péče komunitní porodní asistentky v nemocnici na oddělení šestinedělí / rizikovém oddělení, v médiích, jiné.

Otázka č. 18 – **Jaké byly důvody, které Vás vedly k vyhledání péče poskytované komunitní porodní asistentkou?**
(můžete zaškrtnout více odpovědí)

Graf č. 18 – Důvody využití péče poskytované komunitní porodní asistentky

Zdroj: vlastní

Na otázku č. 18, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 12 žen (11 %), které využily péči komunitní porodní asistentky.

U této otázky mohly respondentky označit více odpovědí. Celkem ženy označily 30 odpovědí. V 10 odpovědích od žen (33 %) bylo uvedeno, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky byla podpora u porodu. Dalších 6 žen (20 %) uvedlo, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky byla předporodní příprava / cvičební kurzy / těhotenská jóga. U 5 žen (17 %) bylo uvedeno, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky byla těhotenská poradna. Další 4 ženy (13 %) uvedly, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky bylo laktační poradenství. A 2 ženy (7 %) uvedly, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky byla péče o novorozence a podpora v šestinedělí u 2 žen (7 %). Pouze jedna žena (3 %) uvedla, že důvodem, který ji vedl k výběru péče komunitní porodní asistentky byly těhotenské masáže. Žádná z žen (0 %) neuvedla ve svých odpovědích poporodní cvičení, plánované rodičovství, jiné.

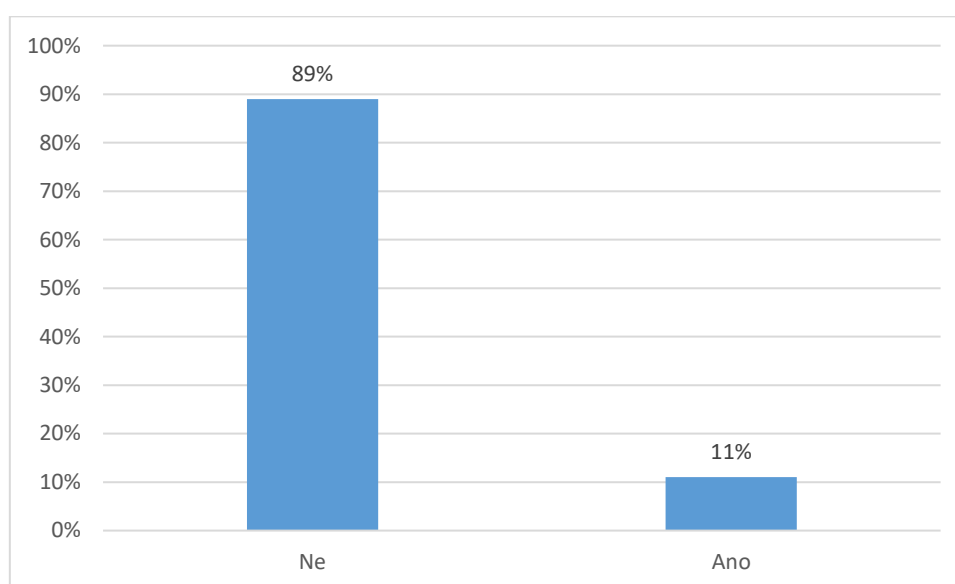
Cíl 5: Zjistit, proč ženy nevyužily péči komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Využily ženy někdy služby komunitní porodní asistentky? Z jakých důvodů ženy nevyužily/nechtějí využít služby poskytované komunitní porodní asistentkou?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 15, 16

Otázka č. 15 – **Využila jste někdy služby komunitní porodní asistentky?**

Graf č. 15 – Využití péče komunitní porodní asistentky

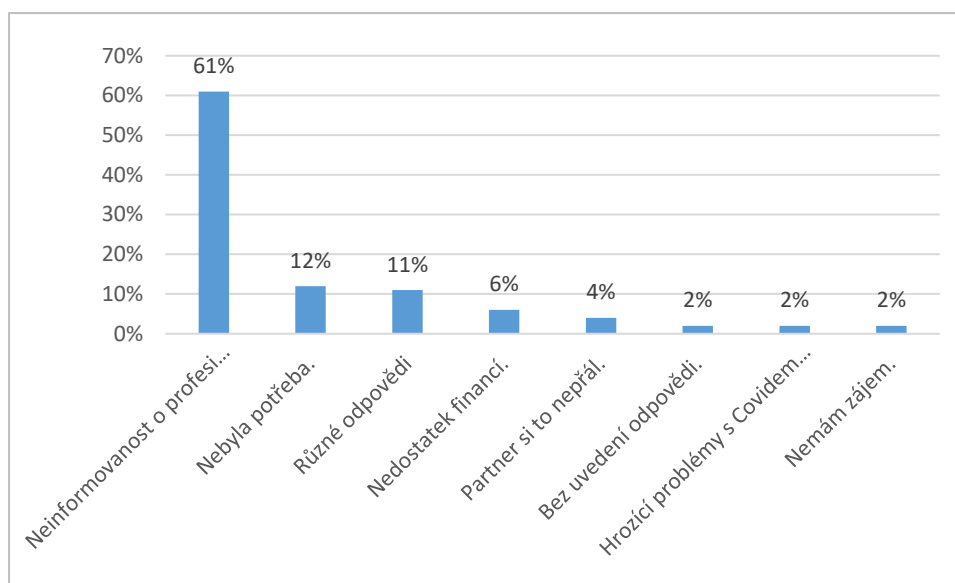

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 100 žen (89 %), že nikdy nevyužily služby komunitní porodní asistentky. Dalších 12 žen (11 %) uvedlo, že již někdy využily služby komunitní porodní asistentky.

Otázka č. 16 – **Z jakých důvodů jste nevyužila / nechcete využít služby poskytované komunitní porodní asistentkou?**

Graf č. 16 – Důvody nevyužití péče poskytované komunitní porodní asistentky

Zdroj: vlastní

Na otázku č. 16, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 100 žen (89 %), které nikdy nevyužily péči komunitní porodní asistentky.

Z celkového počtu 100 žen (89 %), uvedlo 61 žen (61 %), že důvodem nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou, byla neinformovanost o profesi komunitní porodní asistentky. Následujících 12 žen (12 %) uvedlo, že důvodem nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou, nebyla potřeba žen o tuto službu. Dalších 11 žen (11 %) uvedlo různé odpovědi, jako důvod nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou (viz. tabulka č. 1). Následujících 6 žen (6 %) uvedlo, že důvodem nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou, bylo nedostatek financí. Další 4 ženy (4 %) uvedly, že nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou, bylo z důvodu toho, že si to partner nepřál. Pouze 2 ženy (2 %) neuvedly žádnou odpověď. Předposlední 2 ženy (2 %) uvedly, že důvodem nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly hrozící problémy s Covidem 19 a u posledních 2 žen (2 %) byla uvedena odpověď, že ženy nemají zájem o služby poskytované komunitní porodní asistentkou.

Tabulka č. 1 – Důvody nevyužití péče poskytované komunitní porodní asistentkou

Odpověď	Počet žen	Procenta
„Nevěděla jsem o tom / nevěděla jsem, že tato služba existuje / o těchto službách jsem nevěděla.“	15	15%
„Nevěděla jsem, že je možno využít / že je to možné neznám takovou možnost. “	14	14%
„Nebylo třeba/ nebylo potřeba/ neměla jsem potřebu.“	12	12%
„Žádnou neznám/ nevěděla jsem o nich.“	10	10%
„Nevím, že bych mohla mít takovou možnost, neznám žádnou asistentku.“	7	7%
„Nedostatek financí.“	4	4%
„Přítel to nechtěl / manžel si to nepřeje.“	4	4%
„Nikdy jsem o tom neslyšela, neznám žádnou PA. “	4	4%
„Neměla jsem zdání tom, že taková profese je.“	3	3%
„Nevím.“	3	3%
„Neměla jsem informace / deficit informací/ nedostatečná informovanost.“	3	3%
„Nebyla jsem s touto službou úplně přesvědčena.“	2	2%
„Péče porodní asistentky není hrazená mojí pojišťovnou VZP.“	2	2%
Bez uvedení odpovědi.	2	2%
„Hrozící problémy s covidem 19.“	2	2%
„Nemám zájem.“	2	2%
„Nestíhala jsem, zatím jsem žádnou nenašla.“	1	1%
„Nevyžadovala jsem tento druh nadstandartní péče, nebyla z okolí doporučena.“	1	1%
„Nebylo to pro mě důležité.“	1	1%
„Zatím na tyto služby nemám názor.“	1	1%
„O možnostech komunitní porodní asistentky jsem neměla nejmenší tušení, nevěděla jsem, že taková možnost existuje.“	1	1%
„Netušila jsem, že mám na to nárok a jak hledat. “	1	1%
„Nevyužila jsem, jelikož jsem myslela, že mohu využít až při porodu, nikoliv před. Také nevím, že mohu využít plně hrazenou takovou péči.“	1	1%
„Rodila jsem ve 26. týdnu těhotenství a celé těhotenství jsem proležela v nemocnici.“	1	1%
„Měla jsem jiný zdroj informací.“	1	1%
„Nenašla jsem komunitní porodní asistentku, která by mi vyhovovala.“	1	1%
„Mám předporodní kurz.“	1	1%
	100	100%

Zdroj: vlastní

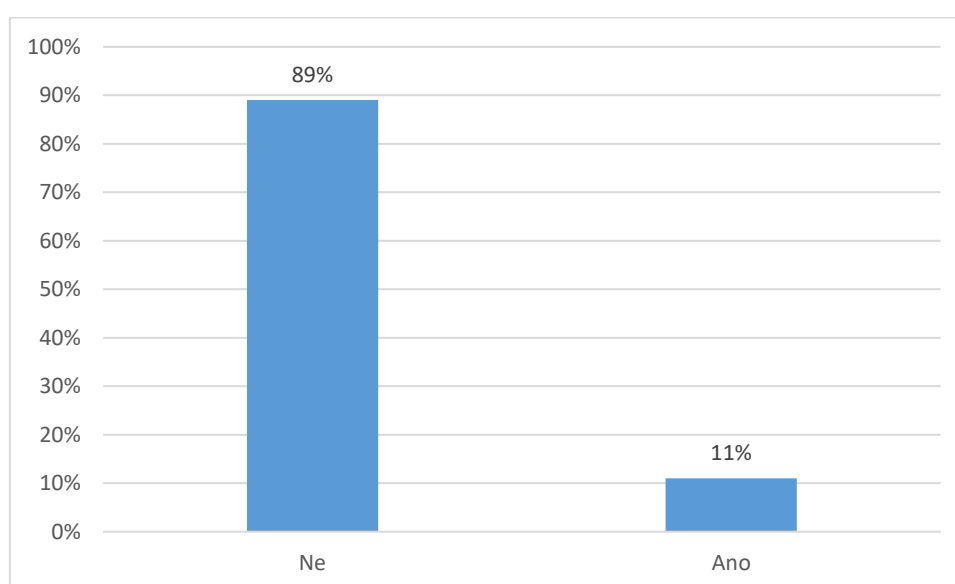
Cíl 6: Analyzovat spokojenost žen, které využily službu komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Využily ženy někdy služby komunitní porodní asistentky? S čím nejvíce komunitní porodní asistentka ženám pomohla? Byly ženy spokojené s péčí, kterou jim poskytla komunitní porodní asistentka?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 15, 19, 20

Otázka č. 15 – Využila jste někdy služby komunitní porodní asistentky?

Graf č. 15 – Využití péče komunitní porodní asistentky

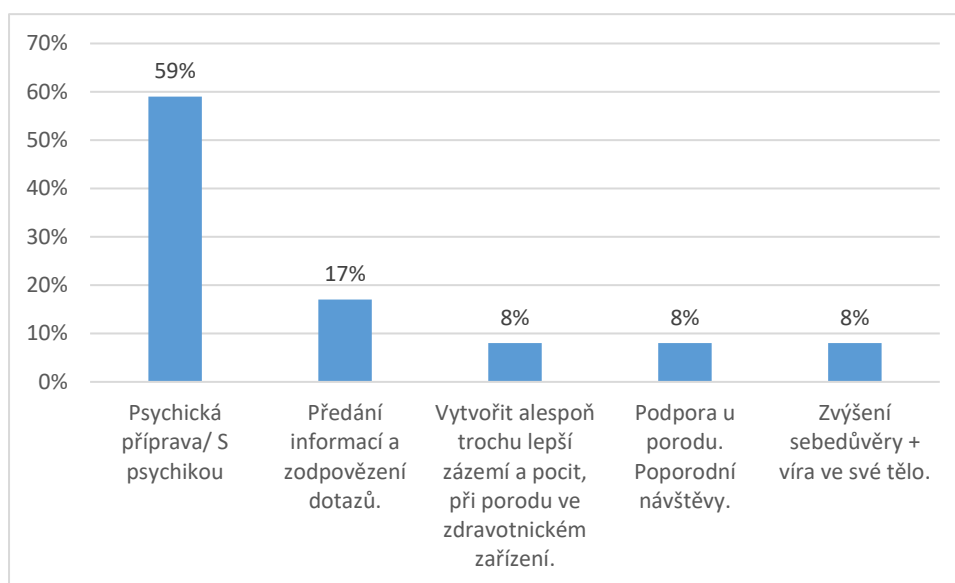

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 100 žen (89 %), že nikdy nevyužily služby komunitní porodní asistentky. Dalších 12 žen (11 %) uvedlo, že již někdy využily služby komunitní porodní asistentky.

Otázka č. 19 – S čím Vám nejvíce komunitní porodní asistentka pomohla?

Graf č. 19 – Největší pomoc komunitní porodní asistentky

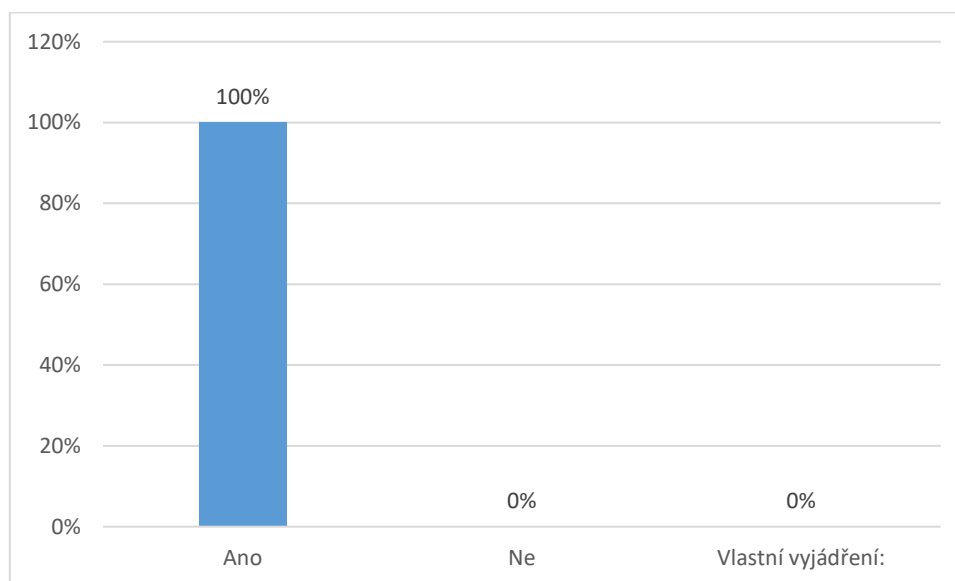
Zdroj: vlastní

Na otázku č. 19, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 12 žen (11 %), které využily péči komunitní porodní asistentky.

Celkem uvedlo 7 žen (59 %), že jim komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla s psychickou přípravou. Další 2 ženy (17 %) uvedly, že jim nejvíce komunitní porodní asistentka pomohla s předáváním informací a zodpovězení dotazů. Jedna žena (8 %) uvedla, že jí komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla vytvořit alespoň trochu lepší zázemí a pocit, při porodu ve zdravotnickém zařízení. Následující jedna žena (8 %) uvedla, že jí komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla s podpora u porodu a poporodními návštěvami. Poslední jedna žena (8 %) uvedla, že jí komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla se zvýšením sebedůvěry a víry ve své tělo.

Otázka č. 20 – **Byla jste spokojená s péčí, kterou Vám poskytovala komunitní porodní asistentka?**

Graf č. 20 – Spokojenost s poskytnutou péčí komunitní porodní asistentkou

Zdroj: vlastní

Na otázku č. 20, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 12 žen (11 %), které využily péči komunitní porodní asistentky.

Celkem ženy označily 12 odpovědí. Ve 12 odpovědích od žen (100 %) bylo uvedeno, že byly spokojené s poskytnutou péčí komunitní porodní asistentky. Žádná z žen/ 0 žen (0 %) neuváděla, že nebyla spokojená s poskytnutou péčí komunitní porodní asistentky.

13 PREZENTACE A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

Cíl 1: Zjistit, zda má bydliště v Karlovarském kraji, vzdělání a věk žen vliv na znalosti o komunitní porodní asistentce.

Výzkumný problém: Znají ženy definici komunitní porodní asistentky? Jsou tyto skutečnosti ovlivněny jejich bydlením v Karlovarském kraji, věkem a vzděláním?

K tomuto cíli se vztahují otázky č. 1, 2, 3, 4. Otázkou č. 1 jsem se dozvěděla, zda ženy pocházejí z Karlovarského kraje. Z celkového počtu 112 žen, 112 (100 %) uvedlo, že jsou z Karlovarského kraje. Žádná z žen (0 %) neuvedla, že není z Karlovarského kraje. Otázkou č. 2 jsem se dozvěděla, jaké měly ženy nejvyšší ukončené vzdělání. Z celkového počtu 112 žen, bylo nejvyšší zastoupení 45 žen (40 %) se středoškolským vzděláním s maturitou, dále 35 žen (31 %) mělo vysokoškolské vzdělání, 21 žen (19 %) mělo středoškolské vzdělání bez maturity / výuční list a 11 žen (10 %) mělo základní vzdělání. Další otázkou č. 3 jsem zjistila věkovou kategorii žen. Z celkového počtu 112 žen bylo nejvyšší zastoupení 33 žen (29 %) ve věku 26 až 30 let. Ve věku 31 až 35 let bylo 30 (27 %) dotazovaných žen. Ve věku 15 až 25 let bylo 24 (21 %) dotazovaných žen. Ve věku 36 až 40 let bylo 20 (18 %) dotazovaných žen. Ve věku 41 až 45 let byly 4 (4 %) dotazované ženy. Pouze jedna (1 %) respondentka byla ve věku 46 let a více. Otázkou č. 4 jsem zjišťovala, zda ženy znají definici komunitní porodní asistentky. Z celkového počtu 112 žen, odpovědělo kladně 37 žen (33 %), že komunitní porodní asistentka je vysokoškolsky vzdělaná zdravotnická odbornice. Stejně jako v jiných zemích Evropské unie i u nás samostatně pečuje o ženy se zdravým těhotenstvím, porodem a šestinedělím. Další část žen, konkrétně 43 žen (38 %) si myslelo, že komunitní porodní asistentka je speciálně vyškolená žena, která doprovází ženu v těhotenství, během porodu a v poporodním období a poskytuje jí psychickou, emocionální i fyzickou podporu. A 32 žen (29 %) odpovědělo, že neví, kdo je komunitní porodní asistentka.

Z výzkumu jsem zjistila, že znalosti žen byly ovlivněny jejich věkem či vzděláním. Z pohledu vzdělání měly ideální znalosti o pojmu komunitní porodní asistentky, ženy s vysokoškolským vzděláním, kterých bylo 21 žen (19 %), z celkového počtu 112 žen, a byly úspěšné v 54 %. Naopak nejhorší výsledky v dotazníku, měly ženy se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity / s výučním listem. Co se týká porovnání věku a znalostí o pojmu komunitní porodní asistentce, tak nejvíce byly úspěšné ženy ve věku 31-35 let, kterých bylo 30 žen (27 %) celkového počtu 112 žen, a byly úspěšné v 37 %. Naopak nejméně znalostí o pojmu komunitní porodní asistentka, měly ženy ve věku 41-45 let,

kterých bylo 4 ženy (4 %) celkového počtu 112 žen, kdy jen jedna žena (25 %), uvedla správnou odpověď. Cíl byl tedy splněn, protože výše znalostí o pojmu komunitní porodní asistentka, záviselo na věku a vzdělání žen.

Cíl 2: Jaká je míra informovanosti žen o profesi komunitní porodní asistentky pracující v komunitním prostředí.

Výzkumný problém: Jsou ženy v České republice dostatečně informovány o poskytování služeb porodní asistentkou v komunitním prostředí? Je možné, aby PA poskytovala své služby mimo zdravotnické prostředí? Jak vnímají ženy dostupnost péče komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji? Znají ženy nějakou komunitní porodní asistentku ve svém okolí?

K tomuto cíli se vztahují otázky č. 5, 6, 7, 8, 14. Otázkou č. 5 jsem se dozvěděla, zda ženy znají nějakou komunitní porodní asistentku ve svém okolí. Z celkového počtu 112 žen, uvedlo pouze 28 žen (25 %), že znají komunitní porodní asistentku ve svém okolí. Dalších 84 žen (75 %) uvedly, že neznají žádnou komunitní porodní asistentku ve svém okolí. Další otázkou č. 6 jsem zjistila, jak si ženy myslely, zda jsou jiné ženy dostatečně informovány o poskytování služeb porodní asistentkou v komunitním prostředí. Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 7 žen (6 %) uvedlo, že je dostatečná informovanost o poskytování služeb komunitní porodní asistentkou v České republice. Dalších 65 žen (58 %) uvedlo, že je nedostatečná informovanost o poskytování služeb komunitní porodní asistentkou v České republice. Dalších 40 žen (36 %) uvedlo, že neví. Další otázkou č. 7 jsem se dozvěděla, jaké je povědomí žen o poskytování služeb PA v komunitním prostředí (mimo zdravotnické zařízení). Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 74 žen (66 %), že je podle nich možné, aby porodní asistentka poskytovala své služby v komunitním prostředí (mimo zdravotnické zařízení). Dalších 21 žen (19 %) uvedlo, že neví, zda je možné, aby porodní asistentka poskytovala své služby v komunitním prostředí (mimo zdravotnické zařízení). A 17 žen (15 %) uvedlo, že není podle nich možné, aby porodní asistentka poskytovala své služby v komunitním prostředí (mimo zdravotnické zařízení). Otázkou č. 8 jsem zjistila, jak vnímají ženy dostupnost péče komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji. Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 47 žen (42 %), že je podle nich péče poskytovaná porodní asistentkou dostupná s komplikovaným hledáním. Dalších 30 žen (27 %) uvedlo, že je podle nich péče poskytovaná porodní asistentkou nedostupná a 15 žen (13 %) uvedlo, že je podle nich péče poskytovaná porodní asistentkou plně dostupná. A 20 žen (18 %) uvedlo jinou odpověď, kdy u 9 žen byla uvedena

odpověď „nevím“, u 4 žen byla uvedena odpověď „nezjišťovala jsem“, u dalších 3 žen byla uvedena odpověď „nezajímala jsem se“, stejně tak jako u dalších 3 žen, které odpověděly „netuším“ a u 1 ženy byla uvedena odpověď „nemohu posoudit“. V otázce č. 14 jsem zjistila, zda jsou ženy dostatečně informované o hrazené péči ze zdravotního pojištění. Z celkového počtu 112 žen, uvedlo pouze 9 žen (8 %), že věděly, že mají nárok 1x během těhotenství a 3x během šestinedělí, na návštěvu komunitní porodní asistentky. (plně hrazenou ze zdravotního pojištění). A dalších 103 žen (92 %) uvedlo, že nevěděly, že mají nárok 1x během těhotenství a 3x během šestinedělí, na návštěvu komunitní porodní asistentky. (plně hrazenou ze zdravotního pojištění).

Z celkového počtu 112 žen, jen 25 % žen uvedlo, že znají nějakou komunitní porodní asistentku ve svém okolí. Jen 6 % žen uvedlo, že si myslí, že jsou ženy v České republice dostatečně informované o poskytování služeb komunitní porodní asistentkou. Překvapivých 66 % žen uvedlo, že je podle nich možné, aby porodní asistentka poskytovala své služby v komunitním prostředí (mimo zdravotnické zařízení). 42 % žen uvedlo, že je podle nich péče poskytovaná porodní asistentkou dostupná, ale s komplikovaným hledáním. Pouze 8 % žen uvedlo, že věděly, že mají nárok 1x během těhotenství a 3x během šestinedělí, na návštěvu komunitní porodní asistentky (plně hrazenou ze zdravotního pojištění).

Cíl 3: Analyzovat kritéria, která by byla pro ženy důležitá, při vyhledávání péče komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Jaké jsou pro ženy kritéria pro výběr jejich komunitní porodní asistentky? O jaké konkrétní služby, poskytované porodní asistentkou, by měly ženy zájem? Jakou částku by byly ženy ochotné zaplatit za poskytování služeb komunitní porodní asistentkou? Jaký charakter služeb, komunitní porodní asistentky, by ženy spíše preferovaly?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 9, 10, 11, 12, 13. Otázkou č. 9 jsem se dozvěděla, jaká byla pro ženy kritéria pro výběr vlastní komunitní porodní asistentky. U této otázky mohly respondentky označit více odpovědí. Celkem ženy označily 220 odpovědí. V 61 odpovědích od žen (28 %) bylo uvedeno, že by si komunitní porodní asistentku vybraly podle referencí od přátel a v 54 odpovědích od žen (25 %) bylo uvedeno, že by si komunitní porodní asistentku vybraly podle jejího vzdělání/praxe. Dalších 48 žen (22 %) uvedlo, že by si komunitní porodní asistentku vybraly podle osobní sympatie. U 34 žen (15 %) bylo označeno, že by si komunitní porodní asistentku vybraly podle ceny. 23 žen (10 %) uvedlo, že nemají zájem o výběr vlastní komunitní porodní asistentky. (Ženy, které takto odpověděly,

přešly k otázce č. 14). U 0 žen (0 %) nebyla vypsána jiná než stanovená kritéria pro výběr vlastní komunitní porodní asistentky.

Na otázky č. 10, 11, 12, 13 odpovědělo dohromady jen 89 žen, kvůli rozdělení v otázce č. 9 dle toho, zda ženy nemají zájem o výběr vlastní komunitní porodní asistentky. Pokud neměly ženy zájem o výběr vlastní komunitní porodní asistentky, přeskočily rovnou na otázku č. 14. Díky otázce č. 10 jsem zanalyzovala, o jaké služby, poskytované komunitní porodní asistentkou, by měly ženy zájem. U této otázky mohly respondentky označit více odpovědí. Celkem ženy označily 280 odpovědí. V 60 odpovědích od žen (21 %) bylo uvedeno, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o laktační poradenství a v 55 odpovědích od žen (20 %) bylo uvedeno, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o podporu u porodu. Dalších 50 žen (18 %) uvedlo, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o předporodní přípravu/cvičební kurzy/těhotenskou jógu, 50 žen (18 %) uvedlo, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o konzultaci v šestinedělí a dalších 50 žen (18 %) uvedlo, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o manipulaci a péči o novorozence. U 15 žen (5 %) bylo označeno, že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o kontrolu po ambulantním porodu (krvácení, novorozenecký screening). U 0 žen (0 %) nebyla vypsána jiná služba než stanovená nabídka služeb poskytovaných komunitní porodní asistentkou. Otázkou č. 11 jsem zjišťovala, jaká je pro ženy optimální cena, za služby poskytované komunitní porodní asistentkou. Celkem ženy označily 89 odpovědí. V 50 odpovědích od žen (56 %) bylo uvedeno, že by za služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly ochotné zaplatit 500 Kč/ 1 hod. Dalších 21 žen (24 %) uvedlo, že by za služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly ochotné zaplatit 900 Kč/ 1 hod. U 10 žen (12 %) bylo uvedeno, že by za služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly ochotné zaplatit jinou částku, než je uvedená v nabídce, kdy u 5 žen byla uvedena odpověď zdarma/ 0 Kč, u dalších 4 žen byla uvedena odpověď pojišťovna a 1 žena uvedla odpověď 200 Kč. A 7 žen (8 %) uvedlo, že by za služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly ochotné zaplatit 1 500 Kč/ 1 hod. Otázkou č. 12 jsem se dozvěděla, jaký charakter služeb, by ženy spíše preferovaly, za služby poskytované komunitní porodní asistentkou. Celkem ženy označily 89 odpovědí. V 75 odpovědích od žen (84 %) bylo uvedeno, že by jako charakter služeb poskytovaný komunitní porodní asistentkou, spíše preferovaly služby hrazené zdravotní pojišťovnou. Dalších 14 žen (16 %) uvedlo, že by jako charakter služeb poskytovaný komunitní porodní asistentkou, spíše preferovaly

služby placené privátně / platit si ze svého. Otázkou č. 13 jsem se dozvěděla, jaké jsou preference žen, na služby poskytované komunitní porodní asistentkou. Celkem ženy označily 89 odpovědí. V 77 odpovědích od žen (87 %) bylo uvedeno, že by spíše preferovaly příjezd komunitní porodní asistentky domů. Dalších 12 žen (13 %) uvedlo, že by spíše preferovaly vlastní dojíždění za komunitní porodní asistentkou.

Díky mému výzkumu jsem zjistila, že by si 61 žen (28 %), vybralo svou komunitní porodní asistentku podle referencí od přátel. Dále jsem zmapovala v 60 odpovědích od žen (21 %), že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o laktační poradenství a v 55 odpovědích od žen (20 %), že by si službu komunitní porodní asistentky vybraly z důvodu zájmu o podporu u porodu. Poté jsem také zmapovala, že v 50 odpovědích od žen (56 %) bylo uvedeno, že by za služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly ochotné ženy zaplatit 500 Kč/ 1 hod. V dalších 75 odpovědích od žen (84 %), bylo uvedeno, že by jako charakter služeb poskytovaný komunitní porodní asistentkou, spíše preferovaly služby, které by byly hrazené zdravotní pojišťovnou. A v 77 odpovědích od žen (87 %) bylo uvedeno, že by spíše preferovaly příjezd komunitní porodní asistentky k nim domů.

Cíl 4: Zjistit, zda ženy někdy využily péči komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Využily ženy někdy služby komunitní porodní asistentky? Kde se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky? Jaké byly důvody, které vedly ženy k vyhledání péče poskytované komunitní porodní asistentkou?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 15, 17, 18. Otázkou č. 15 jsem se dozvěděla, zda ženy již někdy využily služby komunitní porodní asistentky. Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 100 žen (89 %), že nikdy nevyužily služby komunitní porodní asistentky. Dalších 12 žen (11 %) uvedlo, že již někdy využily služby komunitní porodní asistentky. Na otázku č. 17 a 18, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 12 žen (11 %), kvůli rozdělení v otázce č. 15 dle toho, zda využily péči komunitní porodní asistentky. Otázkou č. 17 jsem zjišťovala, kde se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky. U této otázky mohly respondentky označit více odpovědí. Celkem ženy označily 15 odpovědí. V 10 odpovědích od žen (67 %) bylo uvedeno, že se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky od přátel. Další 3 ženy (20 %) uvedly, že se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky na internetu. Následující 2 ženy (13 %) uvedly, že se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky již v nemocnici, v těhotenské poradně. Žádná z žen (0 %) neuvédla, že se dozvěděla

o poskytování péče komunitní porodní asistentky v nemocnici na oddělení šestinedělí / rizikovém oddělení, v médiích, jiné. Otázkou č. 18 jsem zjišťovala, jaké byly důvody, které vedly ženy k vyhledání péče poskytované komunitní porodní asistentkou. Na otázku č. 18, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 12 žen (11 %), které využily péči komunitní porodní asistentky. U této otázky mohly respondentky označit více odpovědí. Celkem ženy označily 30 odpovědí. V 10 odpovědích od žen (33 %) bylo uvedeno, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky byla podpora u porodu. Dalších 6 žen (20 %) uvedlo, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky byla předporodní příprava / cvičební kurzy / těhotenská jóga. U 5 žen (17 %) bylo uvedeno, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky byla těhotenská poradna. Další 4 ženy (13 %) uvedly, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky bylo laktanční poradenství. A 2 ženy (7 %) uvedly, že důvodem, který vedl ženy k výběru péče komunitní porodní asistentky byla péče o novorozence a podpora v šestinedělí u 2 žen (7 %). Pouze jedna žena (3 %) uvedla, že důvodem, který ji vedl k výběru péče komunitní porodní asistentky byly těhotenské masáže. Žádná z žen (0 %) nevedla ve svých odpovědích poporodní cvičení, plánované rodičovství, jiné.

Z mého výzkumu jsem zjistila, že pouze 12 žen (11 %) uvedlo, že již někdy využily služby komunitní porodní asistentky. Dále jsem zmapovala, že v 10 odpovědích od žen (67 %) bylo uvedeno, že se ženy dozvěděly o poskytování péče komunitní porodní asistentky od přátel a v 10 odpovědích od žen (33 %) bylo uvedeno, že důvodem, který je vedl k výběru péče, poskytovanou komunitní porodní asistentkou, byla podpora u porodu.

Cíl 5: Zjistit, proč ženy nevyužily péči komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Využily ženy někdy služby komunitní porodní asistentky? Z jakých důvodů ženy nevyužily/nechtějí využít služby poskytované komunitní porodní asistentkou?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 15, 16. Otázkou č. 15 jsem se dozvěděla, zda ženy již někdy využily služby komunitní porodní asistentky. Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 100 žen (89 %), že nikdy nevyužily služby komunitní porodní asistentky. Dalších 12 žen (11 %) uvedlo, že již někdy využily služby komunitní porodní asistentky. Otázkou č. 16 jsem zjišťovala, jaké důvody, vedly ženy k nevyužití péče poskytované komunitní porodní asistentkou. Na otázku č. 16, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 100 žen (89 %), které nikdy nevyužily péči komunitní porodní asistentky. A tedy 61 žen (61 %) uvedlo, že důvodem nevyužití služby poskytované komunitní porodní

asistentkou, byla neinformovanost o profesi komunitní porodní asistentky. Následujících 12 žen (12 %) uvedlo, že důvodem nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou, nebyla potřeba žen o tuto službu. Dalších 11 žen (11 %) uvedlo různé odpovědi, jako důvod nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou (viz. tabulka č. 1). Následujících 6 žen (6 %) uvedlo, že důvodem nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou, bylo nedostatek financí. Další 4 ženy (4 %) uvedly, že nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou, bylo z důvodu toho, že si to partner nepřál. Pouze 2 ženy (2 %) neuvedly žádnou odpověď. Předposlední 2 ženy (2 %) uvedly, že důvodem nevyužití služby poskytované komunitní porodní asistentkou byly hrozící problémy s Covidem 19 a u posledních 2 žen (2 %) byla uvedena odpověď, že ženy nemají zájem o službu poskytované komunitní porodní asistentkou.

Díky mému výzkumu jsem zjistila, že 100 žen (89 %), nikdy nevyužilo služby komunitní porodní asistentky. Dále jsem zmapovala, že 61 žen (61 %) uvedlo, že důvodem, kvůli kterému nevyužily služby poskytované komunitní porodní asistentkou, byla neinformovanost o profesi komunitní porodní asistentky. Pouze 2 ženy (2 %) uvedly, že důvodem, kvůli kterému nevyužily služby poskytované komunitní porodní asistentkou, byly hrozící problémy s Covidem 19.

Cíl 6: Analyzovat spokojenost žen, které využily službu komunitní porodní asistentky.

Výzkumný problém: Využily ženy někdy služby komunitní porodní asistentky? S čím nejvíce komunitní porodní asistentka ženám pomohla? Byly ženy spokojené s péčí, kterou jim poskytla komunitní porodní asistentka?

K výzkumnému problému se vztahují otázky č. 15, 19, 20. Na otázku č. 19 a 20, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 12 žen (11 %), kvůli rozdělení v otázce č. 15 dle toho, zda využily péči komunitní porodní asistentky. Otázkou č. 15 jsem se dozvěděla, zda ženy již někdy využily služby komunitní porodní asistentky. Z celkového počtu 112 žen, uvedlo 100 žen (89 %), že nikdy nevyužily služby komunitní porodní asistentky. Dalších 12 žen (11 %) uvedlo, že již někdy využily služby komunitní porodní asistentky. Otázkou č. 19 jsem zjišťovala, s čím nejvíce ženám, pomohla komunitní porodní asistentka. Na otázku č. 19, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 12 žen (11 %), které využily péči komunitní porodní asistentky. Celkem uvedlo 7 žen (59 %), že jim komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla s psychickou přípravou. Další 2 ženy (17 %) uvedly, že jim nejvíce komunitní porodní asistentka pomohla s předáváním informací a

zodpovězení dotazů. Jedna žena (8 %) uvedla, že jí komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla vytvořit alespoň trochu lepší zázemí a pocit, při porodu ve zdravotnickém zařízení. Následující jedna žena (8 %) uvedla, že jí komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla s podpora u porodu a poporodními návštěvami. Poslední jedna žena (8 %) uvedla, že jí komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla se zvýšením sebedůvěry a víry ve své tělo. Otázkou č. 20 jsem zjišťovala, zda byly ženy spokojené s péčí, kterou jim poskytla komunitní porodní asistentka. Na otázku č. 20, odpovídalo z celkového počtu 112 žen (100 %), pouze 12 žen (11 %), které využily péči komunitní porodní asistentky. Celkem ženy označily 12 odpovědí. Ve 12 odpovědích od žen (100 %) bylo uvedeno, že byly spokojené s poskytnutou péčí komunitní porodní asistentky. Žádná z žen/ 0 žen (0 %) neuvedla, že nebyla spokojená s poskytnutou péčí komunitní porodní asistentky.

Z mého výzkumu jsem zjistila, že pouze 12 žen (11 %) uvedlo, že již někdy využily služby komunitní porodní asistentky. Dalších 7 žen (59 %) uvedlo, že jim komunitní porodní asistentka nejvíce pomohla s psychickou přípravou. A ve 12 odpovědích od žen (100 %) bylo uvedeno, že byly spokojené s poskytnutou péčí komunitní porodní asistentky.

DISKUZE

V této bakalářské práci se zabývám tématem soukromé praxe porodní asistentky. Výzkumným cílem tohoto šetření, je analyzovat potřeby příjemkyň péče porodní asistentky v Karlovarském kraji, a tím možnosti pro vznik praxe komunitní porodní asistentky.

Zajímala mě informovanost a znalosti žen ohledně pojmu komunitní porodní asistentky, a jestli byly tyto skutečnosti ovlivněny jejich bydlením v Karlovarském kraji, věkem a vzděláním. Také mě zajímalo, jaká je míra informovanosti žen o profesi porodní asistentky pracující v komunitním prostředí, jak vnímají ženy dostupnost péče komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji, a zda znají ženy nějakou komunitní porodní asistentku ve svém okolí. Dále jsem chtěla zmapovat kritéria, která by byla pro ženy důležitá, při vyhledávání péče komunitní porodní asistentky, například o jaké konkrétní služby, poskytované porodní asistentkou, by měly ženy zájem, jakou částku by byly ženy ochotné zaplatit, nebo jaký charakter služeb, komunitní porodní asistentky, by ženy spíše preferovaly. Dále se objevovaly také otázky, zda ženy někdy využily služby komunitní porodní asistentky, kde se o ní dozvěděly, jaké byly důvody, které je vedly k vyhledání této péče, s čím nejvíce jim komunitní porodní asistentka pomohla, a zda byly ženy spokojené s péčí, kterou jim poskytla komunitní porodní asistentka. V poslední řadě mě zajímalo, pokud ženy nikdy nevyužily služby poskytované komunitní porodní asistentkou, z jakých to bylo důvodů.

Pro tuto bakalářskou práci jsem si zvolila kvantitativní výzkum, který byl realizován pomocí dotazníkového šetření. Celkem odpovědělo 112 respondentek a dotazník se skládal z 20 otázek, které jsou zaměřené na poskytování služeb komunitní porodní asistentkou v Karlovarském kraji. V dnešní době se o tématu soukromé praxe porodní asistentky hodně diskutuje a ženy se o této možnosti zajímají více než dříve. Je proto důležité, aby byla tato služba ženám nabízena a umožněna.

Prvním dílčím cílem bylo zjistit, zda má věk a vzdělání vliv na znalosti žen o komunitní porodní asistentce. Z mého šetření vyplynulo, že více než polovina žen nevěděla, že komunitní porodní asistentka je vysokoškolsky vzdělaná zdravotnická odbornice a stejně jako v jiných zemích Evropské unie i u nás samostatně pečuje o ženy se zdravým těhotenstvím, porodem a šestinedělí. Nejvíce znalostí měly ženy ve věkovém rozmezí 31-35 let, které měly vysokoškolské vzdělání, stejně tak jako ve výzkumu, který provedla Jitka Šlehoferová (2013). Naopak nejméně znalostí o pojmu komunitní porodní asistentka, měly ženy ve věku

41-45 let, se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity / s výučním listem.

Druhým dílčím cílem bakalářské práce bylo zanalyzovat míru informovanosti žen o poskytování služeb porodní asistentkou v komunitním prostředí. Z mého výzkumu vyplynulo, že více než polovina žen, je informována o tom, že porodní asistentka může poskytovat své služby v komunitním prostředí, dále skoro polovina dotazovaných žen také uvedla, že je podle nich péče poskytovaná porodní asistentkou dostupná, ale s komplikovaným hledáním. Stejně tomu bylo tak i ve výzkumu, který provedla studentka Bc. Soňa Kašová (2018), kde zmapovala, že více než polovina respondentek, věděla, že porodní asistentka může poskytovat své služby v komunitním prostředí, ale je to komplikované. Z mého šetření dále vyplynulo, že čtvrtina žen uvedla, že znají nějakou komunitní porodní asistentku ve svém okolí, a jen u menšího zastoupení respondentek došlo k názoru, že si myslí, že jsou ženy v České republice dostatečně informované o poskytování služeb komunitní porodní asistentkou. Dle výzkumu Aleny Chrstošové, z roku 2011, vyplynulo, že většina žen není informovaná o možnosti jedné návštěvy v těhotenství porodní asistentkou, a to plně hrazenou ze zdravotního pojištění, stejně tak jako v mém výzkumu vyplynulo, že ženy nevěděly, že mají nárok 1x během těhotenství a 3x během šestinedělí, na návštěvu komunitní porodní asistentky, a to plně hrazenou ze zdravotního pojištění.

Třetím dílčím cílem bylo zanalyzovat kritéria, která by byla pro ženy důležitá, při vyhledávání péče komunitní porodní asistentky. Chtěla jsem zjistit, podle čeho by si ženy vybíraly svou komunitní porodní asistentku, o které služby by měly největší zájem, jakou částku by byly ženy ochotné zaplatit a jaký charakter služeb, by spíše preferovaly. Z mého šetření vyplynulo, že více než polovina dotazovaných žen by si vybralo svou komunitní porodní asistentku podle referencí od přátel. V porovnání s výzkumem, který provedla studentka Romana Kramná (2020), vyplynulo, že zatímco v mém výzkumu polovina dotazovaných žen, by si vybralo svou komunitní porodní asistentku z důvodu zájmu o laktační poradenství a podpory u porodu, u Kramné to byly předporodní kurzy a cvičení v těhotenství. Z mého šetření také vyplynulo, že více než polovina dotazovaných žen by spíše preferovaly služby, které by byly hrazené zdravotní pojišťovnou a komunitní porodní asistentka, by přijížděla k nim domů. Stejně tak, jak tomu bylo u Romany Kramné, kdy výsledek ukázal, že více než polovina žen je pro zavedení služeb samostatně působících porodních asistentek do systému zdravotního pojištění.

Čtvrtým dílčím cílem bylo zjistit, zda ženy, již někdy využily péči komunitní porodní asistentky, dále, kde se ženy dozvěděly o poskytování péče a jaké byly důvody, které je vedly k vyhledání péče komunitní porodní asistentky. Dle výzkumu Bc. Romany Galetkové, z roku 2019, vyplynulo, že většina žen (60 %) nemá zkušenost se soukromou porodní asistentkou. Stejně tak jako z mého šetření jsem zmapovala, že většina žen nikdy nevyužila péči komunitní porodní asistentky, a pouze 12 žen již někdy využilo služby komunitní porodní asistentky, a to z důvodu podpory u porodu. V porovnání s výzkumem, který provedla studentka Soňa Kašová (2020), vyplynulo, že zatímco v mém výzkumu více než polovina dotazovaných žen, se dozvěděla o poskytování péče komunitní porodní asistentky od přátel, u Kašové vyšlo, že se ženy o profesi komunitní porodní asistentky dozvěděly z internetu a komunitní porodní asistentku vyhledaly, protože měly zájem o návštěvu po porodu.

Pátým dílčím cílem bakalářské práce bylo zmapovat, z jakého důvodu ženy nevyužily služby komunitní porodní asistentky. Díky mému výzkumu jsem zjistila, že více než polovina žen, nikdy nevyužila služby komunitní porodní asistentky, z důvodu neinformovanosti o profesi komunitní porodní asistentky. V porovnání s výzkumem, který provedla studentka Tereza Janečková (2020), vyplynulo, že důvodem, kvůli kterému ženy nevyužily služby komunitní porodní asistentky bylo neposkytování konkrétní služby porodní asistentkou, kterou by ženy chtěly využít.

Šestým dílčím cílem bylo zjistit, zda byly ženy spokojené se službou komunitní porodní asistentky a s čím nejvíce, jim komunitní porodní asistentka pomohla. Z mého výzkumu jsem zjistila, že pouze 12 žen využilo někdy služby komunitní porodní asistentky. Většina žen byla spokojená s poskytnutou péčí komunitní porodní asistentky a nejvíce jim pomohla s psychickou přípravou. Stejně tomu tak bylo i ve výzkumu, který provedla Jitka Matoušková Šťastná (2016), kdy osmnáct dotazovaných žen bylo spokojeno s obsahem i formou péče, kterou si zvolily. Popsaly ji jako výhodnou, protože díky této péči porodní asistentky prošly vyrovnaně a poklidně těhotenstvím.

Limity výzkumu

V mém dotazníkovém šetření se zúčastnilo 112 respondentek z Karlovarského kraje. Je možné, že limitem tohoto průzkumu může být právě nízká účast respondentek, a tudíž výsledky v této práci nemusí být úplně spolehlivé. Proto, bych pro příští výzkum určitě zvolila lepší připravenost a také více respondentek.

Všeobecná doporučení pro praxi

Co se týká všeobecných doporučení do praxe, určitě bych doporučila všem porodním asistentkám, aby ženy více informovaly o poskytování služeb komunitní porodní asistentkou, jelikož jsou ženy velmi málo informované o možnostech využití péče porodní asistentky v komunitním prostředí. Ideální je začít již při prvním kontaktu s ženou, a to v konkrétní prenatální poradně u obvodního gynekologa, či v dané nemocnici, kde bude žena následně rodit. Určitě by bylo pro ženy přínosné, aby zdravotní pojišťovny více spolupracovaly se soukromými komunitními porodními asistentkami, z důvodu proplácení za poskytnuté služby. Dále bych také doporučila pozvednout a rozšířit zdroje, ze kterých by porodní asistentky mohly čerpat při zakládání své soukromé praxe.

Sebereflexe

Před rozdáním dotazníků jsem musela provést důkladnou přípravu samotných otázek a okruhů, které jsem do dotazníku vložila. Tato příprava byla pro mě velice náročná, ale obecně mohu říct, že psaní této bakalářské práce bylo pro mě přínosné a změnila mi pohled na porodní asistentky pečující o ženy v komunitním prostředí. Také jsem se více zorientovala v oblasti práva v porodní asistenci a celkově v legislativě. Postupně jsem nastudovala informace týkající se založení soukromé praxe porodní asistentky. Dále jsem si ucelila přehled soukromých porodních asistentek, které působí v Karlovarském kraji. A nakonec jsem zjistila, o jaké služby mají ženy v Karlovarském kraji největší zájem, což považuji za podstatné a přínosné.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá tématem soukromá praxe porodní asistentky. Teoretická část práce začíná vysvětlením definicí porodní asistentky a vymezení jejich kompetencí. Zmiňují se také o profesních organizacích pro porodní asistentky. Dále pokračují s vysvětlením komunitní ošetrovatelské péče, kde zmiňují, kdo je komunitní porodní asistentka, dále jaké jsou principy komunitní péče, nároky na PA, která působí v komunitním prostředí. Poté se věnují legislativě v porodní asistenci. Věnují se zde také založení soukromé praxe, jaké jsou podmínky a jaké je nezbytné materiální a nemateriální vybavení. Jako poslední téma jsem do teoretické části zahrнула aktuální situaci komunitní péče v ČR, a to konkrétně v Karlovarském kraji. Do této kapitoly jsem vypsala komunitní porodní asistentky, které působí v Karlovarském kraji.

Praktická část byla založena na podkladu kvantitativního výzkumu, pomocí dotazníkového šetření. Hlavním cílem bylo zanalyzovat, potřeby příjemkyň péče porodní asistentky v Karlovarském kraji, a tím možnosti pro vznik praxe komunitní porodní asistentky. Na podkladě 112 dotazníků, jsem vyhodnotila informovanost a míru toho, o jaké služby mají ženy v Karlovarském kraji největší zájem, a tím tak analyzovala, možnosti vstupu na trh v oblasti poskytování péče porodní asistentkou. Z výsledků mého výzkumu vyplynulo, že je v Karlovarském kraji zájem o péči porodní asistentky, a tedy i prostor pro vznik soukromé praxe. Z výzkumu je dále patrné, že ženy by měly největší zájem o služby poskytované v šestinedělí, a to konkrétně o laktační poradenství, konzultace v šestinedělí a manipulaci a péči o novorozence. První dílčí cíl stanovil otázku, zda má bydliště v Karlovarském kraji, vzdělání a věk žen vliv na znalosti o komunitní porodní asistentce. Prokázalo se, že znalosti žen byly ovlivněny jejich věkem či vzděláním. Více znalostí měly ženy s vysokoškolským vzděláním, a byly to ženy ve věku 31–35 let. Díky druhému cíli bylo zanalyzováno, jaká je míra informovanosti žen o profesi porodní asistentky pracující v komunitním prostředí. Z mého výzkumu vyplynulo, že ženy v Karlovarském kraji jsou informované, že porodní asistentka může poskytovat své služby v komunitním prostředí (mimo zdravotnické zařízení), ale popisují, že je tato péče dostupná, ale s komplikovaným hledáním. Třetím dílčím cílem byla zmapována kritéria, která by byla pro ženy důležitá, při vyhledávání péče komunitní porodní asistentky. Z šetření vyplynulo, že více než polovina žen, by si vybrala svou komunitní porodní asistentku podle referencí od přátel, z důvodu zájmu o laktační poradenství a podpory u porodu. Z výsledků bylo patrné, že by ženy raději upřednostnily příjezd komunitní porodní asistentky k nim domů, a spíše preferovaly služby poskytované komunitní porodní

asistentkou, které by byly hrazené zdravotní pojišťovnou, nebo by byly ochotné zaplatit 500 Kč/ 1 hod. Z dalšího dílčího cíle bylo zjištěno, že pouze 12 žen již někdy využilo služby komunitní porodní asistentky. Většina žen se dozvěděla o poskytování péče komunitní porodní asistentkou od přátel, a důvodem, který je vedl k výběru této péče, byla zejména podpora u porodu. Dalším dílčím cílem bakalářské práce bylo zjištěno, že většina žen nikdy nevyužila služby komunitní porodní asistentky, z důvodu neinformovanosti o samotné profesi komunitní porodní asistentky. Šestým dílčím cílem jsem zmapovala spokojenost žen, které využily službu komunitní porodní asistentky. Prokázalo se, že pouze 12 žen uvedlo, že již někdy využilo služby komunitní porodní asistentky, kdy všechny ženy byly s touto poskytnutou péčí spokojeny a nejvíce jim byla poskytnuta pomoc s psychickou přípravou.

Proto jsem jako všeobecné doporučení do praxe uvedla zvýšení povědomosti žen o porodních asistentkách, a aby byly služby, poskytované komunitní porodní asistentkou, ženám umožněny a proplaceny zdravotní pojišťovnou.

SEZNAM LITERATURY

KNIŽNÍ ZDROJE

1. ANDRAŠČÍKOVÁ, Š. a kol., 2010. *Komunitní ošetrovatelství pro porodní asistentky*. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně. 127 s. ISBN 978-80-7013-500-6.
2. EDWINS, J., 2008. *Community Midwifery Practice*. Oxford: Blackwell Publishing, 2008. ISBN 978-1-4051-4895-5.
3. GASKIN, Ina May. *Zázrak porodu*. Doubice: One Woman Press, 2010. ISBN 978-80-86356-48-8.
4. HANZLÍKOVÁ, A. a kol., 2004. *Komunitné ošetrovatel'stvo*. Martin: Osveta. 271 s. ISBN 80-8063-155-7.
5. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
6. HENDRYCH LORENZOVÁ, Eva; RAISNEROVÁ, Irena. *Being a happy midwife/Být šťastná porodní asistentka*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2020. 136 s. ISBN 978-80-261-0985-3.
7. HOMER, C., BRODIE, P. LEAP, N. 2008. *Midwifery Continuity of Care: A Practical Guide*. London: Churchill Livingstone. 243 s. ISBN 978-0-7295-3844-2.
8. JAROŠOVÁ, Darja. *Úvod do komunitního ošetrovatelství*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2150-7.
9. KUTNOHORSKÁ, Jana. *Výzkum v ošetrovatelství*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 176 s. ISBN 978-80-247-2713-4.
10. PAGE, L. A., McCANDLISH, R. 2013. *The New Midwifery: Science and Sensitivity in Practice*. 2.nd. ed. London: Churchill Livingstone Elsevier. 389 s. ISBN 978-0-443-10002-4.
11. SEDLÁČKOVÁ, Radmila. *Historie babictví v Čechách a na Moravě*. 1. vyd. Brno: Ústav pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků, 1973, s. 3.
12. SIKOROVÁ, Lucie. *Dětská sestra v primární a komunitní péči*. Praha: Grada, 2012. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3592-4.

13. ŠTROMEROVÁ, Zuzana. *Porodní asistentkou krok za krokem: praktický rádce pro porodní asistentky (a zvládavé rodiče)*. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-802570324-3.

14. ŠŤASTNÁ, Jaroslava. *Když se řekne komunitní práce*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3356-5.

15. VRÁNOVÁ, Věra. *Historie babictví a současnost porodní asistence*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007. Monografie. ISBN 978-80-244-1764-6.

INTERNETOVÉ ZDROJE

16. ČKPA. *O Nás*. [online]. 2021. [cit. 12. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.ckpa.cz/ckpa/onas.html>

17. ČSPA. *Porodní asistentky. Info*. [online]. 2021. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: <https://www.porodniasistentky.info/>

18. EMA. *European Midwives Association*. [online]. 2022 [cit. 21.03.2022]. Dostupné z: <https://www.europeanmidwives.com/home>

19. ICM. *International Confederation of midwives*. [online]. 2021 [cit. 9.12.2021]. Dostupné z: <http://www.internationalmidwives.org/>

20. ICM. *Philosophy and Model of Midwifery Care* [online]. 2014 [cit. 9.12.2021]. Dostupné z: https://www.internationalmidwives.org/assets/files/general-files/2020/07/cd0005_v201406_en_philosophy-and-model-of-midwifery-care.pdf

21. ICM. *Midwifery: An Autonomous Profession* [online]. 2017 [cit. 9.12.2021]. Dostupné z: <https://www.internationalmidwives.org/assets/files/statement-files/2018/04/midwifery-an-autonomous-profession.pdf>

22. KOHUTOVÁ, A. *Chceme státem hrazenou péči porodní asistentky*. [online]. 2016. Petice [cit. 18. 1. 2021]. Dostupné z: <https://e-petice.cz/petitions/chceme-statem-hrazenou-peci-porodnich-asistentek.html?comments-cid=35153&do=comments-vote>.

23. Krajský úřad. *Porodní asistentky v Karlovarském kraji*. [online]. 2021 [cit.12.3.2021]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/Stranky/dotazy-odpovedi/seznam/seznam15/150604_porodni_asistentky.aspx

24. LORENZOVÁ, E., JANOUŠKOVÁ, K., KAŠOVÁ, L. *Péče porodní asistentky o šestinedělky v domácím prostředí jako prevence zdravotních komplikací žen v šestinedělí*. [online]. 2014. [cit. 11.03.2022]. Dostupné z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2014/7/pece-porodni-asistentky-o-sestinedelky-v-domacim-prostredi-jako-prevence-zdravotnich-komplikaci-zen-v-sestinedeli/>
25. Ministerstvo zdravotnictví České republiky. *Kdo je porodní asistentka a jak se stát porodní asistentkou?* [online] 2021. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/kdo-je-porodni-asistentka-a-jak-se-stat-porodni-asistentkou/>
26. Ministerstvo zdravotnictví České republiky. *VĚSTNÍK MZ*. [online] 2021. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2016/01/P%C5%99%C3%ADloha-%C4%8D.-2-PA-%E2%80%93-Komunitn%C3%AD-p%C3%A9%C4%8De-v-porodn%C3%AD-asistenci-v%C4%9Bstn%C3%ADk-MZ-%C4%8D.-3_2021.pdf
27. Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb. [online]. Praha: *Ústav zdravotnických informací ČR*, 2021 [cit. 12.3.2021]. Dostupné z: <https://nrpzs.uzis.cz>.
28. PDCAP. *Porodní asistentka z hlediska práva*. [online]. 2021. [cit. 12. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.pdcap.cz/Texty/PA/PravaPA.html>
29. Provděcí vyhláška č. 99/2012 Sb. *o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb*. In: Sbíрка zákonů: Česká republika. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-99>
30. Provděcí vyhláška č. 92/2012 Sb. *o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče*. In: Sbíрка zákonů: Česká republika. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-92>
31. RATISLAVOVÁ, K. a EZROVÁ, M. 2017. *Současný stav soukromé porodní asistence v České republice*. [online]. Florence. roč. 13, č. 7-8, s. 14-15. ISSN 1801-464X. [cit. 18. 1. 2021]. Dostupné z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2017/7/soucasny-stav-soukrome-porodni-asistence-v-ceske-republice>
32. Sdružení porodních asistentek Plzeňského kraje. *O nás*. [online]. 2021. [cit.2021-01-12]. Dostupné z:<https://spapk.wordpress.com/about/>

33. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 *o uznávání odborných kvalifikací*. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005L0036&from=cs>
34. Stanovy „České společnosti porodních asistentek z. s.“. Porodniasistentky.info [online]. 2021. [cit.2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.porodniasistentky.info/index.php/stanovy/>
35. UNIPA. *Mapa porodních asistentek*. [online]. 2021. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: <https://www.unipa.cz/mapa-porodnich-asistentek/karlovarsky-kraj/>
36. UNIPA. *O nás*. [online]. 2021. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: <https://www.unipa.cz/o-nas/>
37. Vyhláška č. 55/2011 Sb. ze dne 14. března 2011 *o činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků*. Zakonyprolidi.cz [online]. 2019. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-55>
38. Vyhláška č. 424/2004 Sb. ze dne 20. července 2004 *o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků*. In: Sbíрка zákonů: Česká republika. [cit. 3. 9. 2021] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-424>
39. Vyhláška č. 284/2017 Sb. ze dne 11. listopadu 2017 *o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče* In: Sbíрка zákonů: Česká republika. [cit. 3. 9. 2021] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-284>
40. Zákon č. 66/2013 Sb., *o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů*. In: Sbíрка zákonů: Česká republika. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-66>
41. Zákon č. 372/2011 Sb., *o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)*. In: Sbíрка zákonů: Česká republika. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>
42. Zákon č. 96/2004 Sb. *o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických*

povoláních). In: Sběrka zákonů: Česká republika. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-96>

43. Zákon č. 160/1992 Sb. *o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních*. In: Sběrka zákonů: Česká republika. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-160>

44. Zákon č. 48/1997 Sb. *o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů*. In: Sběrka zákonů: Česká republika. [cit. 3. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48>

45. Zdraví ženy. *O mně*. [online] 2021 [cit. 12.9.2021]. Dostupné z: <https://www.zdravi-zeny.com/o-mne>

BAKALÁŘSKÉ A DISERTAČNÍ PRÁCE

46. HENDRYCH LORENZOVÁ, Eva. *Komunitní péče o ženu po porodu* [online]. České Budějovice, 2019 [cit. 2021-12-11]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/nnevew/>. Disertační práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. Vedoucí práce doc. PhDr. Sylva Bártlová, Ph.D.

47. JANEČKOVÁ, Tereza. *Mapování zájmu žen o komunitní péči porodních asistentek* [online]. Brno, 2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/dg14r/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Lékařská fakulta. Vedoucí práce Kateřina HÁJKOVÁ KLÍČOVÁ.

48. KAŠOVÁ, Soňa. *Zájem žen v Plzeňském kraji o péči komunitní porodní asistentky*. Plzeň, 2018. bakalářská práce (Bc.). ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI. Fakulta zdravotnických studií

49. KRAMNÁ, Romana. *Dostupnost péče samostatných porodních asistentek působících v ČR* [online]. Brno, 2015 [cit. 2021-12-04]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/du0nae/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Lékařská fakulta. Vedoucí práce Mgr. Kateřina Hájková Klíčová.

50. TRTÍKOVÁ, Kateřina. *Profesní organizace porodních asistentek* [online]. Brno, 2014 [cit. 2021-12-09]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/y8m0k/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Lékařská fakulta. Vedoucí práce Lenka VESELÁ.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1: Dotazník
- Příloha č. 2: Informovaný souhlas
- Příloha č. 3: Formulář pro poskytovatele zdravotních služeb (fyzická osoba)
- Příloha č. 4: Formulář pro poskytovatele zdravotních služeb (právnícká osoba)

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Dotazník

DOTAZNÍK SOUKROMÁ PRAXE PORODNÍ ASISTENTKY

Milé respondentky,
jmenuji se Michala Paterová, jsem studentkou 2. ročníku Fakulty zdravotnických studií v Plzni, oboru Porodní asistence. Ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který využiji pro výzkum ve své bakalářské práci na téma **Soukromá praxe porodní asistentky**. Dotazník je anonymní a je určen pro těhotné ženy a ženy po porodu. Získané informace budou použity pouze jako podklad pro vypracování mé bakalářské práce. Mnohokrát Vám děkuji Vám za ochotu a čas, který věnujete při vyplnění tohoto dotazníku. V případě zájmu o výsledky průzkumu či při dotazech, mne kontaktujte: misa.paterova@seznam.cz

1) Jste z Karlovarského kraje?

- a) ano
- b) ne

2) Jaké je Vaše nejvyšší ukončené vzdělání?

- a) základní
- b) středoškolské bez maturity / výuční list
- c) středoškolské s maturitou
- d) vysokoškolské

3) Uveďte nyní Váš věk:

- a) 15 - 25 let
- b) 26 - 30 let
- c) 31 - 35 let
- d) 36 - 40 let
- e) 41 - 45 let
- f) 46 - a více let

4) Víte, kdo je to komunitní porodní asistentka?

- a) je speciálně vyškolená žena, která doprovází ženu v těhotenství, během porodu a v poporodním období a poskytuje jí psychickou, emocionální i fyzickou podporu.

- b) je vysokoškolsky vzdělaná zdravotnická odbornice. Stejně jako v jiných zemích Evropské unie i u nás samostatně pečuje o ženy se zdravým těhotenstvím, porodem a šestinedělí.
- c) nevím

5) Znáte nějakou komunitní porodní asistentku ve Vašem okolí?

- a) ano
- b) ne

6) Myslíte si, že jsou ženy v České republice dostatečně informovány o poskytování služeb porodní asistentkou v komunitním prostředí?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

7) Je podle Vás možné, aby porodní asistentka poskytovala své služby v komunitním prostředí? (mimo zdravotnické zařízení)

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

8) Jak vnímáte dostupnost péče komunitní porodní asistentky v Karlovarském kraji?

- a) plně dostupná péče
- b) dostupná péče s komplikovaným hledáním
- c) nedostupná péče
- d) jiné:

9) Jaká jsou pro Vás kritéria, pro výběr Vaší komunitní porodní asistentky? (můžete zaškrtnout více odpovědí)

- a) vzdělání/praxe
 - b) reference od přátel
 - c) cena
 - d) osobní sympatie
 - e) jiné
 - f) nemám zájem o výběr vlastní komunitní porodní asistentky
- (PŘEJDĚTE PROSÍM K OTÁZCE Č. 14)

10) O jaké služby byste měla zájem? (můžete zaškrtnout více odpovědí)

- a) předporodní příprava / cvičební kurzy / těhotenská jóga
- b) podpora u porodu
- c) konzultace v šestinedělí
- d) laktační poradenství
- e) manipulace a péče o novorozence
- f) kontrola po ambulantním porodu (krvácení, novorozenecký screening)
- g) jiné:

11) Jakou částku byste byla ochotná zaplatit za poskytování služeb komunitní porodní asistentkou?

- a) 500 Kč / 1 hod.
- b) 900 Kč / 1 hod.
- c) 1 500 Kč / 1 hod.
- d) jiné:

12) Jaký charakter služeb, komunitní porodní asistentky, byste spíše preferovala?

- a) služby hrazené zdravotní pojišťovnou
- b) služby placené privátně / platit si ze svého

13) Preferovala byste raději?

- a) vlastní dojíždění za komunitní porodní asistentkou
- b) příjezd komunitní porodní asistentky k Vám domů

14) Věděla jste, že máte nárok 1x během těhotenství a 3x během šestinedělí, na návštěvu komunitní porodní asistentky? (plně hrazenou ze zdravotního pojištění)

- a) ano
- b) ne

15) Využila jste někdy služby komunitní porodní asistentky?

- a) ano
- b) ne

16) Z jakých důvodů jste nevyužila / nechcete využít služby poskytované komunitní porodní asistentkou?

Nyní prosím, aby dále vyplňovaly dotazník ženy, které využily péči komunitní porodní asistentky. Děkuji

17) Kde jste se dozvěděla o poskytování péče komunitní porodní asistentky?
(můžete zaškrtnout více odpovědí)

- a) již v nemocnici (v těhotenské poradně)
- b) v gynekologické ambulanci (u svého obvodního gynekologa)
- c) v nemocnici na oddělení šestinedělí / rizikové oddělení
- d) na internetu
- e) v médiích
- f) od přátel
- g) jiné:

18) Jaké byly důvody, které Vás vedly k vyhledání péče poskytované komunitní porodní asistentkou? (můžete zaškrtnout více odpovědí)

- a) těhotenská poradna
- b) plánované rodičovství
- c) předporodní příprava / cvičební kurzy / těhotenská jóga
- d) těhotenské masáže
- e) péče o novorozence
- f) podpora u porodu
- g) podpora v šestinedělí
- h) laktační poradenství
- i) poporodní cvičení
- j) jiné:

19) S čím Vám nejvíce komunitní porodní asistentka pomohla?

20) Byla jste spokojená s péčí, kterou Vám poskytovala komunitní porodní asistentka?

- a) ano
- b) ne
- c) vlastní vyjádření:

Zdroj: vlastní

Příloha č. 2: Informovaný souhlas

INFORMOVANÝ SOUHLAS

SOUKROMÁ PRAXE PORODNÍ ASISTENTKY

STUDENT

Michala Paterová
Katedra ošetrovatelství a porodní asistence
Fakulta zdravotnických studií ZČU
e-mail - misa.paterova@seznam.cz

VEDOUCÍ BP

Mgr. Magdaléna Ezrová
Porodní asistentka, viceprezidentka UNIPA
e-mail - magdalenaezrova@gmail.com

CÍL STUDIE

Cílem studie je analyzovat potřeby příjemkyň péče porodní asistentky v Karlovarském kraji, a tím možnosti pro vznik praxe komunitní porodní asistentky. Chtěla bych tím tak zjistit, o jaké služby porodní asistentky mají ženy v Karlovarském kraji největší zájem. Dále bych chtěla zjistit důvody, pro které ženy z Karlovarského kraje vyhledaly péči porodní asistentky, a také zjistit míru informovanosti žen o profesi komunitní porodní asistentky.

S Vaším svolením, bude ve Vašem zařízení proveden kvantitativní výzkum, metodou dotazníkového šetření, jako podklad pro mou Bakalářskou práci. Pomocí anonymního dotazníku oslovím těhotné ženy, ale i ženy po porodu, k vyplnění dotazníku. Vyplněný dotazník nebude sdílen nikým jiným než studentem a vedoucím bakalářské práce, anonymita respondentek zůstane zachována. Dotazníky budou použity jen k analýze výzkumu a poté budou skartovány.

SOUHLAS S VÝZKUMEM

Já

Souhlasím s účastí provedení dotazníkového šetření v tomto zařízení, v rámci výzkumné studii k Bakalářské práci.

Podpis účastníka výzkumu:.....Datum:

Podpis studenta:.....Datum:

Příloha č. 3: Formulář pro poskytovatele zdravotních služeb (fyzická osoba)

Krajský úřad Karlovarského kraje
Odbor zdravotnictví
Závodní 353/88
Dvory
360 06 Karlovy Vary

Žádost o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle ustanovení zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále také „zákon o zdravotních službách“)

Údaje o žadateli (fyzické osobě):

Jméno, příjmení, titul:

Rodné příjmení:

Státní občanství:

Adresa místa trvalého pobytu:

(Osoby bez trvalého pobytu na území ČR uvedou adresu bydliště mimo území ČR vč. uvedení státu, příp. adresu místa hlášeného pobytu na území ČR)

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

Stát

Datum a místo narození:

Telefon *): e-mail:*)

IČO (bylo-li přiděleno):

Datová schránka:

Adresa sídla (hlavní místo poskytování popřípadě bydliště):

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

Stát

Adresa pro doručování písemností*):

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

Odborný zástupce (je-li/musí-li být ustanoven v souladu s ust. § 12 odst. 2 a 3 zákona o zdravotních službách, je-li více odborných zástupců, uveďte všechny):

Jméno, příjmení, titul:

Rodné příjmení:

Státní občanství:

Adresa místa trvalého pobytu:

(Osoby bez trvalého pobytu na území ČR uvedou adresu bydliště mimo území ČR vč. uvedení státu, příp. adresu místa hlášeného pobytu na území ČR)

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

Stát

Datum a místo narození:

Telefon*): e-mail*).....

Adresa místa/míst poskytování zdravotních služeb (v případě zdravotnické dopravní služby nebo přepravy pacientů neodkladné péče uveďte místa jednotlivých pracovišť, v případě poskytování domácí péče uveďte místa kontaktních pracovišť):

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

Telefon:

Pro každé jednotlivé místo poskytování zdravotních služeb uveďte:

Formu zdravotní péče: (nehodící se škrtněte)

ambulantní péče

ambulantní stacionární péče

jednodenní péče

lůžková péče - akutní lůžková péče intenzivní

- akutní lůžková péče standardní

- následná lůžková péče

- dlouhodobá lůžková péče

zdravotní péče poskytovaná ve vlastním sociálním prostředí pacienta:

- návštěvní služba

- domácí péče - ošetřovatelská

- léčebně rehabilitační

- paliativní

- umělá plicní ventilace

- dialýza

Obory zdravotní péče:

.....
(dle zákona č. 95/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky č. 185/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 31/2010 Sb., vyhlášky č. 55/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

Druh zdravotní péče nebo název zdravotní služby: *(nehodící se škrtněte)*

léčebně rehabilitační péče
lázeňská léčebně rehabilitační péče
ošetřovatelská péče
paliativní péče
lékárenská péče
zdravotnická záchranná služba
zdravotnická dopravní služba
přeprava pacientů neodkladné péče
protialkoholní a protitoxikomanická záchytná služba

Datum, k němuž žadatel hodlá zahájit poskytování zdravotních služeb:

(tento údaj je nezbytně nutné vyplnit)

- a) dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb
b) jiné

Doba, po kterou žadatel hodlá poskytovat zdravotní služby:

(vyplní pouze žadatelé, kteří žádají o udělení oprávnění na dobu určitou):.....

Rodné číslo *):

Žadatel: r.č.:

Odborný zástupce: r.č.:

(Doplňte, pouze pokud požadujete, aby výpis z rejstříku trestů podle dle ust. § 13 odst. 3 zákona o zdravotních službách zajistil pro účely správního řízení správní orgán příslušný k vydání oprávnění k poskytování zdravotních služeb.)

Prohlašuji, že všechny uváděné údaje jsou pravdivé, úplné a nic není zamlčeno. Jsem si vědom/vědoma právních následků vyplývajících z uvedení nesprávných nebo neúplných údajů (přestupek podle ust. § 2 odst. 2 písm. a) a b) nebo § 2 odst. 3 písm. a) a b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích).

Dne:

.....
jméno, příjmení, titul žadatele
(vypište hůlkovým písmem)

.....
podpis žadatele

Způsob doručení rozhodnutí (nehodící se škrtněte):

o osobní převzetí

o poštovní doručení

o doručení datovou schránkou

*) *nepovinné údaje*

Poznámka:

Přijetí žádosti o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb podléhá dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, správnímu poplatku ve výši Kč 1 000.

Správní poplatek lze uhradit na číslo účtu: 27-5622800267/0100, var. symbol 1361181000 nebo v hotovosti v pokladně Krajského úřadu Karlovarského kraje.

Správní poplatek bude uhrazen (nehodící se škrtněte):

o v hotovosti

o převodem z účtu

K žádosti předložte:

- 1) Doklad/doklady o způsobilosti k samostatnému výkonu zdravotnického povolání dle zákona č. 95/2004 Sb., či zákona č. 96/2004 Sb. Je-li ustanoven odborný zástupce, pak se uvedený doklad týká i odborného zástupce (*tj. doklady o vzdělání, doklad o zdravotní způsobilosti*).
- 2) Doklad/y o bezúhonnosti dle ust. § 13 zákona o zdravotních službách.
- 3) Je-li ustanoven odborný zástupce, doložte:
 - a) doklad o způsobilosti k samostatnému výkonu zdravotnického povolání dle zákona č. 95/2004 Sb. či zákona č. 96/2004 Sb., (*tj. doklady o vzdělání, doklad o zdravotní způsobilosti dle vyhlášky č. 271/2012 Sb.*),
 - b) doklad/y o bezúhonnosti dle ust. § 13 zákona o zdravotních službách,
 - c) doklad o tom, že je v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k poskytovateli dle ust. § 14 odst. 2 zákona o zdravotních službách,
 - d) jeho prohlášení, že souhlasí s ustanovením do funkce odborného zástupce a že u něj netrvá žádný z důvodů uvedených v ust. § 14 odst. 1 a 3 zákona o zdravotních službách, pro který by nemohl tuto funkci vykonávat.
- 4) Seznam zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, kteří budou vykonávat zdravotnické povolání v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k žadateli. (*viz formulář*).
- 5) Prohlášení, že zdravotnické zařízení je pro poskytování zdravotních služeb technicky a věcně vybaveno podle tohoto zákona. (*viz formulář*).
- 6) Souhlasné závazné stanovisko vydané SÚKL k technickému a věcnému vybavení zdravotnického zařízení, jde-li o poskytování lékárenské péče.
- 7) Souhlas MZ ČR s poskytováním lázeňské léčebně rehabilitační péče, jde-li o poskytování této péče.
- 8) Pravomocné rozhodnutí o schválení provozního řádu zdravotnického zařízení vydané orgánem ochrany veřejného zdraví a provozní řád.
- 9) Doklad, z něhož vyplývá oprávnění žadatele užívat prostory k poskytování zdravotních služeb
- 10) Doklad prokazující povolení k pobytu na území ČR žadatele a odborného zástupce, pokud mají povinnost takové povolení mít.
- 11) Prohlášení, že u žadatele netrvá žádná z překážek pro udělení oprávnění uvedených v ust. § 17 písm. a) až c) zákona o zdravotních službách, a písemný souhlas předběžného insolvenčního správce nebo insolvenčního správce v případě, kdy nevydání tohoto souhlasu by bylo překážkou pro udělení oprávnění uvedenou v ust. § 17 písm. d) nebo e) zákona o zdravotních službách.
- 12) Fyzická osoba, která bude poskytovat zdravotní služby pouze ve zdravotnickém zařízení provozovaném jiným poskytovatelem, doloží doklady uvedené v bodech 1), 2), 11), 12) a dále smlouvu s poskytovatelem, který provozuje zdravotnické zařízení, v němž bude zdravotní služby poskytovat opravňující žadatele využívat technické a věcné vybavení zdravotnického zařízení a personální vybavení zdravotních služeb tohoto poskytovatele k poskytování zdravotních služeb.
- 13) Doklad o zaplacení správního poplatku dle zákona 634/2004 Sb. o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve výši Kč 1.000,--.

Zdroj: Zdravotnictví v kraji – Informační portál Karlovarského kraje

Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/zdravotnictvi/Stranky/vzory2012.aspx#.YjiPQn-rMI2z>

Příloha č. 4: Formulář pro poskytovatele zdravotních služeb (právníká osoba)

Krajský úřad Karlovarského kraje
Odbor zdravotnictví
Závodní 353/88
Dvory
360 06 Karlovy Vary

Žádost o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb

dle ustanovení zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále také „zákon o zdravotních službách“)

Údaje o žadateli (právníké osobě):

Obchodní firma (název):

Adresa sídla:

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

Telefon*):e-mail*):.....

IČO (bylo-li přiděleno):

Datová schránka:

Místo usazení podniku nebo organizační složky podniku právnické osoby v ČR (vyplní pouze žadatelé se sídlem mimo území ČR)

Údaje o zřizovateli: **)

Název:.....

Adresa sídla:

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

IČO:

Údaje o statutárním orgánu žadatele (je nezbytně nutné uvést všechny členy statutárního orgánu; v případě, že je zřizovatelem organizační složka státu nebo organizační složka územního samosprávného celku, uvedou se údaje o vedoucím organizační složky):

Jméno, příjmení, titul:

Rodné příjmení:

Státní občanství:

Adresa místa trvalého pobytu:

(Osoby bez trvalého pobytu na území ČR uvedou adresu bydliště mimo území ČR, příp. adresu místa hlášeného pobytu na území ČR)

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

Stát

Datum a místo narození:

Telefon*):e-mail*):.....

Odborný zástupce (je-li více odborných zástupců, uveďte všechny):

Jméno, příjmení, titul:

Rodné příjmení:

Státní občanství:

Adresa místa trvalého pobytu:

(Osoby bez trvalého pobytu na území ČR uvedou adresu bydliště mimo území ČR, příp. adresu místa hlášeného pobytu na území ČR)

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

Stát

Datum a místo narození:

Telefon*): e-mail*).....

Adresa místa/míst poskytování zdravotních služeb (v případě zdravotnické záchranné služby, zdravotnické dopravní služby nebo přepravy pacientů neodkladné péče uveďte místa jednotlivých pracovišť, v případě poskytování domácí péče uveďte místa kontaktních pracovišť):

obec část obce

ulice č.p./č.o. PSČ

Telefon:

Pro každé jednotlivé místo poskytování zdravotních služeb uveďte:

Formu zdravotní péče: (nehodící se škrtněte)

ambulantní péče

ambulantní stacionární péče

jednodenní péče

lůžková péče - akutní lůžková péče intenzivní

- akutní lůžková péče standardní

- následná lůžková péče

- dlouhodobá lůžková péče

zdravotní péče poskytovaná ve vlastním sociálním prostředí pacienta:

- návštěvní služba

- domácí péče - ošetřovatelská

- léčebně rehabilitační

- paliativní

- umělá plicní ventilace

- dialýza

Obory zdravotní péče:

.....
(dle zákona č. 95/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky č. 185/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 31/2010 Sb., vyhlášky č. 55/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

Druh zdravotní péče nebo název zdravotní služby: (nehodící se škrtněte)

léčebně rehabilitační péče
lázeňská léčebně rehabilitační péče
ošetřovatelská péče
paliativní péče
lékárenská péče
zdravotnická záchranná služba
zdravotnická dopravní služba
převaha pacientů neodkladné péče
protialkoholní a protitoxikomanická záchytná služba

Datum, k němuž žadatel hodlá zahájit poskytování zdravotních služeb: dnem zápisu do obchodního rejstříku nebo jiného zákonem určeného rejstříku

Doba, po kterou žadatel hodlá poskytovat zdravotní služby:

(vyplní pouze žadatelé, kteří žádají o udělení oprávnění na dobu určitou):.....

Rodné číslo *):

Člen statutárního orgánu:..... r.č.:.....

Odborný zástupce:..... r.č.:.....

(Doplňte, pouze pokud požadujete, aby výpis z rejstříku trestů podle § 13 odst. 3 zákona o zdravotních službách, zajistil pro účely správního řízení správní orgán příslušný k vydání oprávnění k poskytování zdravotních služeb.)

Prohlašuji, že všechny uváděné údaje jsou pravdivé, úplné a nic není zamlčeno. Jsem si vědom/vědoma právních následků vyplývajících z uvedení nesprávných nebo neúplných údajů (přestupek podle ust. § 2 odst. 2 písm. a) a b) nebo § 2 odst. 3 písm. a) a b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích).

Dne:

.....
jméno, příjmení, titul osoby oprávněné jednat za žadatele
(vypište hůlkovým písmem)

.....
podpis osoby oprávněné jednat za žadatele

Způsob doručení rozhodnutí (nehodící se škrtněte):

o osobní převzetí

o poštovní doručení

o doručení datovou schránkou

*) *nepovinné údaje*

**) *pouze v případě, je-li žadatel příspěvkovou organizací nebo organizační složkou státu či územního samosprávného celku*

Poznámka:

Přijetí žádosti o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb **podléhá dle zákona č. 634/2004 Sb.**, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, **správnímu poplatku ve výši Kč 1 000.**

Správní poplatek lze uhradit **na číslo účtu: 27-5622800267/0100, var. symbol 1361181000** nebo **v hotovosti v pokladně Krajského úřadu Karlovarského kraje.**

Správní poplatek bude uhrazen (nehodící se škrtněte):

o v hotovosti

o převodem z účtu

K žádosti předložte:

- 1) Doklad o tom, že právnická osoba byla zřízena nebo založena, pokud se nezapisuje do obchodního nebo obdobného rejstříku, nebo pokud zápis ještě nebyl proveden. Je-li žadatelem právnická osoba se sídlem mimo území ČR, předloží výpis z obchodního nebo obdobného rejstříku vedeného ve státě sídla a doklad o tom, že právnická osoba, popřípadě podnik nebo organizační složka podniku právnické osoby na území ČR, byly zapsány do obchodního rejstříku, pokud zápis již byl proveden. Doklad o zápisu do obchodního nebo obdobného rejstříku nebo výpis těchto rejstříků, který nesmí být starší 3 měsíců.
(*Doklady se nepřikládají, jde-li o právnickou osobu zřízenou na území ČR zákonem nebo bude-li poskytování zdravotních služeb zajišťováno organizační složkou státu nebo územního samosprávného celku.*)
- 2) Doklad o bezúhonnosti osob, které jsou statutárním orgánem žadatele nebo jeho členy, dle ust. § 13 zákona o zdravotních službách.
- 3) Doklad o bezúhonnosti vedoucího organizační složky státu nebo organizační složky územního samosprávného celku, bude-li poskytování zdravotních služeb zajišťováno touto organizační složkou, dle ust. § 13 zákona o zdravotních službách.
- 4) K osobě odborného zástupce, doložte:
 - a) doklad o způsobilosti k samostatnému výkonu zdravotnického povolání dle zákona č. 95/2004 Sb. či zákona č. 96/2004 Sb., (*tj. doklady o vzdělání, doklad o zdravotní způsobilosti dle vyhlášky č. 271/2012 Sb.*),
 - b) doklad/y o bezúhonnosti dle ust. § 13 zákona o zdravotních službách,
 - c) doklad o tom, že je v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k poskytovateli dle ust. § 14 odst. 2 zákona o zdravotních službách,
 - d) jeho prohlášení, že souhlasí s ustanovením do funkce odborného zástupce a že u něj netrvá žádný z důvodů uvedených v ust. § 14 odst. 1 a 3 zákona o zdravotních službách, pro který by nemohl tuto funkci vykonávat.
- 5) Seznam zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, kteří budou vykonávat zdravotnické povolání v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k žadateli. (*viz formulář*)
- 6) Prohlášení, že zdravotnické zařízení je pro poskytování zdravotních služeb technicky a věcně vybaveno podle tohoto zákona. (*viz formulář*)
- 7) Souhlasné závazné stanovisko vydané SÚKL k technickému a věcnému vybavení zdravotnického zařízení, jde-li o poskytování lékárenské péče.

- 1) Souhlas MZ ČR s poskytováním lázeňské léčebně rehabilitační péče, jde-li o poskytování této péče.
- 2) Pravomocné rozhodnutí o schválení provozního řádu zdravotnického zařízení vydané orgánem ochrany veřejného zdraví a provozní řád.
- 3) Doklad, z něhož vyplývá oprávnění žadatele užívat prostory k poskytování zdravotních služeb.
- 4) Doklad prokazující povolení k pobytu na území ČR žadatele a odborného zástupce, pokud mají povinnost takové povolení mít.
- 5) Prohlášení, že u žadatele netrvá žádná z překážek pro udělení oprávnění uvedených v ust. § 17 písm. b) a c) zákona o zdravotních službách, a písemný souhlas předběžného insolvenčního správce nebo insolvenčního správce v případě, kdy nevydání tohoto souhlasu by bylo překážkou pro udělení oprávnění uvedenou v ust. § 17 písm. d) nebo e) zákona o zdravotních službách.
- 6) Nabyvatel majetkových práv vztahujících se k poskytování zdravotních služeb dosavadním poskytovatelem připojí doklady prokazující převod nebo přechod majetkových práv na žadatele nebo prohlášení o tom, že nedošlo ke změnám údajů v dokladech předložených dosavadním poskytovatelem.
- 7) V případě poskytování dlouhodobé lůžkové péče jen zdravotnickými pracovníky nelékařského povolání smlouvu o zajištění akutní zdravotní péče s poskytovatelem ambulantní péče v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost.

Doklad o zaplacení správního poplatku dle zákona č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve výši Kč 1.000,--.

Zdroj: Zdravotnictví v kraji – Informační portál Karlovarského kraje

Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/zdravotnictvi/Stranky/vzory2012.aspx#.YjiPQn-rMI2z>